

Спецификација предмета

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Информатичка писменост 1
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
Циљ предмета Овладавање основама рада у Microsoft Windows оперативном систему, претраживања и коришћења Interneta, израде и форматирања докумената у програму Microsoft Word.
Исход предмета Стечена знања ће студенту омогућити ефикасно кориштење рачунара са Windows оперативним системом и рад са датотекама. Упознавање са основама коришћења Интернета обезбедиће вештине неопходне за преузимање садржаја са интернета, претраживање веба и рад са електронском поштом. Студент треба да савлада и елементе обраде текста у програму Microsoft Word са нагласком на писању семинарских радова. Курс обухвата садржаје потребне за полагање следећих основних ECDL (European Computer Driving Licence) модула: „Основе коришћења рачунара“, „Основе коришћења интернета“ и „Обрада текста“.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Основе коришћења рачунара (хардвер - делови рачунара, врсте софтвера, ауторско право и лиценца, категорије софтвера, мерне јединице меморије, кодирање знакова, рад са прозорима, подешавање радног окружења, елементи фајл система, управљање фајловима и фолдерима, компресовање и декомпресовање фајлова и фолдера, снимак екрана и прозора). 2. Основе коришћења интернета (рачунарске мреже, Интернет, веб, преузимање садржаја са интернета, претраживање интернета, веб пошта, календар). 3. Обрада текста (радно окружење програма, рад са датотекама и документима, основе уређивања докумената, форматирање текста и пасуса, фусноте, заглавље и подножје, нумерисање страница, листе, слике, табеле, графикони, стилови, натписи, садржај, списак објеката, штампање, циркуларна писма). <i>Практична настава</i> На вежбама се програми, обрађени у теоријском делу курса, илуструју практичним примерима, респективно.
Литература (до 10 референци) Mark Edward Soper, <i>Windows 10 Kao od šale</i> , CET, Beograd, 2016 Faithe Wempen, <i>Digitalna pismenost za neupućene</i> , Mikro knjiga, Beograd, 2015 Patrice-Anne Rutledge, <i>Office 2016 Kao od šale</i> , CET, Beograd, 2016 Zoltan Geler, Karlo Bala, <i>Informatička pismenost - prezentacije, skripte, video tutorijali</i> , http://informatika.ff.uns.ac.rs

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Бесплатни софтверски алати 1
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
Циљ предмета Овладавање основама коришћења програма отвореног кода (GIMP, Inkscape, LibreOffice Base) који представљају бесплатне алтернативе водећих комерцијалних производа (Adobe Photoshop, Adobe Illustrator, Microsoft Access) и који се поред оперативног система Windows могу користити и на оперативном систему Linux.
Исход предмета Студент треба да савлада основе обраде дигиталних фотографија у програму GIMP, основе рада са векторском графиком у програму Inkscape и да се упозна са основама коришћења база података у програму LibreOffice Base. Курс обухвата садржаје потребне за полагање ECDL (European Computer Driving Licence) модула „Обрада слика“ и „Коришћење база података“.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Обрада фотографија са програмом GIMP (основни појмови растерске графике, радно окружење програма, основе обраде слика, селектовање, трансформације, цртање и попуњавање површине, ретуширање фотографија, филтери и ефекти, рад са текстом, слојеви, штампање). 2. Рад са програмом Inkscape (основни појмови векторске графике, радно окружење програма, рад са датотекама и сликама, цртање геометријских објеката, селектовање и трансформације, рад са текстом, цртање правих и кривих линија, филтери, штампање). 3. Основе коришћења база података у програму LibreOffice Base (основни појмови, табеле, индекси, везе између табела, унос и претраживање података, упити, обрасци, извештаји). <i>Практична настава</i> На вежбама се програми, обрађени у теоријском делу курса, илуструју практичним примерима, респективно.
Литература (до 10 референци) The GIMP Documentation Team, <i>GNU Image Manipulation Program User Manual</i> , 2019, https://docs.gimp.org/2.10/en/ Tavmjong Bah, <i>Inkscape: Guide to a Vector Drawing Program</i> , Fifth Edition, 2017, http://tavmjong.free.fr/INKSCAPE/MANUAL/html/ LibreOffice Documentation Team, <i>LibreOffice Getting Started Guide 6.0</i> , 2018, https://documentation.libreoffice.org/en/english-documentation/getting-started-guide/ The Document Foundation, <i>Base Handbook - Managing your Data</i> , 2013, https://documentation.libreoffice.org/en/english-documentation/base/ Zoltan Geler, Karlo Bala, <i>Besplatni softverski alati - prezentacije, skripte, video tutorijali</i> , http://informatika.ff.uns.ac.rs

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Образовне реформе у Европи
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета Упознати студенте са значајним реформским правцима у образовању у Европи и свету. Указати студентима на могућности развоја и унапређење квалитета образовања у Србији уз поштовање међународних принципа и начела. Проучавање програма Европске уније и активности међународних организација које играју кључну улогу у међународном образовању. Упознати студенте са основним постулатима међународног образовања и омогућити им критичку анализу и опсервацију савремених тенденција у Европском образовном простору. Омогућити студентима разумевање компаративних анализа образовних система и политика у свету и код нас.
Исход предмета Након успешно савладаног предмета, студент: Дефинише основне међународне документе и организације које се баве унапређењем образовања у Европи и свету. Објашњава утицај друштвеног контекста на образовни систем. Критички анализира и упоређује различите образовне системе и реформске правце. Уме да процени активности и улогу кључних међународних организација у обезбеђењу квалитета образовања. Уме да се изрази јасним и добро структурираним текстом, аргументујући своје ставове. Учествују у раду тима и разуме и уважава друго мишљење.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Европске димензије и реформе у образовању. Програми и улога кључних међународних организација у промовисању међународног образовања: UNESCO, OECD и др. Компетитивност и међународни системи образовања. Кључни појмови и истраживачко подручје у међународном образовању. Интернационализација образовања као савремена образовна појава. Образовне стратегије, развојне политике образовања и наставни кадар. Образовање усмерено на компетенције и вештине за 21. век. Образовање у Србији и процеси интернационализације образовања. <i>Практична настава</i> Евалуација и компаративна анализа међународних образовних система, стратегија и докумената. Упознавање са програмима Европске уније који подстичу међународно образовање: (BASILEUS, JoinEU-SEE, Socrates, Comenius, Erasmus Mundus, Leonardo da Vinci). Израда семинарских радова и есеја, усмене презентације, самостални истраживачки рад.
Литература: 1. <i>Kvalitetno obrazovanje za sve - izazovi reforme obrazovanja u Srbiji</i> (2004): Beograd: Ministarstvo prosvete i sporta Republike Srbije, str. 155-167. 2. Miočić, I., Ledić, J. i Turk, M. (2016). <i>Europska dimenzija u obrazovanju: pristupi i izazovi</i>. Rijeka: Filozofski fakultet u Rijeci. str. 13-37. 3. Gajić, O. (2011). <i>Građansko obrazovanje za demokratiju</i>. Novi Sad: Filozofski fakultet. str. 19-61. 4. Gajić, O., Budić, S. & Lungulov, B. (2009): »Unity in Diversity« as a European Dimension of Higher Education, in: <i>European Dimensions of Changes in the Educational System in Serbia. Research and Development</i>“, Vol. 5, Novi Sad: Faculty of Philosophy, p.p. 133-146. 5. Gajić, O. (2007). Toward the European educational space – experiences of teacher education in Serbia, in: <i>Humanities</i>. Miskolc: University of Miskolc. Innovation and technology Transfer Centre, p.p. 69-73. 6. Gajić, O. (2009). Izazovi profesionalnog obrazovanja nastavnika u evropskoj različitosti, Međunarodna konferencija „Unapređenje obrazovanja učitelja i nastavnika – od selekcije do prakse“/Promoting teacher education from intake system to teaching practise, Zbornik radova sa međunarodne konferencije održane 19-21. maja 2009. (gl. ured. Matti Meri), Jagodina: Pedagoški fakultet, Univerzitet u Kragujevcu, knj.8/1, Tom I, str. 69-76.

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Доживотно образовање
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета Разумевање значаја доживотног образовања за појединца и савремено друштво. Развијање способности критичке анализе стратегија и пракси доживотног образовања на националном и међународном плану.
Исход предмета Након завршеног курса студент ће бити способан да: разуме темељне појмове и начела концепта доживотног образовања, критички анализира различите стратегије доживотног образовања и могућности њихове практичне примене, активно и одговорно учествују у креирању и реализацији програма доживотног образовања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Ново промишљање друштвеног развоја. Одрживост као узор друштвеног развоја. Конструкт друштва знања. Доживотно образовање као “кључ за 21. век”. Стратегије доживотног образовања. Компоненте доживотног образовања. Меморандум о доживотном образовању (Лисабон, 2000). Одговорност појединца у процесу доживотног образовања (појединац-група-заједница). Струковно образовање и усавршавање (од квалификације до компетенције). Формално, неформално и информално образовање. Концепт организације која учи. Професионални развој наставника као облик доживотног образовања. Европски акциони програми који подржавају доживотно образовање. <i>Практична настава</i> Скице за дискусију у писаној форми за сваку тему. Презентација семинарског рада на предложеној или слободно изабрану тему релевантну за програмске садржаје.
Литература Andevski, M. i Knežević-Florić, O. (2002). <i>Obrazovanje i održivi razvoj</i> . Novi Sad: Savez pedagoških društava Vojvodine. Commission of the European Communities. (2000). <i>Commission staff working paper. A memorandum on lifelong learning</i> . Brussels, Belgium: European Commission. Radulović, L. (2011). <i>Obrazovanje nastavnika za refleksivnu praksu</i> . Beograd: Filozofski fakultet.

Студијски програм/студијски програми: ОАС сви програми
Врста и ниво студија: Основне академске студије
Назив предмета: Основе научног новинарства
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Упознавање са општим карактеристикама и врстама новинарства; упознавање са основним појмовима специјалног типа новинарства – научног новинарства
Исход предмета Овладаност основним знањима о професији, као и о специфичностима типа научног новинарства.
Садржај предмета Теоријска настава 1. Опште карактеристике новинарства као професије; 2. Наука и друштво; 3. Кратка историја научног новинарства; 4. Како постати научни новинар 5; Пут до научне приче; 6. Писање о науци (за штампане, електронске и нове медије) 7. Научно новинарство у дигитално доба; 8. Студије случаја; 9. Каријера у научном новинарству. 10. Анализа семинарских радова са дискусијом.
Литература Англер, В. Мартин (2020). <i>Увод у научно новинарство</i> . Београд: Центар за промоцију науке. (изабрана поглавља) Валић Недељковић, Дубравка и Пралица, Дејан (2019). <i>О новинарству и новинарима – друго прерађено и допуњено издање</i> . Нови Сад: Филозофски факултет. (изабрана поглавља) Ласло, Пјер (2015). <i>Научна комуникација – практични водич</i> . Београд: Центар за промоцију науке. (изабрана поглавља) Пралица, Дејан и Баровић, Владимир (2012). Новинарство (не)затворена професија. У: <i>Криза и перспектива знања и науке – зборник радова са међународног научног скупа 'Наука и савремени универзитет 1'</i> . Ниш: Филозофски факултет. Стр. 391-400.

Студијски програм/студијски програми: ОАС сви програми
Врста и ниво студија: Основне академске студије
Назив предмета: Класици светске књижевности 1
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета Предмет уводи студенте у основне теме хуманистике, са циљем да их упутује у темељне праксе академских студија књижевности и у основне појмове историје идеја унутар западног цивилизацијског круга. Током курса отварају се битне теме библијске књижевности (грех и праштање), антике (епска парадигма, трагедија као сукоб закона и обичајности) и раног модерног доба. Студенти се такође упознају са токовима самообликовања модерног човека у раздобљу ренесансе (универзални човек, људско достојанство, хуманизам, индивидуализам, учено незнање, хумор и медицинска теорија хумора). Коначно, кроз лик Кандида ће бити отворена расправа о пројекту просвећивања, док ће лик Фауста послужити као основ за дискусију о модерном херојству знања и о напетости између појединца и заједнице.
Исход предмета Способност примене знања везаних за формирање канона европске књижевности, као и за развој модерне субјективности и препознавање њених елемената у потоњим раздобљима. Усвајање темељних начела тумачења књижевних текстова; способност препознавања књижевних митова и њиховог деловања; оспособљеност за самостално тумачење и вредновање књижевног текста, као и за продубљено посматрање различитих феномена из шире области хуманистичких наука.
Садржај предмета Уводна дискусија: класици и књижевни канон. <i>Еп о Гилгамешу</i> (теме, структура, утицај на западни канон). <i>Књига о Јову</i> и стари пут грешника у светској књижевности. Библија као велики код западне књижевности. Борхесова идеја о четири типа приче (потрага, освајање града, повратак ратника, и смрт бога). Одисеј као претеча типичног књижевног јунака, појединца који је израз читаве једне цивилизације. Аристотелова <i>Поетика</i> као темељ западне књижевности. Антиголина као парадигма трагичне јунакиње. Анализа Сократових идеја везаних за однос знања и незнања и њихово повезивање са хришћанском традицијом мудре лудости. Дантеов силазак у подземни свет и хришћанска уметност. Дубине људске душе: Петраркино писмо о успону на планину Венту. Анализа Еразмове <i>Похвале лудости</i> као архетипског текста „лудачке књижевности“. Дон Кихот као компендиј ренесансног хумора. Модерни роман, модерна субјективност и проблем приповедача. Монтењев идеал самообликовања човека. Љубав и патња: <i>Ромео и Јулија</i> и идеја о љубави у рано модерно доба. Хамлет као израз сложених интелектуалних и моралних токова модерности. Волтеров <i>Кандид</i> и просветитељска парадигма. Фаустов пут од средњовековног мита до модерног индивидуализма.
Литература <i>Примарна:</i> <i>Еп о Гилгамешу</i> (избор). <i>Књига о Јову</i>. Хомер, <i>Одисеја</i> (избор, прев. Милош Ђурић). Софокле, <i>Антигона</i>. Платон, <i>Одбрана Сократова</i>, прев. М. Ђурић, Београд, 1982; Данте, <i>Пакао</i> (више превода, М. Комбол, К. Мићевић); Еразмо, <i>Похвала лудости</i>, прев. Д. Невенић Грабовац, Београд, 2000; Монтењ: <i>Огледи</i>, превод М. Ђорђевић, Београд, 1999 (избор); Сервантес: <i>Дон Кихот I</i>, превод Ђ. Поповића, Д. Вртунског или А. Манчић; В. Шекспир, <i>Ромео и Јулија</i>, прев. Ж. Симић, С. Пандуровић, Београд, 2012 (или неко друго издање); <i>Хамлет</i>, прев. Живојин Симић, Сима Пандуровић (више издања); Волтер, <i>Кандид</i>, прев. Милан Предић (више издања); Гете, <i>Фауст</i>, прев. Бранимир Живојиновић (више издања). <i>Секундарна:</i> Милош Ђурић, <i>Историја хеленске књижевности</i> (више издања); Рене Жирар, <i>Стари пут грешника</i>, Нови Сад, 1989; Франческо де Санктис, "Данте Алигијери", <i>Критички есеји</i>,

Београд, 1960, стр. 33-118; Леон Алкен, *Еразмо међу нама*, Н. Сад, 1994; Ерих Ауербах, *Мимесис*, Београд, 1978 (погл. XII о о Монтењу, XIV о Сервантесу); Љиљана Павловић-Самуровић, *Књига о Сервантесу*, Београд, 2002; В. Гвозден, «Љубав и патња», поговор у В. Шекспир, *Ромео и Јулија*, Београд, 2012; Веселин Костић, *Стваралаштво Виљема Шекспира I и II*, Београд, 1994. Denis de Rougement, *Ljubav i Zgrad*, Matica hrvatska, 1974; Е. Ауербах, "Прекинута вечера", *Мимезис*, Београд, 1978, стр. 396-408. Томас Ман, "О Гетеовом *Фаусту*", *Ствараоци и дела*, Нови Сад, 1952, стр. 152-198.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Увод у тумачење производа културне индустрије
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Полазници курса треба да се упознају са појмовима културе, културне индустрије и масовне културе, као и са теоријским претпоставкама и перспективама помоћу којих је могуће интерпретирати производе културне индустрије.
Исход предмета Полазници курса ће бити оспособљени да практично примене теоријске поставке у тумачењу производа културне индустрије, као и да идентификују идеолошке наносе у овим производима.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Појам културе. Појам културне индустрије и индустрије забаве. Различити углови концептуализације производа културне индустрије. Франкфуртске школа. Британска школа студија културе. Слика света и културна индустрија. <i>Практична настава</i> Анализа производа индустрије културе у различитим земљама и цивилизацијама, идентификовање кључних идеолошких тачака у поменутим производима, разоткривање начина на који производи културне индустрије (филмови, серије, романи, видео игре) утичу на обликовање слике света њихових потрошача.
Литература 1. Стивен Гринблат, „Култура“, Златна греда, новембар, 2004, стр. 40. 2. Џонатан Калер, „Књижевна теорија”. <i>Летопис Матице српске</i>, 475/3, стр. 2005, 333-355 3. Макс Хоркхајмер, Теодор Адорно, <i>Дијалектика Просветитељства</i>, Веселин Маслеша, Сарајево, 1989, стр. 126-173 4. <i>Студије културе: зборник</i>. приредила Ј. Ђорђевић, Службени гласник, Београд, 2009. (избор) 5. Слободан Владушић, Књижевност и коментари, Службени гласник, Београд, 2017, стр. 297-316.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Мотивација за учење
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Упознавање студената са: - теоријским моделима и методологијом истраживања мотивације у школском контексту; - мотивационим детерминантама школског постигнућа и тешкоћа у учењу; - специфичним врстама мотивације за учење природних и друштвених области; - релацијама мотивације за учење, селф-концепта, самоефикасности и саморегулисаног учења; - контекстуалним и диспозиционим чиниоцима мотивације за учење; - релацијама мотивације и емоција у школском контексту; - имплицитним уверењима, ефикасношћу и мотивацијом за рад наставника у школи.
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан да: - Препозна мотивационе чиниоце који обликују учење; - Планира и примењује поступке за подстицање мотивације за учење; - Осмисли и реализује различите дугогочне програме за подстицање мотивације у раду са ученицима; - Примењује стечена знања кроз различите приступе у раду са родитељима и наставницима.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> - Одређење опште и специфичне мотивације за учење; мотивациони чиниоци успешног учења; - Селф-теорије мотивације за учење: теорија самоефикасности, теорија самовредновања и теорија самодетерминације; - Мотивација за учење из перспективе атрибуција, очекивања и вредности, имплицитних уверења и циљних оријентација ученика; - Саморегулисано учење – мотивационе компоненте; - Диспозициони чиниоци мотивације за учење: пол, интелектуалне способности и особине личности ученика; - Контекстуални чиниоци мотивације за учење: улога и карактеристике родитеља, наставника и вршњачке групе; - Интеракција емоција и мотивације у школском контексту; - Мотивација наставника за подучавање и усавршавање. <i>Практична настава</i> - Практична примена теорија мотивације у циљу поспешивања учења кроз студије случаја; - Израда и презентација семинарског рада – осмишљавање и реализација програма за подстицање мотивације за учење.
Литература 1. Wentzel, K. R., & Miele, D. B. (2016). <i>Handbook of Motivation at School</i>. New York & London: Routledge, Taylor & Francis Group. 2. Reeve, J. (2014). <i>Razumijevanje motivacije i emocija</i>. Beograd: Sinapsa edicije. 3. Elliot A. J., & Dweck C. S. (2007). <i>Handbook of Competence and Motivation</i>. New York & London: The Guilford Press.

Назив предмета: Основе академског писања (на мађарском језику)
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета Упознавање студената са поступцима који се примењују у истраживању, академском читању и писању.
Исход предмета Студенти су упознати са традиционалним и новим моделима научне комуникације, са врстама академских радова и са стандардима коректног цитирања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Општи услови за добру писменост. Врсте академско-научних текстова. Избор теме академског рада. Стручна литература. Цитирање, плагијат, библиографија. Критичко читање и прављење бележака. Композиција текста, кохеренција реченица и параграфа, граматичка коректност. Правила квалитетног писања. Апстракт и кључне речи. Есеј. Рецензија. Семинарски рад. Научни рад. Креативно писање. Писање и његова презентација.
Литература Umberto Eco. 2003. Hogyan írjunk szakdolgozatot? Budapest: Kairosz. Richard Aczel, 2000. Hogyan írjunk esszét? Budapest: Osiris. Majoros Pál. 1997. Kutatásmódszertan, avagy hogyan írjunk könnyen, gyorsan jó diplomamunkát? Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. Gyurgyák János. 1997. Szerkesztők és szerzők kézikönyve. Budapest: Osiris. Fercsik Erzsébet. 2003. Dolgozatírás felsőfokon. Budapest: Krónika Nova, 2003. Kuziak, Michail–Rzepczynski, Slavomir. 2004. Tanuljunk meg írni! Budapest: Magyar Könyvklub. Bertáné Németh Ágnes. 2002. Az irodalomkutatástól a hivatkozásig. Hallgatói segédlet. Pécs: PTE Könyvtára.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Усмено и писмено изражавање у академском окружењу
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ:3
Услов:
Циљ предмета Упознавање студената са вештинама потребним за академске студије, и језиком и стилем усмене и писмене академске комуникације и изражавања.
Исход предмета Студенти ће бити оспособљени да ефикасно прате усмена излагања академског типа, да учествују у групним дискусијама на задате теме, као и да самостално организују и представе сопствено излагање. Такође, биће упознати са појмом академске етике, и начинима навођења извора, те оспособљени за писање академских текстова различитих врста.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Врсте академског говора. Академски монолог и интерактивност. Стратегије за ефикасно слушање академског излагања. Препознавање језика који сигнализира важне информације у оквиру излагања, и стратегије њиховог бележења. Стратегије академског вођења разговора. Начини показивања интересовања за предмет дискусије и прикључивање. Аргументовање сопственог мишљења. Вођење групне дискусије. Прављење веза између сопствених и туђих идеја. Развијање групних дискусија на задате теме. Врсте академских писаних форми. Стратегије презентовања садржаја у писменој и усменој форми. Одабир адекватне теме и организовање садржаја. Структура усмених и писмених форми излагања садржаја. Академски стил изражавања. Уважавање публике. Елементи уверљивости. Усмено и писмено изражавање и технологија. Анализа одабраних узорака усменог излагања и писаних форми. Фокусирано сумирање циљног садржаја.
Литература Банђур, В. (2007). <i>Академско писање</i> . Ужице: Учитељски факултет. Боеглин, М. (2015). <i>Академско писање корак по корак</i> . Нови Сад: Академска књига. Карнеги, Д. (2006). <i>Како брзо и лако савладати говорничку вештину</i> . Београд: Народна књига. Милатовић, В. (2007). <i>Усмено и писмено изражавање</i> . Београд: Рачунарски факултет: СЕТ. Сарџент, Е. и Ферон, Т. (2016). <i>Вештина разговора</i> . Београд: Sezam Book. Суботић, Г. (ур.) (2017). <i>Говори који су променили свет</i> . Београд: Evro Book. Трејси, Б. (2016). <i>Моћ говора</i> . Београд: Финеса. Шипка, М. (2011). <i>Култура говора</i> . Нови Сад: Прометеј. Шуваковић, У. (2010). <i>Академско писање у друштвеним наукама</i> . Београд: Досије.

Студијски програм: ОАС сви студијски програми
Назив предмета: Српски језик: Основи језичке културе и писмености
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: предмет није предвиђен за модуле на ЈКК – Српски језик и књижевност и Српски као нематерњи и страни језик и књижевност
Циљ предмета: Проширивање знања о језичком стандарду и систематизација чињеница и побољшавање способности за креирање писаних и усмених текстова, диференцираних према тематици, намени, жанру, медију.
Исход предмета Студент је способан да валидно конципира разнородне функционалностилске исказе – ортоепски и ортографски узуси; да уочи и превазиђе најчешћих огрешења о норму на граматичком, лексичком и стилском нивоу; да ваљано структурира текст.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> 1. Стандардни језик – појам; норма; нормативни приручници. 2. Ортоепска и ортографска норма – правила дистрибуције акцената; правопис – фонолошки и морфофонолошки. 2.1. Систематизација правописних правила – проблеми и недоумице (велико слово; гласовне промене у правопису; интерпункција; скраћенице; акроними; састављено и растављено писање; транскрипција). 3. Морфолошко-синтаксичка норма – неправилности у области падежне проблематике, конгруенције, рекције и употребе глаголских облика; ред речи – положај енклитика. 4. Лексичка норма – семантичко-прагматичке неправилности (неодговарајућа лексика; плеоназми; таутологије; гомилање синонима и блискозначница; англицизми). 5. Текстурална норма. 5.1. Преглед типова и врсте текстова – информативни, нормативни, аргументативни, инструктивни, наративни. 5.2. Врста текста и избор лексичких и граматичких средстава. 6. Стилска (жанровска) норма. 6.1. Језички варијетети према медијуму остварења (говор – писање). 6.2. Статус говореног и писаног језика. 6.3. Одлике типичног говореног / усменог и писаног језика. 6.3.1. Разговорни језик и разговорни стил; књижевни језик / говор / стил. 7. Језик науке / научни стил. 8. Административни стил. 8.1. Бирокупатизација језика. 9. Језик медија. 10. Прагматичка (контекстуална) норма. 10.1. Ословљавање и обраћање у писаном и усменом исказу. 10.2. Намеравао и протумачено значење. <i>Практична настава:</i> Рад на тексту – кориговање грешака на свим нивоима; стилске вежбе – писање валидних текстова с обзиром на граматичко устојствоо и лексички регистар појединих стилова. Коришћење речника за различите намене и свих језичких приручника.
Литература: Ивић, Павле и др (2004). <i>Српски језички приручник</i> . Београд: Београдска књига, 93–203. Клајн, Иван. (2007). <i>Речник језичких недоумица</i> . Нови Сад: Прометеј. Klikovac, Duška. (2008). <i>Jezik i moć</i> . Beograd: Biblioteka XX vek. 147–207. Mrazović, Pavica. <i>Gramatika srpskog jezika za strance</i> . (2009). Sremski Karlovci – Novi Sad: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića. 668–749. Пешикан, Митар, Јован Јерковић, Мато Пижурица. (2017). <i>Правопис српскога језика</i> . Нови Сад: Матица српска. Prčić, Tvrtko. (2011). <i>Engleski u srpskom</i> . Novi Sad: Zmaj. 24–51. Radovanović, Milorad. (2003). <i>Sociolingvistika</i> . Sremski Karlovci – Novi Sad: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića. 186–197. Радовановић, Милорад и др. (1996). <i>Српски језик на крају века</i> . Београд: Институт за српски језик САНУ – Службени гласник. 143–159. <i>Речник српскога језика</i> (ур. Николић, М.) (2007). Нови Сад: Матица српска. Subotić, Ljiljana i dr. (2012). <i>Fonetika i fonologija: ortoepska i ortografska norma standardnog srpskog jezika</i> . Novi Sad: Filozofski fakultet [Digitalna biblioteka]. 96–105.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Језик и култура
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета: Усвајање теоријских знања о језику и његовом специфичном односу према култури.
Исход предмета Оспособљеност за примену стечених теоријских знања у наставној пракси или даљим истраживањима.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> 1. Језик: дефиниција и његове функције. 1.1. Порекло језика и његов развој (научне и наивне представе о пореклу језика). 1.2 Лингвистика као наука о језику. 2. Појам културе и цивилизације. 2.1. Преглед теорија о култури и цивилизацији: рационалистичке и метафизичко-ирационалистичке теорије културе. 2.2. Елементи културе: култура као систем симболичких облика (симбол, алегорија, знак и језик), магија, религија, мит. 2.3. Психоаналитичка теорија архетипова и митова К. Г. Јунга: симбол као искуство колективно несвесног; симболи – конкретизације архетипова. 3. Антропологија и културологија. 4. Распрострањеност језика и култура и њихова разноликост. 5. Настанак цивилизација и њихова обележја. 5.1. Древне цивилизације: Сумер, Вавилон, Египат, Лепенски Вир, Грчка. 5.2. Одлике културе Истока и Запада. 5.3. Хришћанска цивилизација. 6. Проблем односа између језика и културе: језик као компонента и оруђе културе. 6.1. Веза између појединачних култура и језика. 6.2. Заједнице језичких корисника. 6.3. Језик и културни идентитет. 6.4. Теоријска промишљања о односима између језика, културе и мишљења (В. Хумболт, Ф. Боас, Е. Сапир и Б. Ли Ворф) и рађање антрополошке лингвистике / етнолингвистике. 6.5. Теорија језичке релативности. 7. Одјеци теорије језичке релативности у савременим истраживањима односа између језика и културе. 7.1. Лексикон као кључ за културну психологију (у теорији Ане Вјежбицке). 7.2. Етнолингвистичка школа Никите Толстоја. 7.3. Основне поставке лингвокултурологије: интерсемиотичка транспозиција; предмет лингвокултуролошких истраживања – безеквивалентна лексика, лексичке и концептуалне празнине, јединице које чувају трагове обичаја, обреда, веровања; јединице у које су уграђени стереотипи, архетипови, симболи и сл. 7.4. Фразеолошки и паремиолошки фонд као садржалац културних информација. 7.5. Пример 1: примена методе бинарних опозиција у фразеологији (бог–ђаво, леп–ружан, добар–зао, истина–лаж). 7.6. Пример 2: слика природе вербализована језичким јединицама окупљеним око лексема камен, земља, дрво, змија. <i>Практична настава</i> Литература 1. Бернард Комри, Стивен Метјуз и Марија Полински, <i>Атлас језика</i>, Вараждин: Станек д.о.о., 2003. 2. Милорад Радовановић, <i>Социolingвистика</i>, Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 2003. 3. Ранко Бугарски, <i>Језик и култура</i>, Београд: Библиотека XX век, 2005. 4. Едвард Сапир, <i>Језик</i>, Нови Сад: Дневник, 1992. 5. Бенцамин Ли Ворф, <i>Језик, мисао, стварност</i>, Београд: Београдски издавачко-графички завод, 1979. 6. Никита Толстој, <i>Језик словенске културе</i>, Ниш: Просвета, 1995. 7. Цери Мур, <i>Увод у антропологију: теорије и теоретичари културе</i>, Загреб: Наклада Јасенски и Турк, 2002. 8. Сретен Петровић, <i>Културологија</i>, Београд: Чигоја штампа, 2005.

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Румунска култура
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета: Стицање знања о румунској култури и најзначајније везе са другим наукама и уметностима.
Исход предмета: Студенти знају градиво из румунске културе.
Садржај предмета: Појам културе. Културне вредности. Културни идентитет. Прве културе на румунском тлу; Историја Румуније—главна дешавања; Први народи на територији тадашње Румуније; Формирање румунског народа; Формирање првих румунских држава: Трансилваније, Мунтеније и Молдавије; Настанак румунског језика; Румунско писмо; Први текстови на румунском језику писани ћирилицом; Историја румунског књижевног језика; Историја румунске књижевности—опште карактеристике и најпознатији писци и дела Савремена култура у Румунији; Историја румунског позоришта; Развој румунске кинематографије и утицај европског и америчког филма на румунску кинематографију; Филмска, забавна и народна музика. Знамените личности румунске културе и најпознатији румунски уметници; Румунски филозофи; Правци и тенденције у савременој култури, поезији и прози; Фолклор и румунска уметност: обичаји, народне игре и народна ношња. Румунска керамика. Румунска архитектура; Румунска духовност. Румунска митологија. Традиционална румунска кухиња. Румунска славља и румунске традиције. Најпознатије румунске културне личности у иностранству. Мултикултуралност, интеркултуралност и транскултуралност; Природне лепоте Румуније.
Литература: Avram, Mioara; Marius Sala (2001). <i>Faceți cunoștință cu limba română</i> . Cluj: Echinox. Dramba, Ovidiu (2004). <i>Literatură, cultură, civilizație</i> . București: Saeculum. Lovinescu, Eugen (1972). <i>Istoria civilizației române moderne</i> . București: Editura Științifică. Mehedinți, Simion (2007). <i>Civilizație și cultură</i> . București: Trei. Noica, Constantin (1993). <i>Modelul cultural european</i> . București: Humanitas. Zamfirescu, Dan (1969). <i>România – pământ de civilizație și sinteză</i> . București: Editura pentru Literatură

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Увод у дигиталну хуманистику
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
Циљ предмета Упознавање студената са концептима и могућностима које дигитална хуманистика пружа у различитим контекстима.
Исход предмета Студент је способан да примењује савремене рачунарске и информационе технологије у различитим контекстима; да овлада вештинама које му омогућавају широк приступ дигиталним подацима, садржајима и информацијама; да примени стечена знања у пракси.
Садржај предмета Дигитална хуманистика – појам, технике истраживања, развој, методологија. Аналогно и дигитално. Онтологија и епистемологија. Од хуманистике до дигиталне хуманистике. Кибернетски дискурс. Кибернетика и уметност. Оквир дигиталних компетенција. Дигитално доба. Процес дигитализације. Сајбер простор. (Де)колонизација знања и технологија. Курирање. Киборг. Природни језици. Дигитални алати, ресурси и средства. Дигитални код и софтвер. Платформе и њихова примена. Иновативни пројектни модели. Мултимедијалност. Базе података. Трансформација неструктурираног текста у структурирани. Нове матрице података. Хипертекстуално уређивање. Конструкција базе текстова. Кориснички интерфејс. Дигитални медији и садржаји. Метамедији. Дигитални текст. Дигитална култура. Визуализација културе. Дигитална уметност. Дигитална културна баштина. Дигитална хуманистика и знање. Дигиталне технологије истраживања и проучавања историје. Одрживост пројеката дигиталне хуманистике. Дигитална хуманистика 2.0. Дигитална етика. Дигитална хуманистика у Србији и свету.
Литература Andevski M., Arsenijević, J. i M. Vidaković (2013). Tipovi znanja na Web 2.0. U: D. Golubović (ur.), <i>Tehnologija, informatika i obrazovanje: stanje i problemi, ciljevi i mogućnosti, promjene i perspektiva: međunarodni simpozijum</i> . Banja Luka: Filozofski fakultet, 229–236. Bogićević, M. Ristić, M., Radovanović, I. (2013). <i>Internet u obrazovanju. Pedagoški aspekti primene interneta u nastavi</i> . Beograd: Učiteljski fakultet, Univerzitet u Beogradu. Popović, D. (2015) Digitalization of books and its impact on educational praxis at University level. In: I. Roceanu (ed.), <i>Rethinking education by leveraging the eLearning pillar of the Digital Agenda for Europe</i> , Vol. 2. Bucharest: “Carol I” National Defence University, 484–488. Popović, D. (2016). New Culture of Learning and New Learning of Cultures: Rethinking Methodology and Potential of e-Learning, In: I. Roceanu (ed.), <i>eLearning Vision 2020!</i> Vol. 2. Bucharest: “Carol I” National Defence University, 426–431. Pralica, D. (2015). Digital Media Technologies and the Perspectives of Virtual Education – Opinions of Students and Professors at the Department of Media Studies, Faculty of Philosophy, University of Novi Sad. In: I. Roceanu (ed.), <i>eLearning and Software for Education</i> . Vol. 3. Bucharest: “Carol I” National Defence University Publishing House, 137–141. , R., Petković, V., & Ivanić, I. (2018). Comparative Analysis of the Use of New Technologies and NTC Learning Method: A Case Study. In: I. Roceanu (ed.), <i>eLearning challenges and new horizons, The 14th International Scientific Conference “eLearning and Software for Education”</i> Bucharest: “Carol I” National Defence University Publishing House, 203–211. y, L. (2012). <i>Teaching and learning in the digital age</i> . London; New York: Routledge. E., Kukić, D. (2016). Upravljanje projektima digitalne humanistike. <i>Media and communication: international scientific journal of media, communication, journalism and public relations</i> . Bijelo Polje: Akademija društvenih nauka, 127–144 f, R. (2013). <i>Dialogic: education for the Internet age</i> . London; New York: Routledge.

Студијски програм : ЖК, Соц, Фил, Ист
Назив предмета: Развојна психологија
Статус предмета: обавезан (изборни на једном модулу ЖК)
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета Упознавање студената са предметом и развојем развојне психологије, специфичностима различитих развојних раздобља, факторима развоја, теоријским приступима и основним информацијама о развојним променама у области физичког и моторног, социоемоционалног, когнитивног и моралног развоја.
Исход предмета Способност студената да прилагоде педагошка очекивања развојним одликама ученика и користе узрасно адекватан приступ наставној интеракцији са особама различитог узраста.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет и развој развојне психологије, историјско разумевање детињства, основни теоријски приступи у развојној психологији, фактори развоја, периодизација развоја, развој опажања, моторни, когнитивни, емоционални, социјални, морални, интелектуални, говорни развој. Психологија целоживотног циклуса. <i>Практична настава</i> Обрада проблема који се тичу прилагођавања педагошког рада развојним одликама деце и вежбање узрасно адекватног приступа у наставној и другим врстама интеракције са децом.
Литература Јерковић, И., Зотовић, М. (2017). Развојна психологија (друго измењено и допуњено издање). Београд: Центар за примењену психологију Друштва психолога Србије

Студијски програм : ОАС ЖК, ФИЛ, СОЦ, ИСТ
Назив предмета: Интерактивна педагогија
Статус предмета: обавезни/изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета Стицање увида у савремена педагошка сазнања о васпитно-образовном процесу на макро и микро нивоу (теоријске и практичне компоненте); Усвајање знања о темељним педагошким појмовима и начелима педагошког рада; Развијање педагошких и комуникацијских компетенција неопходних за васпитно-образовно деловање; Оспособљавање за креирање демократских односа у образовно-васпитној институцији; Оспособљавање студената за процес доживотног образовања и партиципацију у обезбеђивању квалитета педагошког рада у целини.
Исход предмета По завршетку овог курса студенти би требало да умеју да: – Дефинишу и објасне темељне педагошке појмове и начела педагошког рада; – Изаберу прикладне наставне стратегије, методе и поступке на темељу познавања педагошких феномена и фактора који подржавају процес учења; – Примене и критички процене нове наставне стратегије, методе и поступке; – Демонстрирају рефлексивни увид у властите педагошке ставове.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Основна питања и проблеми педагогије (основни педагошки појмови; основна питања развоја личности; аспекти педагошког рада, циљеви васпитно-образовног рада); Нова сазнања и перспективе у педагошкој теорији и пракси; Међуљудски однос као основа педагошког рада; Интеракција и комуникација у образовно-васпитној институцији; Педагошке компетенције наставника; Педагошки рад одељенског старешене; Сарадња са родитељима и другим учесницима и партнерима педагошког процеса; Образовање усмерено ка ученику и промене у образовној установи; Социоемоционална клима у одељењу; Поучавање и учење као интерактивно-комуникацијски процес; Појам и значај интерактивног учења; Интерактивне методе педагошког рада и њихова примена; Идеални наставни блок; Студије о ефектима кооперативне наставе: успешност у реализацији когнитивних, социјалних и афективних циљева. <i>Практична настава: вежбе</i> У изради семинара активно учествују студенти уз менторско вођење наставника. Стратегија и поступци практичног рада односе се на проблемско излагање студената, учење откривањем, расправу на унапред најављену тему и сучељавање мишљења. Израда семинарског рада на предложеној или слободно изабрану тему везану за програмске садржаје. Презентација семинарског рада/пројекта.
Литература – Goleman, D. (2001). <i>Emocionalna inteligencija</i>. Beograd: Čigoja štampa; – Knežević-Florić, O. (prir.) (2006). <i>Interaktivna pedagogija</i>. Novi Sad: Savez pedagoških društava Vojvodine; – Milutinović, J. (2011). <i>Alternative u teoriji i praksi savremenog obrazovanja: put ka kvalitetnom obrazovanju</i>. Novi Sad: Savez pedagoških društava Vojvodine; Vršac: Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača „Mihailo Palov”; – Roeders, P. (2003). <i>Interaktivna nastava: dinamike efikasnog učenja i nastave</i>. Beograd: Institut za pedagogiju i andragogiju Filozofskog fakulteta.

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Напредна информатичка писменост 2
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Положен испит из неког од основних информатичких предмета (Информатика, Информатичка писменост 1, Информатичка писменост 2, Бесплатни софтверски алати 1, Бесплатни софтверски алати 2) или одговарајући ECDL сертификат
Циљ предмета Овладавање напредним могућностима израде презентација у програму Microsoft PowerPoint, односно напредним коришћењем програма Microsoft Access за рад са базама података.
Исход предмета Стечена знања ће омогућити студенту ефикасно коришћење напредних функција програма за израду презентација и рад са базама података уз повећање продуктивности. Курс обухвата садржаје неопходне за полагање напредних ECDL (European Computer Driving Licence) модула „Напредне презентације“ и „Напредне базе података“.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Напредне презентације (теме и рад са текстом, табеле, слике, графички објекти, графикони, анимације, мастер слајдови, препоручена правила и структура презентација, распоређивање елемената слајдова, дијаграми, видео и звучни записи, побољшање продуктивности, управљање презентацијама). 2. Напредне базе података (табеле, индекси, везе између табела, примарни и страни кључеви, референцијални интегритет, унос, претраживање и филтрирање података, напредни упити, напредни обрасци, напредни извештаји, макрои, увоз и извоз). <i>Практична настава</i> На вежбама се програми, обрађени у теоријском делу курса, илуструју практичним примерима, респективно.
Литература (до 10 референци) Patrice-Anne Rutledge, <i>Office 2016 Kao od šale</i> , CET, Beograd, 2016 Alempije Veljović, Miroljub Zahorjanski, <i>Uvod u baze podataka</i> , CET, Beograd, 2014 Zoltan Geler, Karlo Bala, <i>Napredna informatička pismenost 2 - prezentacije, skripte, video tutorijali</i> , http://informatika.ff.uns.ac.rs

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Бесплатни софтверски алати 2
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
Циљ предмета Овладавање основама коришћења програма отвореног кода (LibreOffice, Scribus) који представљају бесплатне алтернативе водећих комерцијалних производа (Microsoft Office, Adobe InDesign) и који се поред оперативног система Windows могу користити и на оперативном систему Linux.
Исход предмета Студент треба да савлада основе обраде текста у програму LibreOffice Writer, да се упозна са основама рада у програму за стоно издаваштво (припрему штампе) Scribus, са елементима табеларних калкулација у програму LibreOffice Calc и са израдом презентација у програму LibreOffice Impress. Курс обухвата садржаје потребне за полагање ECDL (European Computer Driving Licence) модула „Обрада текста“, „Табеларне калкулације“ и „Презентације“.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Увод у обраду текста у програму LibreOffice Writer (радно окружење програма, рад са датотекама и документима, основе уређивања докумената, форматирање текста, форматирање пасуса, фусноте, заглавље и подножје, нумерисање страница, листе, слике, табеле, графикони, стилови, натписи, садржај, списак објеката, штампање). 2. Основе стоног издаваштва у програму Scribus (радно окружење програма, рад са страницама, оквири за текст, оквири за слике, цртање облика, мастер странице, штампање и извоз у PDF). 3. Елементи табеларних калкулација у програму LibreOffice Calc (радно окружење програма, радни листови, подаци и формуле, форматирање ћелија, основе рачунања, основне функције, процентуалне вредности, графикони, штампање). 4. Прављење презентација у програму LibreOffice Impress (радно окружење програма, теме и рад са текстом, табеле, слике, графикони, анимације, мастер слајдови, препоручена правила и структура презентација). <i>Практична настава</i> На вежбама се програми, обрађени у теоријском делу курса, илуструју практичним примерима, респективно.
Литература (до 10 референци) LibreOffice Documentation Team, <i>LibreOffice Getting Started Guide 6.0</i> , 2018, https://documentation.libreoffice.org/en/english-documentation/getting-started-guide/ LibreOffice Documentation Team, <i>Writer Guide 6.0</i> , 2018, https://documentation.libreoffice.org/en/english-documentation/writer/ The Document Foundation, <i>Calc Guide - Working with Spreadsheets</i> , 2013, https://documentation.libreoffice.org/en/english-documentation/calc/ LibreOffice Documentation Team, <i>Impress Guide - Working with Presentations</i> , 2014, https://documentation.libreoffice.org/en/english-documentation/impress/ Zoltan Geler, Karlo Bala, <i>Besplatni softverski alati - prezentacije, skripte, video tutorijali</i> , http://informatika.ff.uns.ac.rs

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Великани српског новинарства
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ:3
Услов: Нема
Циљ предмета Упознати студенте са највећим именима српског новинарства, и најважнијим историјским токовима у развоју новинарства на нашим просторима.
Исход предмета Стечен висок ниво знања о историјским личностима које су највише утицале на настанак и развој новинарства на овим просторима, а биле су важне и за укупан друштвени развој.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Димитрије Давидовић. 2. Милорад и Данило Медаковић. 3. Јаков Игњатовић и Светозар Милетић. 4. Светозар Марковић и Владимир Јовановић. 5. Јован Павловић. 6. Пера Тодоровић и Мита Ценић. 7. Михаило Полит Десанчић. 8. Димитрије Туцовић. 9. Браћа Рибникар. 10. Крста Цицварић и Моша Пијаде. 11. Велимир Бајкић. 12. Милош Црњански и Раде Драинац. 13. Предраг Милојевић и Милица Јаковљевић. 14. Владимир Дедијер. 15. Љубомир Вељковић и Слободан Глумац. <i>Практична настава</i> . Национални радници и просветитељи. 2. Штампари и новинари. 3. Новине у служби политике. 4. Идеолози као новинари. 5. Српска журналистика по угледу на светска журналистичка кретања. 6. Политички критичари. 7. Либерално и радикално у новинама. 8. Борци за социјалну правду. 9. Утемељивачи „Политике“. 10. Превртљивост и доследност. 11. Економски аналитичари. 12. Песници као новинари. 13. Дописници из светских престоница. 14. Комунисти отпадници. 15. Настанак првих њуз магазина и таблоида.
Литература (до 10 референци) 1. Боаров Д; Баровић В. (2011), Великани српске штампе.Београд: Службени гласник. 2. Баровић, В. (2013). Допринос Димитрија Давидовића у формирању модерног српског друштва. У: Живанчевић Секеруш, Ивана (ур.). <i>Зборника радова - Шести међународни интердисциплинарни симпозијум „Сусрет култура“</i> , Књига 2. (921-929). Нови Сад: Филозофски факултет у Новом Саду. 3. Баровић, В. (2012),Новинарски рад Бранислава Нушића као прилог структуралном проучавању развоја жанрова у историји српске журналистике.Нови Сад Филозофски факултет у Новом Саду У: Гудурић, С. (ур.). <i>Језици и културе у времену и простору</i>),541-546. 4. Баровић, В. (2012). Историја таблоида у српској журналистици и личност Крсте

Џицварића У: Валић Недељковић, Дубравка (ур.). *Дигиталне медијске технологије и друштвено-образовне промене 2*. (113-121). Нови Сад: Филозофски факултет у Новом Саду.

5. Вулић, Т. (2007). *Крагујевачка штампа у 19 веку: садржинско-жанровске одлике*. Крагујевац: Народна библиотека „Вук Караџић“.
6. Крестић, В. (1980). *Историја српске штампе у Угарској 1791-1914*. Нови Сад: Матица српска.
7. Попов, Д. (1983). *Српска штампа у Војводини 1918-1941*. Нови Сад: Матица српска.

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Српска књижевност, култура и историја приватног живота
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета: Стицање знања о основним елементима националне књижевности и културе и увида колико су категорије приватног живота, науке и уметности повезане у хронолошком току, од средњег века до модерног доба.
Исход предмета: Студенти умеју да усвоје и опишу општи појам културе и приватног живота и имају представе о току српске књижевности.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Простор српске културе. Развој књижевности. Приватни живот као важан сегмент појединца у развоју науке и литературе. Категорије приватног живота као део материјалне и духовне култура. Период паганства и раног хришћанства; средњег века; хуманизма, ренесансе и барока; култура 18. столећа; развој током 19. и 20. века; савремено доба <i>Практична настава:</i> Анализа теоријских текстова о појму културе и приватног живота. Интерпретација књижевних текстова. Обилазак музејских и галеријских поставки у граду, а које су у вези са предметом.
Литература 1. Владимир Ћоровић, <i>Историја Срба</i>, 2008. 2. <i>Историја приватног живота у Срба: од средњег века до савременог доба</i>, приредили М. Поповић, М. Тимотијевић, М. Ристовић, 2011. 3. <i>Приватни живот у српским земљама средњег века</i>, приредиле С. Марјановић-Душанић, Д. Поповић, 2004. 4. <i>Од феудалне европе до ренесансе</i>, Д. Бартелеми, Ф. Браунштајн и др, 2001. 5. <i>Приватни живот у српским земљама у освит модерног доба</i>, приредио А. Фотић, 2005.

Студијски програм/студијски програми: ОАС сви програми
Врста и ниво студија: Основне академске студије
Назив предмета: Класици светске књижевности 2
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета Предмет уводи студенте у основне теме хуманистике, са циљем да их упутује у темељне праксе академских студија књижевности и у основне појмове историје идеја унутар западног цивилизацијског круга. Током курса отварају се битне теме модерне књижевности (од романтизма до данашњих дана), али се акценат у тумачењу стваља на то шта канонска дела значе нама данас у 21. столећу. Сходно томе, отварају се питања природе могућности интерпретације, верности тексту и контексту, инсистира се на трагању за занимљивим и иновативним приступима класичним делима, али се отвара и дискусија о кретањима у савременој светској књижевности, као и о последицама тих кретања на разумевање књижевне и културне прошлости.
Исход предмета Способност примене знања везаних за формирање канона европске књижевности, као и за развој модерне субјективности и препознавање њених елемената у потоњим раздобљима. Усвајање темељних начела тумачења књижевних текстова; способност препознавања књижевних митова и њиховог деловања; оспособљеност за самостално тумачење и вредновање књижевног текста, као и за продубљено посматрање различитих феномена из шире области хуманистичких наука. Студенти стичу и утврђују знања из области наратологије (типови приповедача, типови заплета), као и из области дискурса који оспоравају или проширују идеју класика (родне студије, постколонијална теорија).
Садржај предмета Уводна дискусија: модерни класици, књижевни канон и савремена светска књижевност. Читање романа <i>Чича Горио</i> кроз оптику Томе Пикетија (<i>Капитал у 21. веку</i>). Бодлер и Париз као престоница 19. столећа. Границе људског: <i>Франкенштајн</i>, човек или чудовиште? Читалачки избори: Толстој или Достојевски? Реализам. Натурализам. Психологија. Традиција. Епифанија. Роман тока свести. Роман и мит (Џејмс Џојс, Франц Кафка). Естетизам. Модернистички формализам. Просторна форма (Ц. Франк). Егзистенцијализам (Ками). Модернизам и/или авангарда. Утицај филозофије на роман и утицај романа на филозофију. <i>Мали принц</i> и природа фантазије. Борхесови лавиринти. Маркес, магијски реализам и проза "трећег света". Зебалдов <i>Аустерлиц</i>, култура сећања и Холокауст као слом хуманистичке парадигме. Утицај нових медија (радио, телеграф, филм). Светска књижевност данас. Књижевност и глобализација. Књижевност и превођење. Књижевност и тржиште. Постколонијална књижевност. Етнолитература. Висока и ниска књижевност. Феминизам и женска књижевност. Рецепција српске књижевности у иностранству (А. Тишма, Д. Киш, М. Павић).
Литература <i>Примарна:</i> Балзак, <i>Чича Горио</i>, прев. Душан Милачић (више издања). Мери Шели, <i>Франкенштајн</i>, прев. Славка Стевовић (више издања). Бодлер, <i>Цвеће зла</i> (избор, више издања). Достојевски, <i>Злочин и казна</i>, прев. М. Бабовић, Београд, 1964; Толстој, <i>Ана Карењина</i>, прев. З. Велимировић, Београд, 1979; Џејмс Џојс, <i>Портрет уметника у младости</i> прев. Петар Ћурчија, Београд, 1991. Кафка, <i>Преображај</i>, прев. Бранимир Живојиновић; Ками, <i>Странац</i>, прев. З. Хаџи-Видојковић, Београд, 1968. Егзипери, <i>Мали принц</i>, прев. М. Вукмировић, Београд, 2007. Борхес, <i>Изабране приче</i> (разна издања). Маркес, <i>Сто година самоће</i>, прев. Јасна Мимица-Поповић, Београд 1984. В. Г. Зебалд, <i>Аустерлиц</i>, прев. Споменка Крајчевић, Београд, 2009. <i>Секундарна:</i> <i>Француска књижевност II</i>, Београд, 1981, стр. 303-331; Карлхајнц Штирле, "Бодлерове Париске слике и традиција слике Париза", <i>Поезија</i>, 35, 2006, стр. 5-44, прев. Миодраг

Лома; Џ. Стејнер: *Толстој или Достојевски*, Нови Сад, 1989. Албер Ками, „Нада и апсурд у дјелу Франца Кафке“, *Мит и Сизифу*, прев. Н. Самилагих, Сарајево, 1978. Темат и Камију (прир. В. Гвозден), *Поља*, бр. 488, 2014 (пдф верзија: <https://polja.rs/category/2014/>); Џ. Батлер и др, *Феминистичка спорења*, Београд, 2007. Едвард Саид, *Оријентализам*, Београд, 2000. Жак Рансијер, *Политика књижености*, Нови Сад, 2008. Темат о Зебалду, прир. В. Гвозден, А. Бешић, *Поља*, бр. 469, 2011. Владимир Гвозден, *Књижевност, култура, утопија*, Н. Сад, 2011.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Предузетничке вештине
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Групна презентација пре полагања испита
Циљ предмета Циљ предмета је да, на интерактиван начин, прикаже основне концепте предузетништва и пружи заинтересованим студентима психолошка знања и основне вештине које би им олакшале пут ка покретању сопственог бизниса. □
Исход предмета Студенти ће након предмета бити у стању да: • разумеју концепт предузетништва, препознају важне карактеристике предузетничке оријентације и примене технике у сопственом психолошком оснаживању; • овладају техникама у генерисању и евалуирању пословних идеја • овладају вештинама развијања одрживог пословног модела и другим алатима потребним за покретање сопственог пословног подухвата • разумеју концепт финансирања предузетничких идеја и могуће изворе финансирања • демонстрирају познавање основних техника управљања и вођења започетих пословних подухвата, као и примене основних техника управљања људским ресурсима у "микро" бизнисима
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> • Шта је предузетништво? Дефиниција и одређење предузетништва и приказ главних облика предузетништва • Ко су предузетници? Приказ најважнијих особина потребних за покретање сопственог бизниса и како их развијамо (оне које можемо) Ко нису предузетници? Најчешћи митови о предузетницима • Раст и развој предузетничког бизниса • Примери успешних и мање успешних предузетничких прича и шта се из њих може научити <i>Практична настава</i> • Генерисање идеја и препознавање пословних прилика • Развијање одрживог пословног модела
Литература • белешке са предавања • Barringer, B.E. & Ireland, R. D. (2016). <i>Entrepreneurship: Successfully Launching New Ventures</i>. Harlow: Pearson. • Burns, P. (2010). <i>Entrepreneurship and Small Business: Start-up, Growth and Maturity (3rd edition)</i>. New York: Palgrave Macmillan.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Вештина комуникације
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
Циљ предмета Упознавање студената са основним законитостима успешне комуникације, те са стратегијама за вођење комуникације као и за избегавање и отклањање неспоразума у комуникацији.
Исход предмета Студент је овладао основним законитостима успешне комуникације и зна да примени стратегије за вођење комуникације, као и за избегавање и отклањање неспоразума у комуникацији.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Основни појмови: дефиниција и елементи комуникације; интеракција, комуникација и перцепција; природа, врсте и стратегије комуникације; вербална и невербална комуникација; врсте невербалних знакова и проблеми њиховог разумевања. Основна правила у комуникацији: једноставност, краткоћа, кредибилност, доследност, звук и ритам речи, реч и слика. Социокултурни услови комуникације и њена зависност од типа комуникационог канала. Комуникација путем креирања имиџа. Комуникација валером и бојом. Законитости комуникације у групи. Мотивациона и емоционална писменост. Мотивациони механизми: хомеостатички и нехомеостатички. Реакције на унутрашње и спољашње мотиве. Конфликти у комуникацији и реакција на њих. Појам конверзације и елементи њене анализе. Језичко-стилска средства за истицање комуникативне намере и постизање комуникативног циља. Обрасци успешне комуникације у различитим комуникативним ситуацијама: успостављање и прекид контакта са саговорником; стратегије вођења и одржавања комуникације, с посебним освртом на идентитет саговорника и специфичне комуникативне услове; облици исказивања уважавања саговорника и његовог мишљења; подстицање саговорника на одржавање комуникације; изражавање толеранције и избегавање вербалног насиља.
Литература Стевић, С. (1997). <i>Анализа конверзације</i> . Београд: Филолошки факултет. * Borg, Dž. (2016). <i>Govor tela</i> . Beograd: Sezam Book. Bugarski, R. (1996). <i>Jezik u društvu</i> . Beograd: Čigoja – XX vek. Bugarski, R. (1997). <i>Jezik u kontekstu</i> . Beograd: Čigoja – XX vek. Klikovac, D. (2008). <i>Jezik i moć</i> . Beograd: XX vek. Mandić, T. (2003). <i>Komunikologija</i> . Beograd: Clio. Marković, M. (2005). <i>Poslovno komuniciranje</i> . Beograd: Clio. Mihajlović, D., Ristić, S., Bojić, I. (2007). <i>Kultura komunikacije</i> . Smederevo: GP LUKS-PRES. Nenadović, M. (2010). <i>Veština komuniciranja</i> . Beograd: Univerzitet u Prištini.

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Савремена мађарска књижевност (на мађарском језику)
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: –
Циљ предмета Упознавање студената са најважнијим институцијама савремене мађарске књижевности. Препознавање иновативних књижевних жанрова, тенденција и аутора. Тумачење најновијих књижевних остварења.
Исход предмета Студент је упознат са најважнијим институцијама савремене мађарске књижевности и са механизмима рада тих институција. Примењује у тумачењу текстова стечена знања о новим књижевним тенденцијама и најмањом генерацијом аутора. Способан је да анализира актуелна остварења књижевног стваралаштва.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Појам савремене књижевности. Проблеми периодизације. 2. Институције, часописи и издавачке куће на мађарском језичком подручју данас. 3. Упознавање најважнијих тенденција мађарске књижевности у 21. веку. 4. Нова поетика историјског романа 5. Манифестација трауме у савременој мађарској књижевности. 6. Текстови о „стварности“, дискурс и поетика транзиције. 7. Глобализација као тема и њени поетски аспекти. 8. Однос популарне културе и књижевности. 9. Интертекстуалност у савременим прозним текстовима и поезији. 10. Теме и мотиви у новом облику. Преплитање традиционалног и модерног у књижевним остварењима. 11. Мађарска књижевност на страним језицима: појава и тенденције. 12. Антологије савремене мађарске књижевности. <i>Практична настава</i>
Литература Bíró Gergely ed. 2017. <i>A századelő novellái</i> . Budapest: Magyar Napló, Fokusz Egyesület. Fenyő D. György ed. 2010. <i>Hézagpótlás : a kortárs magyar irodalom tanítása</i> . Budaörs : Aula. info. Horváth Csaba. 2018. <i>Megtalált szavak : kortárs magyar irodalom posztmodernen innen, posztmodernen túl</i> . Budapest: KRE, L'Harmattan. Horváth Kornélia. 2016. <i>Fejezetek a kortárs magyar líráról</i> . Komárom: Selye János Egyetem. Kappanyos András. 2013. <i>Hová tűnt a huszadik század?</i> Budapest: Balassi. Sz. Molnár Szilvia. 2005. <i>Bevezetés a kortárs irodalomba</i> . Budapest: Hatágú Síp Alapítvány. Mórocz Gábor ed. 2017. <i>A századelő gondolkodói</i> . Budapest: Magyar Napló, Fokusz Egyesület. Szávai Dorottya. 2015. Az elégia visszavág. A kortárs magyar elégiáról. <i>Filológiai Közöny</i> . 1. 73-83. Szitár, Katalin; Molnár, Angelika; Kovács, Gábor et. al. eds. 2014. <i>Esemény és költészet : Az irodalomértés kortárs horizontjai a magyar és a nemzetközi tudományosságban</i> . Veszprém: Pannon Egyetem. Mészáros Márton. 2010. <i>Mai magyar irodalmi olvasókönyv : bevezetés a kortárs magyar irodalom olvasásába</i> . Budapest : Hatágú Síp Alapítvány.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Књижевност за децу и младе у светским оквирима
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Упознавање студената са изабраним ауторима и делима интернационалне књижевности за децу и омладину. Упознавање са основним одликама различитих врста дечије и омладинске књижевности.
Исход предмета Студенти ће стећи опште знање о различитим жанровима и врстама, као и о ауторима књижевности за децу и омладину. Разумеће улогу књижевности за децу и младе у развијању знања из различитих области, као и у развијању интерперсоналних и интраперсоналних увида. Биће оспособљени да перципирају одлике књижевних дела, са посебним фокусом на педагошке аспекте различитих сарджаја и њихову погодност за разноврсну публику.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Историјски преглед развоја књижевности за децу и младе у свету. Књижевне врсте и жанрови. Фикција и нефикција. Традиционалне бајке као универзални чинилац европске и светске културе. Ауторске бајке. Народне и ауторске песме за децу. Сликовнице. Приповетке за децу. Социјалне приче. Биографске приче. Графички роман и фиктивни дневник. Авантуристички роман. Роман о одрастању (билдунгсроман). Психолошки роман и приче за децу и младе. Документарно-биографска проза. Роман фантазије и роман фантастике. Мистерије и детективски романи за децу и младе. Анализа и критичко промишљање одабраних дела, као представника различитих култура.
Литература Јовановић, В. и Росић, Т. (ур.) (2012). <i>Књижевност за децу и омладину – наука и настава</i> . Јагодина: Факултет педагошких наука. Марјановић, В., Ђуричковић, М. (2007). <i>Књижевност за децу и младе у књижевној критици</i> . Краљево: Либро. Милинковић, М. (2006). <i>Страни писци за децу и младе</i> . Чачак: Легенда. Петровић, Т. (2001). <i>Историја српске књижевности за децу</i> . Врање: Учитељски факултет. Петровић, Т., Вуковић, Н. (1996). <i>Увод у књижевност за децу и омладину</i> . Подгорица: Унирекс. Henderson, D. L., May, J. P. (2005). <i>Exploring Culturally Diverse Literature for Children and Adolescents</i> . Boston, MA: Allyn & Bacon. Prošić-Santovac, D. (2019). <i>The Magical Art: Appropriation, Reception and Interpretation of Fairy Tale</i> . Novi Sad: Filozofski fakultet. Zipes, J. (2006). <i>The Oxford Encyclopedia of Children's Literature. (Vol. 1-4)</i> . Oxford: Oxford University Press.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Српска средњовековна писменост
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Предмет није предвиђен за модуле на ЖК – Српски језик и књижевност, Српски као нематерњи и страни језик и књижевност и Српска књижевност и језик.
Циљ предмета Стицање знања о културно-историјским приликама функционисања и развоја српске средњовековне писмености.
Исход предмета На крају курса студент ће бити способан да наведе главне карактеристике српске средњовековне писмености и да образложи значај појединих споменика писмености за српску културу.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Културно-историјски контекст настанка словенске писмености: старословенско раздобље. 2. Најстарија писма (глагољица и ћирилица) и старословенски споменици. 3. Ка почецима српске писмености: рана сведочанства о глагољској писмености код Срба и најстарији сачувани ћирилски споменици српске писмености. 4. Српска средњовековна писменост: систем жанрова и диглосија, периодизација. 5. Рашка епоха: узлет српске средњовековне писмености. 6. Ресавска епоха: нова књижевна средишта и покрет ревизије књига. 7. Позна епоха српске средњовековне писмености: доба таворења писмености. 8. Словни састав српске ћирилице; правописне школе (босанско-хумска, рашка и ресавска); типови писма (устав са полууставом и брзопис) 9. Српска средњовековна писменост и штампана књига. 10. Средњовековна писменост у Босни и Хуму.
Литература Богдановић, Димитрије. <i>Историја старе српске књижевности</i> . Београд: Српска књижевна задруга, 1991. Ивић, Павле. <i>Преглед историје српског језика</i> . Карловци – Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 1998, 5–115. Ивић, Павле. Развој књижевног језика на српскохрватском језичком подручју. <i>О језику некадашњем и садашњем</i> . Београд: Београдски издавачко-графички завод – Приштина: Јединство, 1990, 87–141. Грковић Мејдор, Јасмина: III Средњовековна писменост. <i>Списи из историјске лингвистике</i> . Ср. Карловци – Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 2007, 415–480. Јерковић, Вера. Ћирилица српскословенског периода: палеографски приступ проучавању и општи увид у њен развој. <i>Предавања из историје језика</i> . Нови Сад: Филозофски факултет, Одсек за српски језик и лингвистику, 2004, 87–102. Грковић-Мејдор, Јасмина. Језик српске средњовековне писмености: достигнућа и задаци. <i>Шестдесет година Института за српски језик САНУ</i> . Зборник радова I. Београд, 2007, 249–266. Трифуновић, Ђорђе. <i>Ка почецима српске писмености</i> . Београд: Откровење, 2001.

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Југословенско-румунске културне и књижевне везе
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета: Стицање знања о историји југословенско-румунских културних и књиж. веза кроз векове.
Исход предмета: Студенти знају историју југословенско-румунских културних и књиж. веза кроз векове.
Садржај предмета: Традиционално добросуседски односи кроз историју; словенски елементи на северу Дунава, у подножју Карпата, те романски елементи на југу Дунава; Иста вера, традиција и реципроцитети; Слични животни услови. Политички односи: Премисе за добре културне односе; Пред немањички период: помени о »чрним Латинима« на Балкану (летопис попа Дукљанина), те о прецима јужних Словена на северу Дунава (карпатски басен); Значење речи »Србин« и »српски« у румунским старим текстовима; Немањички период: династичке везе; савези и уговори, те узајамне посете у другој половини XIX века, те у XX веку; Владарске повеле и дарови румунских кнежева на југу Дунава, и обратно, Миша Анастасијевић и Милош Обреновић, те њихови поседи у Влашкој. Културни односи: Средњи век и турска окупација Балкана; склањање људи од пера и културе румунских земаља; Задужбине и дарови манастирима с једне и с друге стране; Помени о Србима у румунским изворима и обратно; Односи са Дубровником, везе са Црном Гором; Културни реципроцитети Срба и Румуна у Хабсбуршкој монархији и педагошка упоредна делатност; Црквене везе и штампање књига за Србе у Римнику, те за Румуне у Сремско-карловачкој митрополији и др. Књижевне везе и реципроцитети: Блискост народног стваралаштва на румунском и српском језику; Исти мотиви, личности; Књижевници једне или друге књижевности на пропутавањима или који пишу о једној или другој земљи; Писци који знају оба језика; Антологије и преводи из једне или друге књижевности. Језичке везе и интерференције: словенски елементи, првенствено лексички, у румунском језику, а посебно на банатске говоре и јужнодунавске историјске дијалекте румунског језика и обратно; Реликти средњовековних Влахa у српском језику у пастирској терминологији; Ономастика и нарочито топонимија словенског порекла на тлу Румуније и обратно;
Литература: Ванку, Милан (2005). <i>Српско-југословенско- румунски односи кроз векове</i>. Београд. Гавриловић, Никола (1997). <i>Срби и Румуни: српско-румунске везе кроз векове</i>. Београд-Нови Сад: Завод за уџбенике и наставна средства, Прометеј. Gamulesku, Dorin (1974). <i>Elemente de origine sârbocroată ale vocabularului dacoromân</i>. Букурешт-Панчево. Живковић, М. (1976). <i>Сведочанства о српско (југословенско) - румунским културним и књижевним односима</i>. Букурешт. Flora, Radu (1968). <i>Relațiile iugoslavo-române</i>. Panciova: Lumina.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Примена нових технологија у настави
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
Циљ предмета Упознавање студената са принципима примене нових технологија у настави друштвено-хуманистичких наука, те са концептима и могућностима које пружају у образовном контексту.
Исход предмета Студент је способан да примењује информационе технологије у различитим контекстима образовног процеса; да креира наставни дигитални садржај на основу стандарда информатичког образовања; да овлада вештинама које му омогућавају да несметано употребљава различите онлајн платформе, апликације и дигиталне уређаје у настави и пракси.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Појам информационе и комуникационе технологије. Врсте рачунара. Преносни дигитални уређаји. Појам е-учења, у-учења и м-учења. Основни стандардни информатичког образовања. Дигитална писменост. Бихевиоризам, конструктивизам и конективизам. Ергономија. Оквир дигиталних компетенција и дигитално доба. Педагошки исход примене технологије у различитим контекстима образовног процеса. Друштвене мреже. Гејмификација у образовном процесу. Савремене онлајн платформе и њихова употреба у настави. Софтвери за дислексију. Уређаји и апликације за читање књига у електронском облику. Онлајн енциклопедије. Паметне табле и њихова употреба. Заштита података и приватности на интернету. <i>Практична настава:</i> упознавање и обука за рад са савременима алатима, апликацијама и платформама. Креирање интерактивног садржаја. Moodle. ATutor. aNewSpring. Chamilo. Canvas. Socrative .Blackboard. Sakai. Wiki, WordPress. PowerPoint. . Google Slides. Prezi. Beautiful.ai. Kahoot! Padlet. Voki. Nearpod. Moovly. Blendspace. Grammarly. Audacity. Snagit. Edmodo. EDpuzzle. Wordle. Glogster EDU. Vimeo. Jing. Flickr. Quizlet. Survey Monkey. Duolingo. RefME. GoConqr. Office Lens. myHomework Student Planner. 360 Cities. Facebook, Pinterest, Instagram, Twitter, LinkedIn, Orkut, Minecraft. Lex pad, YouTube, Google Scholar. Google Docs and Drive. Google FormsMicrobit. Evernote. TED/TED Ed. Coursera. Google Apps. e-Learning CONSORTIUM. Sheppard Software.
Литература Bogićević, M. Ristić, M., Radovanović, I. (2013). <i>Internet u obrazovanju. Pedagoški aspekti primene interneta u nastavi</i> . Beograd: Učiteljski fakultet, Univerzitet u Beogradu. Glušac, D. (2012). <i>Elektronsko učenje</i> . Zrenjanin: Univerzitet u Novom Sadu, Tehnički fakultet „Mihajlo Pupin“. I., & Spariosu, L. (2016). Moodle platform - assistance resource in learning Romanian as a foreignlanguage in Serbia. In I. Roceanu (Ed.), <i>eLearning Vision 2020, The 12th International Scientific Conference "eLearning and Software for Education"</i> , Volume III (96-101). Bucharest: "Carol I" National Defence University Publishing House. Petrović, M. (2016). <i>Model e-učenja za podršku razvoju informatičkih kompetencija zaposlenih u obrazovanju</i> . Doktorska disertacija, Novi Sad: Prirodno-matematički fakultet u Novom Sadu http://nardus.mpn.gov.rs/handle/123456789/7184 , R., Petković, V., & Ivanić, I. (2018). Comparative Analysis of the Use of New Technologies and NTC Learning Method: A Case Study. In: I. Roceanu (ed.), <i>eLearning challenges and new horizons, The 14th International Scientific Conference "eLearning and Software for Education"</i> Bucharest: "Carol I" National Defence University Publishing House, 203-211. y, L. (2012). <i>Teaching and learning in the digital age</i> . London; New York: Routledge. f, R. (2013). <i>Dialogic: education for the Internet age</i> . London; New York: Routledge.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Екологија града
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
Циљ предмета Курс отвара неколико могућности: (а) разумевања начина функционисања друштава (посебно модерних, урбаних) у савременом еколошком контексту., (б) промишљање идеја о окружењу као друштвеној конструкцији (ц) критички однос према идејама које препознају само „природно“ и/или „вештачко“ окружење, (д) разумевање чињеница о томе да се градска друштва налазе у историјском, савременом и будућем епицентру свих збивања у окружењу – пут од енвајронментализма до одрживог развоја.
Исход предмета Оспособљеност за контекстуалну анализу и синтезу посебних проблема друштвено произведеног окружења у урбаним срединама и разликовање социолошког и осталих значења и значаја екологије у урбаним срединама.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Појмовна одређења: град и урбано, екологија и енвајронментализам; социјална екологија, урбана екологија, окружење, природа; интердисциплинарност у социолошком разумевању екологије: подстицаји и опструкције; град као макро-контекст; апологије у научним интерпретацијама социјалне екологије; друштвена конструкција природе; различити погледи на природу: екофеминизам; процеси дугог трајања; популациони, политички, технолошки, еколошки, економски и културни оквири за разумевање екологије града; одрживи развој; одрживи град. <i>Практична настава</i> Појединачна и групна интерпретација и дискусија унапред припремљених текстова, за сваку наставну јединицу/недељу. Анализа карактеристичних студија случаја.
Литература (до 10 референци) 1. Pušić, Ljubinko (2001), Održivi grad: ka jednoj sociologiji okruženja, Nezavisna izdanja Sl. Mašića, Beograd 2. Ponting, Klajv (2007), Ekološka istorija sveta, Odiseja, Beograd. 3. Goleman, Danijel (2010), Ekološka inteligencija, Geopoetika, Beograd.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Биополитика у модерном друштву
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета Предмет има за циљ да упозна студенте са различитим друштвено-историјским и политичким аспектима управљања животом, концепцијама биополитике и биомоћи у контексту савремених глобалних друштвених промена. Наведени циљеви курса могу бити операционализовани на следећи начин: а) разумевање друштвено-историјских процеса настанка биополике; б) разумевање и критички приступ различитим аспектима биополитике и биомоћи; в) аналитичност у проучавању односа и међузависности политике, науке, телесности, идентитета и живота у оквиру савремених друштвених и културних процеса.
Исход предмета Након завршеног курса, студенти ће сазнати најважније концепте, моделе и теорије које се односе на проучавање биополитике у оквиру савремених друштава. Поред тога, студенти ће бити способни за разумевање и самосталну, критичку процену историјских, културолошких и социолошких аспеката биополитике.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Теоријска настава обухвата представљање и проблематизацију следећих наставних јединица, односно тематских целина: 1. поретци моћи и знања: суверенитет, дисциплина, регулација; 2. настанак новог биолошког поретка 3. медиализација друштва и нове технологије контроле 4. различите концепције биополитике; 5. савремена политика и управљање животом; 6. управљање ризицима и питање безбедности у глобалном друштвеном поретку; 7. неолиберализам и управљање; 8. политика границе у глобалним друштвеним процесима; 9. концепт биомоћи; 10. тело, телесност и идентитет; 11. биополитика информационог друштва; 12. постхуманизам. <i>Практична настава:</i> Проучавање основне литературе из области биополитике; анализе и дискусије у вези са литературом, анализа и проблематизација различитих текстуалних и аудио-визуелних материјала, излагање семинарских радова.
Литература – обавезна Marinković, Dušan i Ristić, Dušan (prir.) (2019). <i>Moć nad životom: biopolitika u modernom društvu</i>. Novi Sad: Mediterran Publishing. Шира литература Agamben, Đorđo. 2013. <i>Homo Sacer – Suverena moć i goli život</i>. Loznica: Karpos. Batler, Džudit. 2001. <i>Tela koja nešto znače</i>. Beograd: Fabrika knjiga. Fuko, Mišel. 1998. <i>Treba braniti društvo</i>. Novi Sad: Svetovi. Fuko, Mišel. 2005. <i>Rađanje biopolitike</i>. Novi Sad: Svetovi. Fuko, Mišel. 2012. <i>Moć/znanje</i>. Novi Sad: Mediterran Publishing. Fuko, Mišel. 2014. <i>Bezbednost, teritorija, stanovništvo</i>. Novi Sad: Mediterran Publishing. Hard, Majkl i Negri, Antonio. 2005. <i>Imperija</i>. Beograd: IGAM.

Студијски програм/студијски програми: ОАС сви програми
Врста и ниво студија: Основне академске студије
Назив предмета: Социолошко истраживање маркетинга
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета: Циљ предмета је да омогући студентима да стекну основна знања о једном од најактуелнијих и најдоминантнијих процеса (маркетиншка комуникација) који се односи на сферу рада, а у коме се прожимају људска, друштвена, културна, економска и техничка димензија, као и да развију вештине разумевања, проучавања и објашњавања тог процеса.
Исход предмета: Оспособљеност студената за истраживање разних аспеката маркетинга, као једног сложеног, вишедимензионалног процеса. Развијање вештина и способности активног укључивања будућих стручњака у процес маркетиншке комуникације.
Садржај предмета: <i>Теоријска настава:</i> Усвајање знања о основним карактеристикама маркетинга и маркетиншке комуникације, уз образлагање потребе укључивања социологије у проучавање тог облика друштвеног делања човека. Упознавање са двоструком улогом социологије у том процесу: прво, као науке која настоји да проучи маркетинг као облик комуникације између друштвених актера (најпре у сфери рада); друго, као својеврсне професионалне активности у пословима маркетинга, која се односи на настојање да се потпомаже економски систем у оној мери у којој он уважава истину социолошких анализа и објашњења. Критичка анализа различитих теоријских становишта о маркетингу и стратегијама које имају примену у процесу маркетиншке комуникације. <i>Практична настава:</i> Самостална припрема студената (уз менторско усмеравање) и њихово излагање одговарајућих теоријских проблема који се односе на област маркетиншке комуникације; презентација социолошких (и других научних) студија маркетинга; социолошка анализа конкретних маркетиншких кампања.
Литература: Милошевић, Б. (2019). Основи социологије рада. Ново Милошево: Банатски културни центар. (стр. 278-291) Kotler, F., Vong, V., Sonders, Dž. i Armstrong, G. (2007). Principi marketinga. Beograd: Mate. Kotler, P. i Lane, K. (2006). Marketing menadžment. Beograd: Data status. Милошевић, Б. (2004). Умеће рада. Нови Сад: Прометеј (стр. 351-363). Smit, P. R. (2002). Маркетиншке комуникације. Београд: Клио. Болчић, С. (1995). Социолошка анализа маркетинг стратегија. Социолошки преглед, vol. 29, бр.4, 463-476.

Студијски програм : ОАС ЈКК
Назив предмета: Развојна психологија
Статус предмета: обавезан
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета Упознавање студената са предметом и развојем развојне психологије, специфичностима различитих развојних раздобља, факторима развоја, теоријским приступима и основним информацијама о развојним променама у области физичког и моторног, социоемоционалног, когнитивног и моралног развоја.
Исход предмета Способност студената да прилагоде педагошка очекивања развојним одликама ученика и користе узрасно адекватан приступ наставној интеракцији са особама различитог узраста.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет и развој развојне психологије, историјско разумевање детињства, основни теоријски приступи у развојној психологији, фактори развоја, периодизација развоја, развој опажања, моторни, когнитивни, емоционални, социјални, морални, интелектуални, говорни развој. Психологија целоживотног циклуса. <i>Практична настава</i> Обрада проблема који се тичу прилагођавања педагошког рада развојним одликама деце и вежбање узрасно адекватног приступа у наставној и другим врстама интеракције са децом.
Литература Јерковић, И., Зотовић, М. (2017). Развојна психологија (друго измењено и допуњено издање). Београд: Центар за примењену психологију Друштва психолога Србије

Студијски програм : Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Теорија књижевности 1
Статус предмета: О
Број ЕСПБ: 4
Услов: нема
Циљ предмета Студенти треба да овладају кључним поетичким појмовима и концепцијама у хронолошком следу од антике до постмодерне.
Исход предмета Оспособљеност за примену кључних појмова поетике и реторике; упознате основне одлике европских поетичких концепција у историјском следу. Студент је способан да анализира поетичке исказе за потребе историјске карактеризације и типолошког одређења поетика.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Основни појмови: поетика и реторика. Проблемска подручја поетике. Нормативне поетике: 1. Антика: Платонова теорија уметности. Аристотел: Поетика и Реторика. Хорације: Епистола Писонима; 2. Средњи век. Христијанизација неоплатонизма: Аугустин. Псеудо Дионисије Аеропагита: Појам апофатизма. Теорија четворослојног читања: Тома Аквински и Данте. 3. Концепције ренесансе и хуманизма. 4. Појам барока. Појмови: ингенио, акутеца, кончето, метафора, зачудност. 5. Класисцизам Николе Боалоа. 6. Опште карактеристике просвећености. Еманципације у сфери морала, мишљења и уметности. Модерне поетике: поетика романтизма, реализма, симболизма, авангарде, постмодерне.
Литература 1. Н. Грдинић, <i>Преглед поетика</i> , уџбеник и хрестоматија у електронском облику 2. Д. Живковић, <i>Теорија књижевности</i> , Београд 1995; 3. М. Solar, <i>Teorija književnosti</i> , Beograd 2012; 4. Z. Lešić, <i>Teorija književnosti</i> , Beograd 2008. 5. Едиција о епохама у издању Обод Цетиње (1967).

Студијски програм: ЖК (модул: Српски језик и књижевност)
Назив предмета: Старословенски језик
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: нема
Циљ предмета Овладавање најважнијим гласовним променама у прасловенском језику, културно-историјским оквирима настанка словенске писмености, фонолошким и морфолошким системом старословенског језика.
Исход предмета Студент је способан је да чита, на фонолошком и морфолошком нивоу анализира и преводи старословенске текстове.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Словенски језици у индоевропском оквиру. Словенска прапостојбина. Миграције. Прасловенски језик: главне развојне тенденције, гласовне промене. Историјски оквири настанка старословенског језика. Живот и дело Ћирила и Методија. Ћирилица и глагољица. Глагољски и ћирилски правопис. Канонски споменици. Дијалекатска основица старословенског. Утицај грчког језика. Фонолошки систем ћирилометодијевског језика и језика старословенских рукописа. Гласовне промене у периоду од средине IX века до времена најстаријих сачуваних споменика. Деклинација именица, заменица, придева и бројева. Глаголски систем: инфинитивне и презентске основе, непроменљиви облици (инфинитив и супин), глаголска времена (презент, аорист, имперфекат, перфекат, плусквамперфекат, футур), глаголски начини (императив, потенцијал). Партиципи: грађење и деклинација, основне функције. Апсолутни датив. Основне морфолошке иновације у старословенским споменицима. <i>Практична настава:</i> Читање, анализа и превођење старословенских текстова.
Литература Грковић-Мејдор, Јасмина. Настанак и рана историја словенске писмености. <i>Летопис Матице српске</i> , октобар (2006): 723–733. Ђорђевић, Петар. <i>Старословенски језик</i> . Нови Сад: Матица српска. 1975. Панић, Миленко. <i>Старословенска хрестоматија</i> . Београд: Чигоја штампа, 2001. (одабрани текстови) Kont, Fransis. <i>Sloveni</i> , I – II. Beograd: Filip Višnjić, 1989.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура (модул: Српски језик и књижевност)
Назив предмета: Фонетика и ортоепија српског језика
Статус предмета: обавезан
Број ЕСПБ: 5
Услов: нема
Циљ предмета: Стицање знања о основним поставкама и појмовном апарату опште фонетике, стицање знања о устројству и функционисању фонетског система стандардног српског језика и овладавање правилима прозодијског система и ортоепском нормом стандардног језика.
Исход предмета: Студент зна садржаје из основних поставки и појмовног апарата фонетике. Студент зна како је устројен фонетски систем стандардног српског језика и како он функционише. Студент зна и разуме правила на којима је устројен прозодијски систем стандардног језика и уме да опише његову ортоепску норму.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> 1. Појам језика 1.1. Стандардни језик 2. Говорени и писани вид језика 3. Врсте фонетика 3.1. Однос фонетике и фонологије 4. Фонетска транскрипција и Међународни фонетски алфабет 5. Настанак гласа 6. Делови артикулационог апарата 7. Карактеристике гласа као звука 8. Фонема, фон и алофон 9. Место и начин артикулације гласова српског језика 10. Акустичке карактеристике вокала, сонаната, фрикатива, африката и плозива 11. Слог и његове карактеристике 12. Прозодијски систем стандардног српског језика, инвентар прозодема и њихова дистрибуција 13. Фонетске карактеристике акцената 14. Интонација <i>Практична настава:</i> Решавање проблемских задатака који прате програм теоријске наставе и провера усвојених теоријских знања. Вежбање препознавања места акцента. Вежбање препознавања квантитета акцента. Вежбање препознавања квалитета акцента. Вежбање уочавања разлике између кратких акцената. Вежбе правилног изговора акцената и гласова стандардног српског језика. Исправљање фонетских и акценатских дијалектизама.
Литература: Subotić, Ljiljana, Dejan Sredojević, Isidora Bjelaković. <i>Fonetika i fonologija: ortoepska i ortografska norma standardnog srpskog jezika</i> . Novi Sad: Filozofski fakultet, 2012. Петровић, Драгољуб, Снежана Гудурић. <i>Фонологија српског језика</i> . Београд – Нови Сад: САНУ, Институт за српски језик – Београдска књига – Матица српска, 2010. Babić, Stjepan, Dalibor Brozović, Ivo Škarić, Stjepko Težak. <i>Glasovi i oblici hrvatskoga književnoga jezika</i> . Zagreb: Nakladni zavod Globus, 2007.

Студијски програм: ЖК: Српски језик и књижевност; ЖК: Српски као нематерњи и страни језик и књижевност; ЖК: Русински језик и књижевност
Назив предмета: Правопис српског језика
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: /
Циљ предмета: Циљ је да се прошире знања о ортографској норми, да се она систематизују и премене на текстовима различитих функционалних стилова.
Исход предмета Студент је способан да коригује сваку врсту правописне грешке; оспособљен је да уради лектуру и коректуру текста; може да идентификује стилску коректност текста.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> 1. Правопис – одлике фонолошког, морфолошког и морфофонолошког правописног принципа. 1.1. Преглед основних нормативистичких приручника српског језика. 1.2. <i>Правопис српског језика</i> – структура и организација приручника. 1.3. Систематизација правописних правила. 2. Писмо. 3. Екавски и ијекавски изговор. 4. Гласовне промене. 4.1. Рефлектовање аутоматских гласовних алтернација у правопису; 4.2. Рефлектовање историјских гласовних промена у правопису. Основни проблеми и недоумице. 5. Велико слово. 6. Спојено и одвојено писање речи. 7. Интерпункција. 8. Скраћенице. 9. Подела речи на крају реда; Комбиновање правописних знакова и видова текста или слога. 10. Уобличавање речи из класичних језика и друге интернационалне лексике. 11. Прилагођено писање имена из страних живих језика (транскрипција). 11. Коректура и лектура текста. <i>Практична настава:</i> Исправљање грешака у текстовима различитих функционалних стилова. Рад на тексту – коректура и лектура.
Литература: Ивић, Павле и др. (2004). <i>Српски језички приручник</i> . Београд: Београдска књига. 93–203. Клајн, Иван. (2007). <i>Речник језичких недоумица</i> . Нови Сад: Прометеј. Пешикан, Митар, Јован Јерковић, Мато Пижурица. (2017). <i>Правопис српског језика</i> . Нови Сад: Матица српска. Prčić, Tvrtko. <i>Engleski u srpskom</i> . Novi Sad: Zmaj. 2011, 24–51.

Студијски програм: Језик, књижевност и култура; модул: Српска књижевност
Назив предмета: Средњовековна књижевност (за студенте Српског језика)
Статус предмета: О
Број ЕСПБ: 6
Услов: нема
Циљ предмета Стицање знања о основама поетике средњовековне књижевности. Развијање способности препознавања главних књижевних жанрова. Стицање знања о најзначајнијим писцима и делима се
Исход предмета Студент уме да уочи основна обележја поетике средњовековне књижевности и способан је да изведе закључак о основним одликама српске средњовековне књижевности у односу на византијски културни контекст.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Познавање поетике, жанрова и најзначајнијих писаца и дела српске средњовековне књижевности. Смештање српске средњовековне књижевности у византијски културни и књижевни контекст. Опште одлике средњовековне књижевности. Основи поетике средњовековне књижевности: Жанрови и њихов међусобни однос: прозни, поетски и прелазни жанрови. Однос према ауторству. Општа места. Стилска средства. Византијска књижевност као извор српских књижевних традиција: Српска књижевност као део византијског комонвелта. Slavia Orthodoxa. Почетак словенске писмености. Живот и рад Ћирила и Методија. Преводилачки и оригинални рад Солунске браће. Панонске легенде. Српске штампарије XV и XVI века. Средњовековни романи. Везе средњовековне и народне књижевности. <i>Практична настава:</i> Рад на текстовима: Свети Сава, <i>Житије светог Симеона</i> , <i>Служба светом Симеону</i> ; Стефан Првовенчани, <i>Хиландарска повеља</i> , <i>Житије светог Симеона</i> ; Доментијан, <i>Житије светог Саве</i> ; Теодосије, <i>Житије светог Саве</i> ; Данилов зборник; Григорије Цамблак, <i>Житије Стефана Дечанског</i> ; Константин Филозоф, <i>Житије деспота Стефана Лазаревића</i> ; Пајсије, <i>Житије цара Уроша</i> ; Деспот Стефан Лазаревић, <i>Слово љубве</i> ; Списи о кнезу Лазару и Косовском боју.
Литература 1. Д. Богдановић, <i>Историја старе српске књижевности</i>, 1980. 2. Т. Јовановић, <i>Хрестоматија средњовековне књижевности</i>, I, II, Београд 2012. 3. Н. Љубинковић, <i>Од Косовске битке до косовске легенде</i>, Нови Сад 2018. 4. Р. Маринковић, <i>Писах и потписах. Аутобиографске изјаве средњег века</i>, Београд 1996. 5. Ђ. Sp. Radojičić, <i>Antologija stare srpske književnosti (XI-XVIII veka)</i>, Beograd 1960. 6. <i>Стара српска књижевност у 24 књиге</i>, Београд 1986-2005. 7. Ј. Ређеп, <i>Старе српске биографије</i>, Нови Сад 2008. 8. Ђ. Трифуновић, <i>Азбучник српских средњовековних књижевних појмова</i>, 1990. 9. Ђ. Трифуновић, <i>Стара српска књижевност. Основе</i>, Београд 1994. 10. И. Шпадијер, <i>Светогорска баштина</i>, Београд 2014.

Студијски програм : ОАС Језик, књижевност и култура (модул: Српски језик и књижевност) (модул: Српски као нематерњи и страни језик и књижевност)
Назив предмета: Увод у лингвистику: Темљи језика и темљи науке о језику
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета Стицање знања о језику и о науци о језику.
Исход предмета Студент је способан да уочи основне карактеристике језика као система, да разуме устројство и функције језика. Може да разуме устројство науке о језику и да наведе најважније ауторске доприносе и периоде у историји науке о језику.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> <i>I. Језик и сродне појаве:</i> 1. Језик, 2. Језик као семиолошка појава, 3. Комуникација, 4. Друге функције језика, 5. Говорени и писани језик – писмо, 6. Класификације језика. <i>II. Устројство науке о језику:</i> 7. Дефиниције и дисциплинарне одреднице: Назив (филозофија, реторика, глотологија, граматика, филологија, лингвистика), предмет, метод, појмови, термини и симболи, теорије и хипотезе, циљеви и статус, 8. Разврставања по ширини и општости захватања (микро- и макролингвистика), виду испољавања, нивоу проучавања (лингвистичке дисциплине), и теоријско-методолошки („правци“ у лингвистици). 9. Нивои језика и нивои лингвистичке анализе (лингвистичке дисциплине), <i>III. Кратка историја науке о језику:</i> 10. Античко доба – Индија и Грчка, 11. Од Римљана до 18. века, 12. Наука о језику у XIX веку, 12.1. Компаратисти и младограматичари, 12.2. Вилхелм фон Хумболт, 12.3. Биолошки натурализам, 12.4. Казањска школа - Бодуен де Куртене, 13. Наука о језику у XX веку, 13.1. Структурална лингвистика, 13.1.1. Фердинанд де Сосир и Женевска школа, 13.1.2. Роман Јакобсон и Прашка школа, 13.1.3. Луис Хјелмслев и Копенхашка школа, 13.1.4. Амерички структурализам, 13.2. Ноам Чомски и Генеративна лингвистика (основе), 13.3. Интердисциплинарна лингвистика, 13.3.1. Антрополингвистика, 13.3.2. Психолингвистика, 13.3.3. Социolingвистика. <i>Практична настава</i> Најважнија литература и њено тумачење.
Литература Бугарски, Ранко. <i>Језици</i> [Сабрана дела 9]. Београд: XX век – Чигоја, 2010. Бугарски, Ранко. <i>Писмо</i> [Сабрана дела 10]. Београд: XX век – Чигоја, 2010. Бугарски, Ранко. <i>Увод у општу лингвистику</i> [Сабрана дела 6]. Београд: XX век – Чигоја, 1996. Ивић, Милка. <i>Правци у лингвистици</i> . Београд: XX век, 2001, одабране теме Радовановић, Милорад. <i>Социolingвистика</i> . Сремски Карловци – Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 2003, одабране теме. Радовановић, Милорад. <i>Списи из контекстуалне лингвистике</i> . Сремски Карловци – Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 1997, 79–107.

Студијски програм : ОАС ЈКК
Назив предмета: Педагошка психологија
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ:3
Услов:-
Циљ предмета - Упознавање студената са психолошким законитостима које стоје у основи успешног учења и подучавања. - Оспособљавање студената за примену и имплементацију психолошких сазнања у раду са ученицима, извођењу наставе и васпитно-образовном процесу (развијање наставничких компетенција)
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса: - познаје, разуме, интерпретира и критички анализира научна сазнања из психологије образовања која су релевантна за рад наставника; - примени сазнања из психологије образовања у креирању и организацији наставе, евалуацији образовних исхода и других аспеката васпитно-образовног процеса; - примењује научна сазнања из психологије образовања у циљу повећања ефикасности својих педагошких интервенција; - проналази приладе наставничке и педагошке поступке засноване на научним сазнањима у раду и комуникацији са ученицима, родитељима, другим наставницима, стручним сарадницима и осталим актерима васпитно-образовног процеса.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> - Предмет психологије образовања/педагошке психологије; улога и значај педагошке психологије у развоју наставничких компетенција - Примена принципа и законитости различитих облика учења у васпитно-образовној пракси - Трансфер учења: врсте трансфера, начини обезбеђивања трансфера учења, теорије трансфера учења - Врсте и карактеристике стилова учења - Примена резултата истраживања памћења и заборављања у учењу и наставној пракси. - Когнитивне способности као детерминанте школског постигнућа - Мотивација за учење у школском и ваншколском контексту: ефекти унутрашње и спољашње мотивације на постигнуће; релације конструката самоефикасности, циљних оријентација, атрибуција и очекивања на постигнуће ученика и друге образовне исходе; узрасне промене у мотивацији за учење; развој унутрашње мотивације; мотивациони стилови наставника - Саморегулисано учење: метакогнитивне и мотивационе компоненте саморегулисаног учења, циклично-фазни модел саморегулисаног учења, развој саморегулације у учењу - Релације особина личности и школског постигнућа - Социјално психолошки аспекти васпитно-образовног рада: руковођење у разреду, карактеристике и социометријска структура школског одељења као мале групе; проблеми школске недисциплине - Улоге наставника на различитим нивоима образовања; имплицитна уверења наставника о образовању и развоју ученика; карактеристике наставничке професије - Евалуација у васпитно-образовном раду; испитивање и оцењивање знања; грешке наставника у оцењивању знања и други извори субјективности школских оцена. - Тестови знања: врсте и карактеристике тестова знања, намена тестова знања, предности и недостаци мерења образовних постигнућа тестовима знања.
<i>Практична настава</i> Дискусија о садржајима теоријске наставе, сагледавања и проналажења начина примене теоријских знања у наставној пракси, експериментална демонстрација психолошких концепата
Литература - Коцопељић, Ј., Пекић, Ј. (2017). <i>Психологија у настави: Одабране теме из психологије образовања</i> .

Филозофски факултет, Нови Сад.

- Вулфолк, А., Хјуз, М., Волкап, В. (2014). *Психологија у образовању I, II и III*. Клио, Београд.

- Vlasta Vizek-Vlahović, Majda Rijavec, Vesna Vlahović-Štetić, Dubravka Miljković (2003). *Psihologija obrazovanja*, IEP: VERN, Zagreb.

Студијски програм : Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Теорија књижевности 2
Статус предмета: О
Број ЕСПБ: 4
Услов: нема
Циљ предмета Овладавање аналитичким појмовима књижевне структуре, стилистике, версификације и генологије.
Исход предмета Формирање опште представе о појму књижевности и научним дисциплинама које се књижевношћу баве; усвајање основних појмова стилистике, версификације и генологије; оспособљавање за књижевнотеоријску интерпретацију текста.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Шта је књижевност. Књижевност и проучавање књижевности. Наука о књижевности и њене дисциплине. Подручја теорије књижевности. Поетска функција језика. Појам стила. Стара поетика и реторика. Стилистика као дисциплина науке о језику и науке о књижевности. Појам избора и стилске варијанте. Појам стилске фигуре. Фигуре дикције, фигуре речи (тропи), фигуре конструкције, фигуре мисли. Појам стилема и његове врсте. Стилистичка критика. Појам стиха. Системи версификације: квантитативни, силабички и тонски. Силабичко-тонска начела и основи српске и хрватске версификације. Ритам. Однос ритма и метра. Ритам и значење. Строфа и њене врсте. Рима и њене функције. Стални облици. Стални облици античког, романског, германског, оријенталног и словенског порекла. Слободни стих. Ритмичка проза. Класификација књижевности на родове: лирика, епика, драма. Лирске врсте, епика у стиху и у прози, књижевно-научне врсте, драмске врсте. <i>Практична настава</i> Рад на тексту и практично овладавање појмовима из области стилистике, версификације и генологије. Идентификација и одређивање функције стилских фигура; израда елементарног описа стиха и његова анализа; интерпретација текста и одређивање књижевне врсте.
Литература 1. R. Velek, O. Voren, <i>Teorija književnosti</i>, Beograd 1974. ("Književnost i proučavanje književnosti", "Eufonija, ritam, metar", "Stil i stilistika", "Slika, metafora, simbol, mit"); 2. Д. Живковић, <i>Теорија књижевности</i>, Београд 1995; 3. M. Solar, <i>Teorija književnosti</i>, Beograd 2012; 4. Z. Škreb, A. Stamać, <i>Uvod u književnost</i>, Zagreb 1983. ("Stil i stilistika", "Mikrostrukture stila i književne forme", "Stih"); 5. Z. Lešić, <i>Teorija književnosti</i>, Beograd 2008.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност, култура (модул Српски језик, Српски језик као страни)
Назив предмета: Српска усмена књижевност 1
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 4
Услов: –
Циљеви предмета - стицање нових, као и проширивање и продубљивање постојећих знања о терминологији и основним особинама усмене књижевности; - усвајање основних информација о појединачним поменима, записима, бележењима и редакторским поступцима (предвуковска бележења, Вуков сакупљачки рад, поствуковска бележења српске усмене књижевности); - усавршавање интерпретативних компетенција студената, везаних за тумачење епске песме (из различитих перспектива: жанра, структуре – од формуле до сижејног модела, епске биографије јунака, те издвајања полистадијалних елемената у структури песме и испитивања њихове функционалности и т. сл).
Исходи предмета По успешном завршетку курса, студенти су оспособљени да: - увиде и објасне разлику у употреби појмова усмена књижевност, народна књижевност, фолклор; - наведу, упореде, разликују и објасне основне карактеристике усмене књижевности; - идентификују појединачне помене усмене књижевности (од прапостојбине до XV века); - наброје, сумирају и издвоје најзначајније записе и збирке од XV века до поч. XIX века; - упореде и оцене технике бележења и сакупљачки рад најзначајнијих сакупљача (Вуков сакупљачки рад и поствуковска бележења); - правилно класификују основне родове и врсте усмене књижевности; - издвајају циклусе, тематске, сижејне моделе и познају основне елементе епских биографија најпознатијих епских јунака; - самостално интерпретирају лирско-епске и епске песме (из програма);
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Термини <i>усмена књижевност, народна књижевност, фолклор</i> – сличности и разлике; Основне карактеристике усмене књижевности (усменост; колективност; синкретичност; традиционалност; варијантност; устаљеност мотива, тема и сижејних модела; формулативност; специфичност поетског језика и језичко-стилских средстава; зависност усменопоетског „текста“ од текстуре и контекста); Помени (до XII века; одн. до пропасти последњих српских средњовековних држава –XV век; 3. од XV в.), први записи усмене књижевности на јужнословенском простору (од краја XV в. до поч. XIX века), те Вуков сакупљачки рад и поствуковска бележења; Подела усмене књижевности: главни родови и врсте; Српска усмена епика: терминологија – приповедна и јуначка епика; динамика симултаних процеса митологизације и историзације; подела – традиција циклизације, покушаји тематског груписања епских песама, сижејни модели, најважнији јунаци; међусобна условљеност епских биографија јунака и сижејних модела. <i>Практична настава</i> Рад на тексту (интерпретација одабраних текстова из следећих збирки): Геземан, Г. (1925). <i>Ерлангенски рукопис</i> . Сремски Карловци. или

Детелић, М., С. Самарџија и Л. Делић (прир.) *Ерлангенски рукопис*.
<http://monumentaserbica.branatomic.com/erl/>
 Карановић, З. (1998). *Антологија српске лирско-епске усмене поезије*. Нови Сад: Светови.
 Милутиновић Сарајлија, С. (1990, 2009). *Пјеванија црногорска и херцеговачка*. Никшић: Универзитетска
 ријеч; Бачка Паланка: Логос.
 Пантић, М. (2002). *Народне песме у записима XV–XVIII века*, Београд: Просвета.
 Пешикан Љуштановић, Љ. (2015). *Епске народне песме*. Нови Сад: Матица српска.
 Самарџија, С. (2005). *Антологија епских народних песама*. Београд: Политика–Народна књига.
 Стефановић Караџић, В. (1988). *Српске народне пјесме I–IV, Српски рјечник, Српске народне пословице, Српске народне приповјетке*. Београд: Просвета.

Литература

Браун, М. (2004). *Српскохрватска јуначка песма*. Нови Сад/Београд: Завод за уџбенике/Вукова задужбина/Матица српска.
 Детелић, М., Л. Делић и Љ. Пешикан Љуштановић (2017). *Главит јунак и остала господа*. Београд: Завод за уџбенике.
 Клеут, М. (2003, 2008). *Народна књижевност: фрагменти скрипти*. Нови Сад: Филозофски факултет.
 Клеут, М. (2006). *Реликвије из старине: огледи о српским епским народним песмама*. Нови Сад: Дневник.
 Недић, Владан. (1981, 1990). *Вукови певачи*. Нови Сад: Матица српска, Београд: Рад.
 Самарџија, С. (2007). *Увод у усмену књижевност*. Београд: Народна књига/Алфа.
 Самарџија, Снежана. (2008). *Биографије епских јунака*. Београд: Друштво за српски језик и књижевност Србије.
 Сувајџић, Б. (2014). *Орао се вијао*. Ниш/Београд: Филозофски факултет/Филолошки факултет.

Студијски програм: ЖК (модул: Српски језик и књижевност)
Назив предмета: Старословенски језик
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: нема
Циљ предмета Овладавање најважнијим гласовним променама у прасловенском језику, културно-историјским оквирима настанка словенске писмености, фонолошким и морфолошким системом старословенског језика.
Исход предмета Студент је способан је да чита, на фонолошком и морфолошком нивоу анализира и преводи старословенске текстове.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Словенски језици у индоевропском оквиру. Словенска прапостојбина. Миграције. Прасловенски језик: главне развојне тенденције, гласовне промене. Историјски оквири настанка старословенског језика. Живот и дело Ћирила и Методија. Ћирилица и глагољица. Глагољски и ћирилски правопис. Канонски споменици. Дијалекатска основица старословенског. Утицај грчког језика. Фонолошки систем ћирилометодијевског језика и језика старословенских рукописа. Гласовне промене у периоду од средине IX века до времена најстаријих сачуваних споменика. Деклинација именица, заменица, придева и бројева. Глаголски систем: инфинитивне и презентске основе, непроменљиви облици (инфинитив и супин), глаголска времена (презент, аорист, имперфекат, перфекат, плусквамперфекат, футур), глаголски начини (императив, потенцијал). Партиципи: грађење и деклинација, основне функције. Апсолутни датив. Основне морфолошке иновације у старословенским споменицима. <i>Практична настава:</i> Читање, анализа и превођење старословенских текстова.
Литература Грковић-Мејдор, Јасмина. Настанак и рана историја словенске писмености. <i>Летопис Матице српске</i> , октобар (2006): 723–733. Ђорђевић, Петар. <i>Старословенски језик</i> . Нови Сад: Матица српска. 1975. Панић, Миленко. <i>Старословенска хрестоматија</i> . Београд: Чигоја штампа, 2001. (одабрани текстови) Kont, Fransis. <i>Sloveni</i> , I – II. Beograd: Filip Višnjić, 1989.

Студијски програм : ОАС Језик, књижевност и култура (модул: Српски језик и књижевност)
Назив предмета: Фонологија српског језика
Статус предмета: Обавезан
Број ЕСПБ: 5
Услов: : Положен испит из предмета Фонетика и ортоепија српског језика
Циљ предмета: Упознавање са основним поставкама и појмовним апаратом опште фонологије и овладање знањима о устројству и функционисању фонолошког система стандардног српског језика.
Исход предмета Усвојен основни појмовни апарат и поставке опште фонологије. Познавање устројства и функционисања фонолошког система стандардног српског језика. Усвојен акценатски систем стандардног језика и потпуно препознавање акцената
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Увод у фонологију. Фонема – фон – алофон. Фонолошки систем стандардног српског језика: инвентар. Фонолошка и дистинктивна обележја: њихова улога у фонолошком систему – фонолошка репрезентација: матрице обележја. Фонолошки процеси, фонолошка правила, фонолошке алтернације: инхерентне и прозодијске. Морфема, аломорф, морфонема, архифонема. Прозодијске алтернације. Ортоепска норма и њена реализација. <i>Практична настава</i> Решавање проблемских задатака који прате програм теоријске наставе и провера усвојених теоријских знања; из препознавања ДО вокала, сонаната и опструената; везаних за фонолошке алтернације. Препознавање фонолошких алтернација: аутоматских и неаутоматских. Вежбање препознавања акцената и неакцентованог квантитета. Овладавање знањима и правилима дистрибуције неакцентованог квантитета.
Литература: Пешикан, М., Ј. Јерковић и М. Пижурица 2010. <i>Правопис српског језика</i> . Нови Сад: Матица српска. <i>Српски језик на крају века</i> (ур. М. Радовановић). 1996. Београд: Институт за српски језик САНУ, Службени гласник. Петровић, Д., С. Гудурић 2010. <i>Фонологија српског језика</i> . Београд: Институт за српски језик САНУ, Београдска књига, Матица српска. Ивић, Павле 1998. <i>Расправе, студије, чланци. 1. О фонологији</i> [Целокупна дела. Књ. X/1]. Сремски Карловци – Нови Сад: Издавачка књижевница Зорана Стојановића Суботић, Љ, Д. Средојевић, И. Бјелаковић 2012. <i>Фонетика и фонологија: ортоепска и ортографска норма стандардног српског језика</i> . Нови Сад (електронско издање)

Студијски програм: Језик, књижевност и култура; модул: Српска књижевност
Назив предмета: Средњовековна књижевност (за студенте Српског језика)
Статус предмета: О
Број ЕСПБ: 6
Услов: нема
Циљ предмета Стицање знања о основама поетике средњовековне књижевности. Развијање способности препознавања главних књижевних жанрова. Стицање знања о најзначајнијим писцима и делима се
Исход предмета Студент уме да уочи основна обележја поетике средњовековне књижевности и способан је да изведе закључак о основним одликама српске средњовековне књижевности у односу на византијски културни контекст.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Познавање поетике, жанрова и најзначајнијих писаца и дела српске средњовековне књижевности. Смештање српске средњовековне књижевности у византијски културни и књижевни контекст. Опште одлике средњовековне књижевности. Основи поетике средњовековне књижевности: Жанрови и њихов међусобни однос: прозни, поетски и прелазни жанрови. Однос према ауторству. Општа места. Стилска средства. Византијска књижевност као извор српских књижевних традиција: Српска књижевност као део византијског комонвелта. Slavia Orthodoxa. Почетак словенске писмености. Живот и рад Ћирила и Методија. Преводилачки и оригинални рад Солунске браће. Панонске легенде. Српске штампарије XV и XVI века. Средњовековни романи. Везе средњовековне и народне књижевности. <i>Практична настава:</i> Рад на текстовима: Свети Сава, <i>Житије светог Симеона</i> , <i>Служба светом Симеону</i> ; Стефан Првовенчани, <i>Хиландарска повеља</i> , <i>Житије светог Симеона</i> ; Доментијан, <i>Житије светог Саве</i> ; Теодосије, <i>Житије светог Саве</i> ; Данилов зборник; Григорије Цамблак, <i>Житије Стефана Дечанског</i> ; Константин Филозоф, <i>Житије деспота Стефана Лазаревића</i> ; Пајсије, <i>Житије цара Уроша</i> ; Деспот Стефан Лазаревић, <i>Слово љубве</i> ; Списи о кнезу Лазару и Косовском боју.
Литература 1. Д. Богдановић, <i>Историја старе српске књижевности</i>, 1980. 2. Т. Јовановић, <i>Хрестоматија средњовековне књижевности</i>, I, II, Београд 2012. 3. Н. Љубинковић, <i>Од Косовске битке до косовске легенде</i>, Нови Сад 2018. 4. Р. Маринковић, <i>Писах и потписах. Аутобиографске изјаве средњег века</i>, Београд 1996. 5. Ђ. Sp. Radojičić, <i>Antologija stare srpske književnosti (XI-XVIII veka)</i>, Beograd 1960. 6. <i>Стара српска књижевност у 24 књиге</i>, Београд 1986-2005. 7. Ј. Ређеп, <i>Старе српске биографије</i>, Нови Сад 2008. 8. Ђ. Трифуновић, <i>Азбучник српских средњовековних књижевних појмова</i>, 1990. 9. Ђ. Трифуновић, <i>Стара српска књижевност. Основе</i>, Београд 1994. 10. И. Шпадијер, <i>Светогорска баштина</i>, Београд 2014.

Студијски програм : ОАС ЈКК
Назив предмета: Интерактивна педагогија
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета Стицање увида у савремена педагошка сазнања о васпитно-образовном процесу на макро и микро нивоу (теоријске и практичне компоненте); Усвајање знања о темељним педагошким појмовима и начелима педагошког рада; Развијање педагошких и комуникацијских компетенција неопходних за васпитно-образовно деловање; Оспособљавање за креирање демократских односа у образовно-васпитној институцији; Оспособљавање студената за процес доживотног образовања и партиципацију у обезбеђивању квалитета педагошког рада у целини.
Исход предмета По завршетку овог курса студенти би требало да умеју да: – Дефинишу и објасне темељне педагошке појмове и начела педагошког рада; – Изаберу прикладне наставне стратегије, методе и поступке на темељу познавања педагошких феномена и фактора који подржавају процес учења; – Примене и критички процене нове наставне стратегије, методе и поступке; – Демонстрирају рефлексивни увид у властите педагошке ставове.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Основна питања и проблеми педагогије (основни педагошки појмови; основна питања развоја личности; аспекти педагошког рада, циљеви васпитно-образовног рада); Нова сазнања и перспективе у педагошкој теорији и пракси; Међуљудски однос као основа педагошког рада; Интеракција и комуникација у образовно-васпитној институцији; Педагошке компетенције наставника; Педагошки рад одељенског старешине; Сарадња са родитељима и другим учесницима и партнерима педагошког процеса; Образовање усмерено ка ученику и промене у образовној установи; Социоемоционална клима у одељењу; Поучавање и учење као интерактивно-комуникацијски процес; Појам и значај интерактивног учења; Интерактивне методе педагошког рада и њихова примена; Идеални наставни блок; Студије о ефектима кооперативне наставе: успешност у реализацији когнитивних, социјалних и афективних циљева. <i>Практична настава: вежбе</i> У изради семинара активно учествују студенти уз менторско вођење наставника. Стратегија и поступци практичног рада односе се на проблемско излагање студената, учење откривањем, расправу на унапред најављену тему и сучељавање мишљења. Израда семинарског рада на предложено или слободно изабрану тему везану за програмске садржаје. Презентација семинарског рада/пројекта.
Литература – Goleman, D. (2001). <i>Emocionalna inteligencija</i>. Beograd: Čigoja štampa; – Knežević-Florić, O. (prir.) (2006). <i>Interaktivna pedagogija</i>. Novi Sad: Savez pedagoških društava Vojvodine; – Milutinović, J. (2011). <i>Alternative u teoriji i praksi savremenog obrazovanja: put ka kvalitetnom obrazovanju</i>. Novi Sad: Savez pedagoških društava Vojvodine; Vršac: Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača „Mihailo Palov”; – Roeders, P. (2003). <i>Interaktivna nastava: dinamike efikasnog učenja i nastave</i>. Beograd: Institut za pedagogiju i andragogiju Filozofskog fakulteta.

Студијски програм : ОАС Језик, књижевност и култура (модул: Српски језик и књижевност; Српски као нематерњи и страни језик и књижевност)
Назив предмета: Општа лингвистика 1: Појмовник и систематизација
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 5
Услов: положен испит из предмета Увод у лингвистику: Темљи језика и темљи науке о језику
Циљ предмета Стицање нових знања и проширивање усвојеног знања о основним општелингвистичким појмовима и систематизација лингвистичке науке.
Исход предмета Студент је у стању да наброји основне општелингвистичке појмове и да их дефинише, да издвоји и разликује основне лингвистичке појмове у различитим лингвистичким дисциплинама. Студент уме да наброји критеријуме за систематизацију науке о језику и да на основу њих категоризује лингвистичке дисциплине.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> <i>Појмовник и сазнајни стил:</i> 1. Најважнији општелингвистички појмови и сазнајни стил (у филозофији језика, реторици, филологији, лингвистици; структурализму, међудисциплинама, генеративизму, когнитивним наукама). Лингвистика као дисциплина која описује и објашњава устројство језика и функционисање језика у устројству контекста. 2. Раслојавање језика, 3. Језичка политика, планирање језика и стандардни језик, 4. Језичка култура, 5. Језик, култура и друштво, 6. Вредновање језика, 7. Граматика друштвеног статуса. <i>Систематизација:</i> 1. Приступ: 1.1 Правилности у развоју – (а) Евроцентричност, (б) Контекстуализованост, (в) Цикличност, (г) Парадигматичност, 1.2 Научни циљеви – (а) Експланација (= Филозофија / Лингвистика), (б) Дескрипција (= Филологија), 1.3 Промене у познавању предмета – (а) Квантитативни увиди, (б) Квалитативни увиди, 2. Приступ: 2.1 Општи токови развоја дисциплине, 2.2 Процес осамостаљивања дисциплине, 2.3 Епохе у историји дисциплине, 2.4 Развој дисциплине у XX веку, 2.5 Актуелно стање дисциплине, 2.6 Интердисциплинаризација = Контекстуализација, 2.7 Међу наукама; 3. Приступ: 3.1 Наука о језику на релацији XIX – XX век; 4. Приступ: 4.1 Наука о језику на релацији Европа – Америка. <i>Практична настава</i> Најважнија литература и њено тумачење, самостални истраживачки рад.
Литература Бугарски, Ранко. <i>Језик и лингвистика</i> [Сабрана дела 2]. Београд: XX век – Чигоја, 1996, одабране теме. Бугарски, Ранко. <i>Језик у друштву</i> [Сабрана дела 4]. Београд: XX век – Чигоја, 1996, одабране теме. Ивић, Милка. <i>Правици у лингвистици</i> . Београд: XX век, 2001, одабране теме. Кристал, Дејвид. <i>Кембричка енциклопедија језика</i> . Београд: Нолит, 1996, одабране теме. Радовановић, Милорад. <i>Списи из контекстуалне лингвистике</i> . Сремски Карловци – Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 1997, одабране теме. Радовановић, Милорад. <i>Социolingвистика</i> . Сремски Карловци – Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 2003, одабране теме. Радовановић, Милорад. <i>Планирање језика и други списи</i> . Сремски Карловци – Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 2004.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура (модул: Српски језик и књижевност)
Назив предмета: Српскословенски језик
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 5
Услов: положени / одслушани предмети Старословенски језик 1 и Старословенски језик 2
Циљ предмета Студент је овладао основним одликама српскословенског језика (фонетика, фонологија, морфологија), главним епохама у развоју српскословенске писмености и типовима писма и правописа.
Исход предмета Студент је способан да чита, разуме и анализира српскословенске текстове, препознаје типове писма и правописа.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Стварање и статус српске редакције. Споменици. Диглосија и функционална раслојеност српскословенског језика. Фонолошка и морфолошка норма српскословенског језика и њен развој. Морфолошка норма српскословенског језика. Основне одлике синтаксе и лексике. Главне епохе. Транскрипција. Типови писма. Правописне школе. <i>Практична настава:</i> Читање и анализа текстова различитих жанрова, из различитих епоха српскословенске писмености.
Литература Грковић-Мејдор, Јасмина. <i>Списи из историјске лингвистике</i> . Сремски Карловци – Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 2007. (поглавља „О методологији проучавања црквенословенског језика”, 427–442, „Диглосија у старосрпској писмености”, 443–459). Грковић-Мејдор, Јасмина. О формирању српске редакције старословенског језика. <i>Бурђеви ступови и Будимљанска епархија</i> . Беране – Београд: Епископија будимљанско-никшићка и др., 2011, 41–51. Грковић-Мејдор, Јасмина, О функционалности раслојености српскословенског језика. <i>Кирило-Методијевски студији 21</i> (= <i>Средновековни текстове, автори и книги. Сборник в чест на Хайнц Миклас</i>). Софија: Българска академия на науките, Кирило-Методијевски научен център, 2012, 288–299. Јерковић, Вера. Средњовековне ортографске школе код Срба. <i>Југословенски семинар за стране слависте</i> 31 (1980): 19–28. Јерковић, Вера. Српскословенска норма у гласовном и морфолошком систему. <i>Југословенски семинар за стране слависте</i> 33–34 (1984): 55–67. Младеновић, Александар. Напомене о српскословенском језику. <i>Зборник за филологију и лингвистику</i> XX/2 (1977): 1–21. Савић, Виктор. Српска редакција црквенословенског језика: од св. Климента, епископа словенског, до св. Саве, архиепископа српског. <i>Slovēne. International Journal of Slavic Studies</i> 5/2 (2016): 231–339. http://slovene.ru/ojs/index.php/slovene/issue/view/11/showToc

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура (модул: Српски језик и књижевност)
Назив предмета: Историја српског језика 1
Статус предмета: обавезан
Број ЕСПБ: 5
Услов: Нема
Циљ предмета Стицање знања (1) о спољној историји српског језика, (2) о принципима и методологији историјске фонологије и (3) о фонолошким променама у српском језику
Исход предмета (1) Познавање релевантних научних питања историјске фонологије, (2) способност уочавања и тумачења екстралингвистичке и интралингвистичке условљености фонолошких промена у српском језику, (3) способност тумачења фонолошких феномена у старосрпским текстовима, (4) могућност дијахроног образлагања фонолошких феномена у савременог српском језику
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> 1. Основи спољне историје српског језика (Насељавање Словена на Балкан; Језички супстрат на Балкану; Подела јужнословенског језичког простора на исток и запад; Балканизми; Диференцијација западнојужнословенског језичког простора; Српски језик и штокавщина); 2. Извори за проучавање историје српског језика; 3. Кључна питања историјске фонологије (Типови гласовних промена; Структурални узроци гласовних промена; Гласовне промене узроковане језичким контактом; Утицај слоговне структуре); 4. Главне промене у вокалском систему од позног прасловенског до савременог српског (Полазни јужнословенски вокалски систем; Прва етапа развоја вокалског система; Последице губљења слабог полугласника: непостојани полугласник, секундарни полугласник, једначење сугласника по звучности, једначење сугласника по месту творбе, упрошћавање сугласничких група итд.; Друга етапа развоја вокалског система); 5. Главне промене у прозодијском систему од позног прасловенског до савременог српског (Полазни јужнословенски прозодијски систем; Српска акценатска преношења и њихове последице). 6. Главне промене у консонантском систему од позног прасловенског до савременог српског (Полазни јужнословенски консонантски систем; Узроци и последице консонантских промена: систем сонаната, систем плозива, систем фрикатива, систем африката; Палатализације; Јотовања). <i>Практична настава:</i> Читање и фонолошка анализа старосрпских текстова одабраних по хронолошком, територијалном и функционалностилском критеријуму.
Литература 1. Белић, Александар. <i>Историја српског језика</i> [Изабрана дела, IV]. Београд: Завод за издавање уџбеника, 1999, 7–151. 2. Ивић, Павле. <i>Српски народ и његов језик</i> . Београд: Српска књижевна задруга, 1986, 7–82. 3. Ивић, Павле. <i>Расправе, студије, чланци. 1. О фонологији</i> [Целокупна дела. Књ. X/1]. Сремски Карловци – Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 1998, 308–475. 4. Subotić, Ljiljana. <i>Istorijska lingvistika. Fonološke promene i morfološke alternacije (mladogramatičari, strukturalizam, generativna gramatika)</i> . Novi Sad: Filozofski fakultet, 2002, одабрана поглавља.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура (модул: Српски језик и књижевност)
Назив предмета: Морфологија српског језика
Статус предмета: обавезан
Број ЕСПБ: 4
Услов: Положен испит из предмета Фонологија српског језика.
Циљ предмета Студент треба да усвоји знања о морфологији као једној од фундаменталних лингвистичких дисциплина, о њеном предмету испитивања, морфемама и лексемама као јединицама морфологије те организацији лексичког система српског језика.
Исход предмета На крају курса студенти ће бити оспособљени за морфемску и морфолошку анализу речи стандардног српског језика присутних у различитим функционалним стилевима.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Морфологија: појам, дефиниција и место међу другим лингвистичким дисциплинама. 2. Морфема: појам, дефиниције, класификација морфема и пример морфемске анализе. 3. Реч: појам, дефиниције, критеријуми за класификацију речи. 3.1. Речи с деклинацијом: дефиниција, опште напомене, категоријална обележја (општа и специфична), обрада сваке класе понаособ. 3.2. Глаголи: појам, дефиниције, опште напомене, категоријална обележја глагола; врсте глаголских основа; структура и грађење глаголских облика; подела глагола на врсте. 3.3. Непроменљиве врсте речи: дефиниција и опште напомене; обрада сваке класе понаособ. 4. Пример морфолошке анализе. <i>Практична настава</i> Морфемска и морфолошка анализа текстова из различитих функционалних стилова, с посебним акцентом на савремену српску белетристику. Приказ и анализа релевантне литературе из области морфологије стандардног српског језика. Указивање на најчешћа огрешења о морфолошку норму.
Литература (до 10 референци) – Клајн, Иван. <i>Граматица српског језика</i> . Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 2005. – Пипер, Предраг, Иван Клајн. <i>Нормативна грамика српскога језика</i> . Нови Сад: Матица српска, 2013. – Станојчић, Живојин, Љубомир Поповић. <i>Граматица српскога језика (Уџбеник за I, II, III и IV разред средње школе)</i> . Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 2000. – Станојчић, Живојин. <i>Морфологија, синтакса и фразеологија</i> . Милорад Радовановић (ур.). <i>Српски језик на крају века</i> . Београд: Институт за српски језик САНУ – Службени гласник, 1996. – Стевановић, Михаило. <i>Савремени српскохрватски језик I</i> . Београд: Научна књига, 1986. – Mrazović, Pavica (u saradnji sa Zorom Vukadinović). <i>Gramatika srpskog jezika za strance</i> . Sremski Karlovci – Novi Sad: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića, 2009.

Студијски програм : ЖК, Сј
Назив предмета: Српска књижевност 1
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: нема
Циљ предмета Упознавање са основним карактеристикама књижевности ренесансе и барока и главним представницима ових праваца. Упознавање са основним карактеристикама књижевности XVIII столећа и главним представницима те књижевности.
Исход предмета Познавање основних одлика епохе ренесансе и барока и основних поетичких облика ренесансе и барокне књижевности на јужнословенском простору и основних поетичких и жанровских одлика српске књижевности XVIII века. Познавање најзначајнијих дела и стваралаца у историјском редоследу.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Књижевност ренесансе и барока. Теоријска и методолошка полазишта историје књижевности. Хуманизам у Италији. Култура ренесансе. Хрватски хуманисти и европски контекст. (Ј. Шијгорић, К. Пуцић, И. Цријевић, Ф. Петрис.) Песништво и проза у Дубровнику, Сплиту, Задру и Хвару током XV и XVI столећа. (М. Марулић, Ш. Менчетић, Џ. Држић, М. Ветрановић, Х. Луцић, П. Хекторовић, М. Пелегриновић, П. Зоранић, М. Држић, С. Бобаљевић, Д. Рањина, Д. Златарић.) Књижевност XVII столећа. Католичка обнова. Барок. И. Гундулић. Српско-словенска књижевна традиција. Рускословенско доба. Барокне тенденције. Просветитељство и књижевни стилови епохе просвећености. Друштвене и културне прилике, морални и естетички проблеми. (Гроф Ђорђе Бранковић, Рачани, Гаврил Стефановић Венцловић, Јован Рајић, Захарија Орфелин, Симеон Пишчевић, Доситеј Обрадовић, Јован Мушкатировић, Емануил Јанковић, Павле Соларић, Сава Мркаљ.) <i>Практична настава:</i> Рад на текстовима: песништво хрватских латиниста (Ј. Шијгорић, К. Пуцић, И. Цријевић); М. Марулић, <i>Јудита</i> ; поезија (Ш. Менчетић, Џ. Држић, М. Ветрановић, Х. Луцић, М. Пелегриновић, С. Бобаљевић, Д. Рањина, Д. Златарић); Х. Луцић, <i>Робиња</i> ; П. Хекторовић, <i>Рибање и рибарско приговарање</i> ; П. Зоранић, <i>Планине</i> ; М. Држић, <i>Новела од Станца, Дундо Мароје</i> ; И. Гундулић (по избору) Г. Стефановић Венцловић, <i>Црни биво у срцу</i> ; Гроф Ђ. Бранковић, <i>Хронике</i> ; Ј. Рајић; З. Орфелин, <i>Песме</i> ; С. Пишчевић, <i>Мемоари</i> ; Д. Обрадовић, <i>Живот и прикљученија, Писмо Харалампију, Басне; Српска грађанска поезија</i> (прир. Боровоје Маринковић)
Литература Комбол, Миховил. <i>Повијест хрватске књижевности: до народног препорода</i> . Загреб: Матица хрватска, 1961; Павловић, Драгољуб. <i>Старија југословенска књижевност</i> . Београд: Научна књига, 1971; Гарен, Еуђенио. <i>Култура ренесансе</i> . Београд: Нолит, 1982. Франичевић, Марин. <i>Повјест хрватске ренесансне књижевности</i> . Загреб: Школска књига, 1983. Скерлић, Јован. <i>Историја нове српске књижевности</i> . Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 1997; Деретић, Јован. <i>Историја српске књижевности</i> . Београд: Просвета, 2004; Павић, Милорад. <i>Историја српске књижевности барокног доба</i> . Београд: Нолит, 1970; Павић, Милорад (прир.). <i>Од барока до класицизма</i> . Београд: Нолит – Просвета, 1973; Чурчић, Лаза. <i>Српске књиге и српски писци 18. века</i> . Нови Сад: Књижевна заједница Новог Сада, 1988; Павић, Милорад. <i>Језичко памћење и песнички облик</i> . Нови Сад: Матица српска, 1976.

Студијски програм : Језик, књижевност, култура (модул Српски језик, Српски језик као страни)
Назив предмета: Српска усмена књижевност 2
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 4
Услов: нема
Циљеви предмета - стицање нових, као и проширивање и продубљивање постојећих знања о усменој лирици и прози, као и краћим усменим умотворинама (једоставним облицима) - усавршавање интерпретативних компетенција студената, везаних за тумачење лирске песме и најважнијих жанрова усмене прозе и краћих говорних умотворина (једоставних облика усмене књижевности).
Исходи предмета По успешном завршетку курса, студенти су оспособљени да: - наводе, класификују, поделе и разликују жанрове лирске усмене поезије; - издвајају, интерпретирају и оцењују вредност одабраних примера лирске поезије; - дефинишу, разликују и интерпретирају усмене прозне врсте; - интерпретирају и оцењују вредност одабраних примера усмених прозних дела; - разликују врсте краћих усмених умотворина, уоче њихова основна обележја и интерпретирају одабране примере.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Усмена лирска поезија – класификација; савремена подела према намени и садржини: обредне и обичајне, песме о раду и уз рад, религиозне, породичне, љубавне, шаљиве. Усмена проза; Опште поетичке одлике народне прозе, теорије о постанку приповедака и начини класификације. Савремена подела усмене прозе: бајка, новела, легендарна прича, приче о животињама и басне, шаљива прича, анегдота, предања (етиолошка, есхатолошка, културноисторијска). Једоставни облици/ краће усмене умотворине (загонетке, пословице, изреке, питалице) – подела, значење, тумачење примера. <i>Практична настава:Вежбе</i> Рад на изабраним текстовима из збирки или антологија: Карановић З. (1996). <i>Антологија српске лирске усмене поезије</i> , Нови Сад: Светови. Клеут, М. (2010). <i>Једоставни облици народне књижевности</i> , Нови Сад: Матица српска. Пешикан Љуштановић, Љ. (2012). <i>Лирске народне песме</i> . Нови Сад: Матица српска. Самарџија, С. (2002). <i>Народне басне и приче о животињама: антологија</i> . Београд: Гутенбергова галаксија. Самарџија, С. (1995). <i>Српске народне загонетке: антологија</i> . Београд: Гутенбергова галаксија. Самарџија, С. (2017). <i>Народне приповетке и предања</i> , Нови Сад: Издавачки центар Матице српске. Стефановић Карацић, В. (1988). <i>Српске народне пјесме I, Српске народне приповјетке. Српски рјечник, Српске народне пословице</i> . Београд: Просвета. Чајкановић, В. (2001). <i>Чудотворни прстен: најлепше српске народне приповетке</i> . Ниш: Просвета.
Литература Јокић, Ј. (2012). <i>Краљичке песме: ритуал и поезија</i> , Београд: Друштво за српски језик и књижевност Србије. Карановић, З. (2010). <i>Небеска невеста</i> , Београд: Друштво за српски језик и књижевност Србије. Милошевић Ђорђевић, Н. (2000, 2006). <i>Од бајке до изреке: обликовање и облици српске усмене прозе</i> , Београд: Друштво за српски језик и књижевност Србије. Пешикан-Љуштановић, Љ. (2007). <i>Станаја село запали: огледи о усменој књижевности</i> . Нови Сад: Дневник.

Pešić, R., Milošević-Đorđević, N. (1984). *Narodna književnost*. Beograd: „Vuk Karadžić“; 2. dop. izd.
Београд: Требник, 1997.

Prop, V. (1982). *Morfologija bajke*. Beograd: Prosveta.

Студијски програм : ОАС ЈКК
Назив предмета: Дидактика
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: /
Циљ предмета Усвајање знања о садржајима и елементима наставног процеса и увођење студената у основе планирања и реализације наставе; Упознавање са теоријским приступима и практичним импликацијама примене интерактивних наставних стратегија, метода, облика рада и наставних средстава; Оспособљавање студената за планирање, реализацију и (само)евалуацију квалитетне наставе и подстицања активности, интересовања и креативности ученика; Оспособљавање за наставни рад и интеракцију у циљу пружања подршке развоју личности ученика.
Исход предмета По завршетку курса студенти би требало да умеју да: – Дефинишу и објасне основне дидактичке појмове из области образовања и наставног процеса; – Идентификују елементе за квалитетну припрему, реализацију и (само)евалуацију наставе; – Разумеју улогу и значај наставника у реализацији квалитетне наставе и успостављању сарадње са ученицима; – Анализирају и процењују савремене наставне стратегије, методе и облике рада и њихову примену у настави; – Планирају и креирају план рада у настави са циљем реализације квалитетне наставе и пружања подршке ученицима у учењу и напредовању.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Основни дидактички појмови; Садржај и елементи наставног процеса (ученик, наставник, наставни садржај, наставна средства); Наставне стратегије, методе наставе, облици рада - различити приступи, класификације и импликације у настави; Наставни садржаји (план и програм наставе и учења, структура, врсте). Планирање и припремање наставника за наставу (исходи учења, циљ и задаци наставе, израда годишњих, полугодишњих планова и припрема за наставни час). Реализација и евалуација наставног часа; Активност и креативност ученика у настави; Интеракција и комуникација у настави и управљање одељењем; Стварање подстицајног окружења за учење и подстицање интересовања ученика; Улога и значај наставника у наставном процесу; Оцењивање ученичког рада и домаћи радови. <i>Практична настава-Вежбе:</i> Стратегија и поступци практичног рада односе се на проблемско излагање студената, учење откривањем, расправу на унапред најављену тему и сучељавање мишљења уз менторско вођење наставника. Усмена презентација пројекта истраживања на предложену или слободно изабрану тему у вези са програмским садржајима.
Литература – Cindrić, M., Miljković, D. i Strugar, V. (2010). <i>Didaktika i kurikulum</i>. Zagreb: IEP-D2. – Vilotijević, M. (2008). <i>Didaktika I – Predmet didaktike</i>. Beograd: Školska knjiga. – Vilotijević, M. (2008). <i>Didaktika III – Organizacija nastave</i>. Beograd: Školska knjiga. – Vulfolk, A., Hjuz, M. i Volkap, V. (2015). <i>Psihologija u obrazovanju II, III</i>. Beograd: Clio. – Brofi, Dž. (2015). <i>Kako motivisati učenike da uče</i>. Beograd: Clio. – Jensen, E. (2003). <i>Super-nastava: nastavne strategije za kvalitetnu školu i uspješno učenje</i>. Zagreb: Educa.

Студијски програм : ОАС Језик, књижевност и култура (модул: Српски језик и књижевност; Српски као нематерњи и страни језик и књижевност)
Назив предмета: Општа лингвистика 2: Одабрани теоријски модели
Статус предмета: обавезан
Број ЕСПБ: 5
Услов: положен испит из предмета Општа лингвистика 1: Појмовник и систематизација
Циљ предмета Стицање знања о важнијим општелингвистичким теоријама
Исход предмета Студент уме да критички тумачи важније општелингвистичке теорије, као и литературу о њима. Студент може да идентификује елементе остварене вербалне и невербалне комуникације и да примени усвојена теоријска знања у самосталним социалингвистичким истраживањима.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> <i>Теорије – Одабране теме:</i> 1. Теорије о природи, пореклу и развоју језичке (говорне) способности, 2. Усвајање језика и говорни поремећаји, 3. Теорија језичке релативности, 4. Бернстајнова теорија језика, 5. Универзалистичке теорије – Ноам Чомски, 6. Теорије вербалне и невербалне комуникације, 7. Теорије језичких контаката, 7.1. Језичко позајмљивање, 7. 2. Билингвизам, 8. Ставови према језику. <i>Практична настава</i> Најважнија литература и њено тумачење, самостални истраживачки рад.
Литература Бугарски, Ранко. Лингвистика о човеку [Сабрана дела 3]. Београд: XX век – Чигоја, 1996, одабране теме. Бугарски, Ранко. Језик у друштву [Сабрана дела 4]. Београд: XX век – Чигоја, 1996, одабране теме. Ивић, Милка. Правци у лингвистици. Београд: XX век, 2001, одабране теме. Радовановић, Милорад. Списи из контекстуалне лингвистике. Сремски Карловци – Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 1997, одабране теме. Радовановић, Милорад. Социалингвистика. Сремски Карловци – Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 2003, одабране теме. Јанићијевић, Јасна. Комуникација и култура. Сремски Карловци – Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 2006, по избору. Морис, Дезмонд. Говор тела. Београд: Народна књига – Алфа, 1998, по избору. Пиз, Алан и Барбара. Дефинитивни водич кроз говор тела. Београд: Моно и Мањана, 2005, по избору. Бенџамин Ли Ворф. Језик, мисао и стварност, БИГЗ, Београд, 1979, по избору. Бернстајн, Базил. Језик и друштвене класе. Београд: Београдски издавачко-графички завод, 1979, по избору.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура (модул: Српски језик и књижевност)
Назив предмета: Историја српског језика 2
Статус предмета: обавезан
Број ЕСПБ: 5
Услов: Одслушан предмет Историја српског језика 1
Циљ предмета Сстицање знања (1) о принципима и методологији историјске морфологије, (2) о морфолошким променама у српском језику и (3) о основама историјске лексикологије
Исход предмета (1) Познавање релевантних научних питања историјске морфологије и историјске лексикологије, (2) способност уочавања и тумачења екстралингвистичке и интралингвистичке условљености морфолошких промена у српском језику, (3) способност тумачења морфолошких феномена у старосрпским текстовима, (4) могућност дијахроног образлагања морфолошких феномена у савременом српском језику
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> 1. Кључна питања историјске морфологије (Утицај гласовне промене на морфолошке парадигме; О природи аналошке промене). 2. Главне промене у именском систему од позног прасловенског до савременог српског (Полазни јужнословенски именски систем; Типови деκлинација; Губљење непродуктивних именичких деκлинација; Промене у једнини <i>*o/jo-</i> деκлинације; Промене у једнини <i>*a/ja-</i> деκлинације; Губљење двојине и последице тог губљења на множину; Промене у множини продуктивних именичких деκлинација; Опште напомене о деκлинацији личних заменица, придевских заменица, придева и основних бројева); 3. Главне промене у глаголском систему од позног прасловенског до савременог српског (Полазни јужнословенски глаголски систем; Глаголске врсте; Промене у глаголским временима и начинима: презент, аорист, имперфект, императив и потенцијал; Граматикализација футура; Губљење пасивног партиципа презента и активних партиципа; Развој герунда), 4. Основе историјске лексикологије (Структура познопрасловенског лексикона; Страни утицаји на старосрпски лексикон; Лексичка типологија и типолошке промене у српском лексикону). <i>Практична настава:</i> Читање и морфолошка анализа старосрпских текстова одабраних по хронолошком, територијалном и функционалностилском критеријуму.
Литература 1. Белић, Александар. <i>Историја српског језика</i> [Изабрана дела, IV]. Београд: Завод за издавање уџбеника, 1999, 153–418. 2. Ивић, Павле. <i>Расправе, студије, чланци. 3. О историји језика</i> [Целокупна дела, X/3]. Сремски Карловци – Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 2016, 7–85. 3. Subotić, Ljiljana. <i>Istorijska lingvistika. Fonološke promene i morfološke alternacije (mladogramatičari, strukturalizam, generativna gramatika)</i> . Novi Sad: Filozofski fakultet, 2002, одабрана поглавља.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура (модул: Српски језик и књижевност)
Назив предмета: Дериватологија српског језика
Статус предмета: обавезан
Број ЕСПБ: 5
Услов: Положен испит из предмета Морфологија српског језика.
Циљ предмета Студент треба да усвоји знања о дериватологији као аутономној лингвистичкој дисциплини, о њеном односу према морфологији, те о њеном предмету испитивања, и језичким јединицама на творбеном нивоу. Такође, треба да овлада знањима о различитим творбеним начинима и творбеним моделима у српском језику, с посебним акцентом на суфиксацију као најпродуктивнији творбени начин.
Исход предмета На крају курса студенти ће задобити компетенцију за успешну семантичко-деривациону анализу речи стандардног српског језика присутних у различитим функционалним стиливима.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Дериватологија: појам, дефиниција, опште напомене; место дериватологије међу другим лингвистичким дисциплинама, с посебним освртом на однос према морфологији. 2. Основне јединице и појмови: творбена основа, творбени формант, творбени шав, мотивисане и немотивисане речи и др. 3. Принципи грађења речи у српском језику. 3.1. Подела речи према творбеној структури. 3.2. Творба именских речи. 3.3. Творба глагола. 3.4. Творба непроменљивих врста речи. 4. Семантичко-деривационе категорије. 5. Пример семантичко-деривационе анализе. <i>Практична настава</i> Семантичко-деривациона анализа на примеру текстова из различитих функционалних стилова. Приказ и анализа релевантне литературе из области дериватологије стандардног српског језика.
Литература (до 10 референци) – Ајдановић, Милан. <i>Функционално оптерећење суфикса за обележавање особа</i> . Нови Сад: Филозофски факултет, 2008. – Гортан-Премк, Даринка, Вера Васић, Љиљана Недељков. <i>Семантичко-деривациони речник, Свеска 1: Човек – делови тела</i> . Нови Сад: Филозофски факултет, 2003. – Гортан-Премк, Даринка, Вера Васић, Рајна Драгићевић. <i>Семантичко-деривациони речник, Свеска 2: Човек – унутрашњи органи и ткива, психофизиолошка стања и радње, психофизичке особине, сродство</i> . Нови Сад: Филозофски факултет, 2006. – Драгићевић, Рајна. <i>Лексикологија српског језика</i> . Београд: Завод за уџбенике, 2010. – Клајн, Иван. <i>Творба речи у савременом српском језику. Први део. Слагање и префиксација</i> . Београд – Нови Сад: Завод за уџбенике и наставна средства – Институт за српски језик САНУ – Матица српска, 2002. – Клајн, Иван. <i>Творба речи у савременом српском језику. Други део. Суфиксација и конверзија</i> . Београд – Нови Сад: Завод за уџбенике и наставна средства – Институт за српски језик САНУ – Матица српска, 2003. – Пипер, Предраг, Иван Клајн. <i>Нормативна граматика српског језика</i> . Нови Сад: Матица српска, 2013. – Станојчић, Живојин, Љубомир Поповић. <i>Граматика српског језика (Уџбеник за I, II, III и IV разред средње школе)</i> . Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 2000. – Ћорић, Божо. <i>Творба именица у српском језику</i> . Београд: Друштво за српски језик и књижевност Србије, 2008. – Babić, Stjepan. <i>Tvorba riječi u hrvatskome književnome jeziku</i> . Zagreb: HAZU – Nakladni zavod Globus, 2002. – Bugarski, Ranko. <i>Srpske slivenice</i> . Novi Sad: Akademska knjiga, 2019.

Студијски програм : Језик, књижевност и култура; модул: Српска књижевност
Назив предмета: Историја српске културе
Статус предмета: обавезан
Број ЕСПБ: 3
Услов:-
Циљ предмета: Стицање знања о основним елементима националне културе као саставног дела европске традиције, од средњег века до почетка 21. Века, како би се студенти припремили за курсеве из историје српске књижевности.
Исход предмета: Студенти умеју да усвоје и опишу општи појам културе, имају представе о току српске културе и сагледавају националну култура у европским културним токовима.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Простор српске културе, појам националне култ. Однос традиције и модерности, материјална и духовна култура. Развојне етапе српске културе, хришћанство и паганство. Истраживачи српске културе. Период средњег века; хуманизам, ренесанса и барок; култура 18. столећа; развој током 19.и 20.века; савремено доба. <i>Практична настава:</i> Анализа теоријских текстова о појму културе. Интерпретација грађе из области културе.
Литература: Јован Деретић, <i>Културна историја Срба</i> ,1997;Владимир Ћоровић, <i>Историја Срба</i> , 1988; Мирјана Д. Стефановић, <i>Кратки увод у историју српске културе</i> , 2008; <i>Историја приватног живота</i> , 2001; <i>Историја приватног живота у Срба: од средњег века до савременог доба</i> , приредили М. Поповић, М.Тимотијевић, М. Ристовић, 2011; Р. Вучетић, <i>Кока кола социјализам</i> , 2019.

Студијски програм: Језик, књижевност и култура; модул: Српска књижевност
Назив предмета: Писци средњовековне књижевности
Статус предмета: О
Број ЕСПБ: 4
Услов: нема
Циљ предмета Стицање знања о главним писцима и делима српске средњовековне књижевности.
Исход предмета Студент је способан да изведе закључак о главним темама и мотивима у делима средњовековних писаца, да препозна њихове поетичке особености и наведе историјски след.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Културноисторијски оквир и контекст средњовековне књижевности. Најважнији писци и дела српске средњовековне књижевности од XII до XVII века. Развој и главни мотиви косовске легенде. Узајамне везе и прожимања старе и народне књижевности. <i>Практична настава:</i> Рад на текстовима: Свети Сава, <i>Житије светог Симеона</i> , <i>Служба светом Симеону</i> ; Стефан Првовенчани, <i>Хиландарска повеља</i> , <i>Житије светог Симеона</i> ; Доментијан, <i>Житије светог Саве</i> ; Теодосије, <i>Житије светог Саве</i> ; Данилов зборник; Григорије Цамблак, <i>Житије Стефана Дечанског</i> ; Константин Филозоф, <i>Житије деспота Стефана Лазаревића</i> ; Пајсије, <i>Житије цара Уроша</i> ; Деспот Стефан Лазаревић, <i>Слово љубве</i> ; Списи о кнезу Лазару и Косовском боју.
Литература 1. Д. Богдановић, <i>Историја старе српске књижевности</i>, 1980. 2. Деспот Стефан Лазаревић, <i>Књижевни радови</i>, прир. Ђ. Трифуновић, 1979. 3. М. Кашанин, <i>Српска књижевност у средњем веку</i>, 1975. 4. Н. Љубинковић, <i>Од Косовске битке до косовске легенде</i>, Нови Сад 2018. 5. Р. Маринковић, <i>Светородна господа српска</i>, Београд, 1998. 6. Ј. Ређеп, <i>Косовска легенда</i>, 1995. 7. Ј. Ређеп, <i>Старе српске биографије</i>, Нови Сад 2008. 8. <i>Стара српска књижевност у 24 књиге</i>, Београд 1986-2005. 9. И. Шпадијер, <i>Светогорска баштина</i>, Београд 2014.

Студијски програм : Језик, књижевност и култура; модул: Српска књижевност, Српски језик
Назив предмета: Методологија проучавања књижевности
Статус предмета: О
Број ЕСПБ: 5
Услов: нема
Циљ предмета Студенти треба се упознају са општом проблематиком методологије проучавања књижевности и да овладају посебним методама проучавања књижевности у хронолошком следу од половине 19. века до данас.
Исход предмета Познавање опште проблематике и оспособљеност за примену курентних метода у проучавању књижевности.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Појмови: метода и књижевне методологије. Класификације. Теорија, историја, књ. критика. Општа књ. и компаратистика. Књижевна терминологија. Историјски преглед. Позитивизам: Тен и Шерер. Марксизам и марксистичка критика. Антипозитивистичка побуна: руски формалисти (Шкловски, Ејхембаум, Тињанов), Англоамеричка нова критика; Феноменолошки приступ (Ингарден и Женевска школа); Структурализам: Р. Јакобсон, К. Леви Строс, Р. Барт. Семиотика. Улога читаоца: естетика рецепције (Јаус); читаочев одговор. Постструктурализам: Р. Барт, интертекстуалност; деконструкција. Новије тенденције: културни материјализам, нови историзам, феминизам, студиј културе, критика постколонијалног дискурса, неореторика. Бахтинове идеје у проучавању књижевности. <i>Практична настава</i> Поетике од романтизма до постмодерне. Интерпретација књижевног уметничког текста на релацији текст-епоха.
Литература 1. Грдинић, Н. <i>Методологија проучавања књижевности</i>, уџбеник у електронском облику. 2. Милосављевић, П. (1985) <i>Методологија проучавања књижевности</i>. Нови Сад: Светови. 3. Бекер, М. (прир.) (1986) <i>Сувремене књижевне теорије</i>. Загреб: СНЛ. 4. Шутић, М. (прир.) (2004). <i>Књижевне теорије XX века</i>. Београд: Институт за књижевност и уметност. 5. Буџинска, А. i Markovski, M. P. (2009). <i>Književne teorije XX veka</i>. Beograd: Službeni glasnik. 6. Едиција о епохама у издању Обод Цетиње (1967).

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Васпитно-образовни рад 1
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Упознавање са областима и специфичностима професионалног рада дипломираног филолога у педагошким установама. Примена стечених знања и вештина у испуњавању радних задатака, како у организацији и реализацији наставних активности тако и у организацији и реализацији ваннаставних и административних активности.
Исход предмета Студенти су упознати са делокругом рада дипломираног филолога, његовим садржајем, видовима и специфичностима, и оспособљени су за испуњавање различитих радних задатака у педагошким установама. У стању су да критички анализирају улоге и обавезе дипломираног филолога у педагошком раду и да сагледавају проблеме у радном окружењу.
Садржај предмета У складу са индивидуалним планом реализације педагошке праксе и са концепцијом наставе на програму/модулу, студент се опредељује за једну од следећих активности: у циљу јачања и развијања својих педагошких компетенција одлази на студијске боравке, похађа летње школе и семинаре; учествује у припреми, организацији и извођењу радионица и другим ваннаставним активностима (представа, квизова, такмичења из језика и књижевности и сл.); волонтерски је укључен у различите облике рада у вртићима, основним и средњим школама, као и у школама страних језика; обавља различите облике друштвено-корисног рада – даје добровољну допунску наставу студентима који имају потешкоће са савладавањем градива из одређеног академског предмета и додатну наставу за студенте који показују већу мотивацију или таленат за одређени академски предмет на датој години; изводи онлајн наставу на различитим језичким нивоима и узрастима; учествује у организацији такмичења за ученике средњих школа из матерњег језика и културе; укључен је у промовисање наставног и научног рада те осталих активности Факултета итд.
Литература Литература релевантна за организацију и спровођење педагошке праксе формулише се у зависности од индивидуалног плана реализације праксе и концепције наставе на програму/модулу, а све у договору са наставником и у складу са планираним задацима на пракси.

Студијски програм : Језик, књижевност, култура (модул Српска књижевност, Српски језик)
Назив предмета: Књижевност за децу у настави
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета Стицање и развијање способности студената да аналитички приступају делима књижевности за децу као естетском, психолошком и педагошком феномену и да то знање примене у будућем наставном раду.
Исходи предмета По успешном завршетку курса, студенти су оспособљени да: - закључе шта карактерише дете као специфични чинилац естетске комуникације; - идентификују, уоче разлике и објасне основне карактеристике књижевности за децу у односу на књижевност за одрасле; - издвоје, процене и објасне основне формално-садржинске одлике књижевности за децу; - разликују основне васпитно-образовне циљеве књижевности за децу; - интерпретирају и процењују естетску вредност одабраних песама за децу - интерпретирају и процењују естетску вредност одабраних прозних дела за децу - анализирају и стваралачки реконструишу (инсценирају с ученицима) драмске текстове за децу
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Дете као чинилац естетске комуникације; 2. Основне карактеристике књижевности за децу у односу на књижевност за одрасле (разлике у хоризонту очекивања, форми и садржини, функцији; двострука адресованост дела књижевности за децу). 3. Основне формално-садржинске одлике књижевности за децу: формална и тематско-садржинска сведеност, динамичност радње, сликовитост, мелодиозност, структура, специфична карактеризација ликова, фантастика, игра, хумор, нонсенс, језичко-стилске карактеристике... 4. Васпитно-образовни циљеви књижевности за децу (хуманизовање путем уметности, естетско васпитање, саморазвијање и критичко преиспитивање објективне стварности). 5. Жанрови књижевности за децу: поезија (лирска песма, поема), 6. проза (бајка, приповетка, роман), 7. драмске текстови за децу. <i>Практична настава (вежбе):</i> Рад на тексту – интерпретација репрезентативних дела књижевности за децу: - одабране бајке Ш. Пероа, Х. К. Андерсена, О. Вајлда, Д. Максимовић, И. Брлић Мажуранић, Г. Олујић; - приповетке за децу: Е. Кишон, П. Бак, А. Доде, С. Велмар-Јанковић (<i>Књига за Марка</i> , избор) и др.; - романи: Л. Керол, <i>Алиса у Земљи чуда</i> ; А. де Сент Егзипери, <i>Мали Принц</i> ; М. Енде, <i>Бескрајна прича</i> ; Б. Нушић, <i>Хајдуци</i> ; Б. Попић, <i>Магареће године</i> ; У. Петровић (роман по избору); М. Тодоровић, <i>Вир светова</i> ; - избор из поезије за децу: Ј. Ј. Змај, С. Раичковић, Д. Ерић, Д. Лукић, Д. Радовић, Љ. Ршумовић, М. Данојлић, М. Антић, М. Одаловић и др. - избор из драмског стваралаштва за децу: Д. Радовић, А. Поповић, Д. Ковачевић и др.
Литература Вуковић, Н. (1996). <i>Увод у књижевност за децу и омладину</i> . Подгорица: Унирекс. Јовановић, С. (2001). <i>Поетика Душана Радовића</i> . Београд: Научна књига. Јовановић, В. и Т. Росић (ур.). (2012–2019). <i>Књижевност за децу у науци и настави</i> . Јагодина: Факултет педагошких наука (избор критичких текстова). Љуштановић, Ј. (2004). <i>Црвенкапа грицка вука: студије и есеји о књижевности за децу</i> . Нови Сад: Дневник. Љуштановић, Ј. (прир.). (2009). <i>Принцеза лута замком: теоријска мисао о књижевности за децу</i> . Нови Сад: Змајево децево игралиште.

Љуштановић, Ј. (2009). *Брисање лава: поетика модерног и српска поезија за децу од 1951. до 1971. године*. Нови Сад: ДОО Дневник.

Опачић, З. (2011). *Наивна свест и фикција*. Нови Сад: Змајеве децје игаре.

Пешикан-Љуштановић, Љ. (2012). *Госпођи Алисиној десној нози*. Нови Сад: Змајеве децје игаре.

Радикић, В. (2003). *Змајево песништво за децу*. Нови Сад: Змајеве децје игаре.

Студијски програм : Језик, књижевност, култура (модул Српска књижевност)
Назив предмета: Традиционална култура Срба
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљеви предмета Проширивање знања о пореклу и историји Словена и оспособљавање студената за усвајање знања о традиционалној култури Срба и њеним основним елементима, категоријама и представама, односно систему знакова који чине „језик“ те културе.
Исходи предмета По успешном завршетку курса, студенти су оспособљени да: - изведу закључак о пореклу, историји и првобитним религијским веровањима Словена; - објасне значење појма традиционална култура (народна култура, етнокултура) - уочавају и разликују основне елементе који чине систем традиционалне културе; - реконструишу садржај традиционалне културе и њене слике света; - самостално идентификују и тумаче елементе традиционалне културе и њихову функцију и значење у одабраним примерима усмене књижевности у којима се они рефлектују.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Порекло и историја Словена (Словени и Срби у дијахронијској перспективи), религија старих Словена. Значење и садржај појма традиционална култура (народна култура, етнокултура); традиционална култура као израз јединствене слике света; реконструисање садржаја традиционалне културе и њене слике света; однос културе и природног језика као система знакова; семантичке јединице језика традиционалне културе: вербалне манифестације (песнички облици), радње, предмети и појаве; бинарне опозиције; традиционална култура као систем знакова (циклично поимање времена; просторни односи – горе/ доле, лево/ десно...; свој/ туђи, елементи природе (вода, земља, небо, небеска тела); бића – богови, демони, хероји, свеци, људи, њихове номинације и атрибуције; биљке; животиње, предмети, појаве; социјални односи и сродство. <i>Практична настава: Вежбе</i> Анализа одабраних дела усмене књижевности у којима се рефлектују поменуте представе.
Литература Гура, А. (2005). <i>Симболика животиња у словенској народној традицији</i> . Београд: Бримо, Логос, Глобосино – Александрија. Деретић, Ј. (2005). <i>Културна историја Срба</i> . Београд: Дерета. Elijade, M. (1980). <i>Sveto i profano</i> . Prev. Z. Stojanović. Vrnjačka Banja: Zamak kulture. Ђорђевић, Т. Р. (1953). <i>Вештица и вила у нашем народном веровању и предању/ Вампир и друга бића у нашем народном веровању и предању</i> . Српски етнографски зборник. LXVI, Београд: САНУ. Ђорђевић, Т. Р. (1958). <i>Природа у веровању и предању српског народа</i> , I-II. Београд: Научно дело. Зечевић, С. (2008). <i>Српска етноминологија</i> . Београд: Службени гласник. Кулишић, Ш., Петровић, П. Ж., Пантелић, Н., (ур.) (1998). <i>Српски митолошки речник</i> . Београд: Етнографски институт САНУ, Интерпринт. Lovmjanjski, H. (1996). <i>Religija Slovena</i> . Beograd: Biblioteka XX vek: Slovograf. Недељковић, М. (1990). <i>Годишњи обичаји у Срба</i> . Београд: „Вук Караџић“. Раденковић, Љ. (1996). <i>Симболика света у народној магији Јужних Словена</i> . Ниш: Просвета. Толстој, С. , Раденковић, Љ. (ур.) (2001). <i>Словенска митологија: енциклопедијски речник</i> . Београд: Zepter Book World. Чајкановић, В. (1994). <i>Сабрана дела из српске религије и митологије</i> , 1-5. Београд: СКЗ, БИГЗ, Просвета, Партенон М. А. М. (одабрана поглавља).

Студијски програм : ЖК, Сј
Назив предмета: Српска књижевност 1
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: нема
Циљ предмета Упознавање са основним карактеристикама књижевности ренесансе и барока и главним представницима ових праваца. Упознавање са основним карактеристикама књижевности XVIII столећа и главним представницима те књижевности.
Исход предмета Познавање основних одлика епохе ренесансе и барока и основних поетичких облика ренесансе и барокне књижевности на јужнословенском простору и основних поетичких и жанровских одлика српске књижевности XVIII века. Познавање најзначајнијих дела и стваралаца у историјском редоследу.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Књижевност ренесансе и барока. Теоријска и методолошка полазишта историје књижевности. Хуманизам у Италији. Култура ренесансе. Хрватски хуманисти и европски контекст. (Ј. Шијгорић, К. Пуцић, И. Цријевић, Ф. Петрис.) Песништво и проза у Дубровнику, Сплиту, Задру и Хвару током XV и XVI столећа. (М. Марулић, Ш. Менчетић, Џ. Држић, М. Ветрановић, Х. Луцић, П. Хекторовић, М. Пелегриновић, П. Зоранић, М. Држић, С. Бобаљевић, Д. Рањина, Д. Златарић.) Књижевност XVII столећа. Католичка обнова. Барок. И. Гундулић. Српско-словенска књижевна традиција. Рускословенско доба. Барокне тенденције. Просветитељство и књижевни стилови епохе просвећености. Друштвене и културне прилике, морални и естетички проблеми. (Гроф Ђорђе Бранковић, Рачани, Гаврил Стефановић Венцловић, Јован Рајић, Захарија Орфелин, Симеон Пишчевић, Доситеј Обрадовић, Јован Мушкатировић, Емануил Јанковић, Павле Соларић, Сава Мркаљ.) <i>Практична настава:</i> Рад на текстовима: песништво хрватских латиниста (Ј. Шијгорић, К. Пуцић, И. Цријевић); М. Марулић, <i>Јудита</i> ; поезија (Ш. Менчетић, Џ. Држић, М. Ветрановић, Х. Луцић, М. Пелегриновић, С. Бобаљевић, Д. Рањина, Д. Златарић); Х. Луцић, <i>Робиња</i> ; П. Хекторовић, <i>Рибање и рибарско приговарање</i> ; П. Зоранић, <i>Планине</i> ; М. Држић, <i>Новела од Станца, Дундо Мароје</i> ; И. Гундулић (по избору) Г. Стефановић Венцловић, <i>Црни биво у срцу</i> ; Гроф Ђ. Бранковић, <i>Хронике</i> ; Ј. Рајић; З. Орфелин, <i>Песме</i> ; С. Пишчевић, <i>Мемоари</i> ; Д. Обрадовић, <i>Живот и прикљученија, Писмо Харалампију, Басне; Српска грађанска поезија</i> (прир. Боровоје Маринковић)
Литература Комбол, Миховил. <i>Повијест хрватске књижевности: до народног препорода</i> . Загреб: Матица хрватска, 1961; Павловић, Драгољуб. <i>Старија југословенска књижевност</i> . Београд: Научна књига, 1971; Гарен, Еуђенио. <i>Култура ренесансе</i> . Београд: Нолит, 1982. Франичевић, Марин. <i>Повјест хрватске ренесансне књижевности</i> . Загреб: Школска књига, 1983. Скерлић, Јован. <i>Историја нове српске књижевности</i> . Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 1997; Деретић, Јован. <i>Историја српске књижевности</i> . Београд: Просвета, 2004; Павић, Милорад. <i>Историја српске књижевности барокног доба</i> . Београд: Нолит, 1970; Павић, Милорад (прир.). <i>Од барока до класицизма</i> . Београд: Нолит – Просвета, 1973; Чурчић, Лаза. <i>Српске књиге и српски писци 18. века</i> . Нови Сад: Књижевна заједница Новог Сада, 1988; Павић, Милорад. <i>Језичко памћење и песнички облик</i> . Нови Сад: Матица српска, 1976.

Студијски програм : ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Савремени правци у лингвистици
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 5
Услов: Нема
Циљ предмета Упознавање студената са главним постструктуралистичким правцима, њиховим представницима те идејама, циљевима, методолошким поставкама и думетима.
Исход предмета Студент је усвојио главна теоријска начела и овладао основним методолошким поступцима у анализи типичним за најважније савремене лингвистичке правце.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Структурализам и његов утицај на развој модерне лингвистичке мисли: Женевска школа, Прашки лингвистички круг, америчка дескриптивна лингвистика. Формалне граматике и методи дескриптивне лингвистике. Депенденцијална граматика и теорија валентности – Манхајмска и Лајпцишка школа: појмовник и аспекти језичке анализе. Генеративна граматика: теорија фразних структура, Х-бар теорија, минималистички програм. Падежна граматика: Чарлс Филмор и дубински падежни систем. Когнитивна лингвистика: учење о метафорама Лејкофа и Џонсона, просторно-процесна семантика Л. Талмија, когнитивна граматика Р. Ланакера. Конструкциона граматика: теоријски модели А. Голдберг и В. Крофта. Лексичко-функционалне граматике: модели С. Дика, М. А. К. Халидеја, А. В. Бондарка, Г. А. Золотове и др. лексикалистичке теорије. Теорија граматикализације: фазе граматикализације и граматикализациони канали у језику.
Литература Ивић, М. (2001). <i>Правци у лингвистици</i> . Београд: XX век. Мунен, Ж. (2001). <i>Историја лингвистике</i> . Београд: XX век. * Bugarski, R. (2003). <i>Uvod u opštu lingvistiku</i> . Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva – Novi Sad: Zavod za izdavanje udžbenika. Croft, W., Cruse, A. D. (2004). <i>Cognitive Linguistics</i> . Cambridge: Cambridge University Press. Glovacki-Bernardi, Z. i dr. (2001). <i>Uvod u lingvistiku</i> . Zagreb: Školska knjiga. De Sosir, F. (1969). <i>Opšta lingvistika</i> . Beograd: Nolit. Mihaljević, M. (1998). <i>Generativna sintaksa i semantika</i> . Zagreb: HFD. Yule, G. (2000). <i>The Study of Language</i> . Cambridge: Cambridge University Press. Литература за студенте на мађарском наставном језику: Chomsky, Noam. 1985. <i>Generatív grammatika</i> , Budapest: Európa Könyvkiadó. Kálmán László–Trón V.–Varasdy Károly. 2002. <i>Lexikalista elméletek a nyelvészetben</i> . Budapest: Tinta Könyvkiadó. Kertész András–Pelyvás Péter. 2005. Tanulmányok a kognitív szemantika köréből. In <i>ÁNYT. XXI</i> . Budapest: Akadémiai Kiadó. Kiefer Ferenc főszerk. 1992. <i>Strukturális magyar nyelvtan I. Mondattan</i> . Budapest: Akadémiai Kiadó. Kövecses Zoltán–Benczes Réka. 2010. <i>Kognitív nyelvészet</i> . Budapest: Akadémiai Kiadó. É. Kiss Katalin–Kiefer Ferenc–Siptár Péter. 1998. <i>Új magyar nyelvtan</i> . Budapest: Osiris. Máté Jakab. 1998. <i>A 20. századi nyelvtudomány történetének főbb elméletei és irányzatai</i> . Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó Rt. Saussure, Ferdinand de. (1967)1997. <i>Bevezetés az általános nyelvészetbe</i> . Budapest: Gondolat.

Студијски програм : ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Актуелне теме у англистичкој лингвистици
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 5
Услов: Положен испит из предмета Увод у англистичку лингвистику, Граматика енглеског језика 1–4
Циљ предмета Упознавање студената са поставкама из англистичке лингвистике, гранама лингвистике, проучавањем језика и поделама језика у свету.
Исход предмета Оспособљеност студената да примењују поставке англистичке лингвистике, да критички користе лингвистичку литературу и припремају стручна саопштења из ове области.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Лингвистика као наука о језику, поделе лингвистике и поједине њене интердисциплинарне гране (социолингвистика, психолингвистика). Одлике и функције језика. Кратак преглед проучавања језика од старог века до данас. Језички модели и приступи проучавању језика (дубински падежи, трансформационо-генеративна граматика и други). Језици у свету и поделе језика (генетска и типолошка). Порекло језика и писма. Усвајање језика. Језици у контакту, ареална лингвистика. Пиджин и креолски језици. Језик и мишљење, језичке универзалије и језички релативизам, емпирицизам и ментализам. Језик и друштво, раслојавање језика (територијално, друштвено и функционално, сленг), језичко позајмљивање и пуризам. <i>Практична настава</i> Студентске презентације на одабрану тему, вежбе за рекапитулацију и проширивање тема обрађених на часу.
Литература Clackson, J. (2012). <i>Indo-European Linguistics</i> . Cambridge: CUP. Crystal, D. (1997). <i>The Cambridge Encyclopedia of Language</i> . Cambridge: CUP. Fromkin, V., Rodman, R and Hyams, N. (2013), <i>An Introduction to Language</i> , Fort Worth: Harcourt Brace College Publishers Ivić, M. (2001), <i>Pravci u lingvistici</i> , Beograd: BIGZ. Radford, A. et al. (1999), <i>Linguistics</i> , Cambridge: CUP. Robins, R.H. (1984), <i>A Short History of Linguistics</i> , London: Longman. Yule, G. (2000), <i>The Study of Language</i> , Cambridge: CUP.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Савремена лингвистичка русистика: комуникативно-семантичка синтакса
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 5
Услов: Положен испит из предмета Руски језик 1 и 2, те Увод у славистику 1 и 2
Циљ предмета Упознавање студената са појмовима, терминологијом и комуникативним и прагматичким аспектима синтаксе. Актуелизација и активизација основних реченичних модела, интерпретационих механизма, овладавање синонимским трансформацијама.
Исход предмета Усавршавање теоријских и практично-оперативних језичких знања. Постизање вишег нивоа језичке компетенције и дубље разумевање сложених комуникативних аспеката средстава језичког израза и укупне структуре руског и српског језика.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Основни појмови комуникативне синтаксе. Реченица и исказ. Текст и дискурс. Типови исказа. Пропозиција/диктум, модални оквир/модус, комуникативни циљ (интенција говорника). Предикатско-аргументска структура исказа. Деикса и актуелизација реченице. Квалификативне и социјалне категорије модуса. Функционално-комуникативна перспектива исказа (актуелно рашчлањивање реченице – тема и рема) и ред речи у реченици. Модификације реченице по линији изражавања субјекта – имперсонализација. Инфинитивне, номинативне, императивне реченице. Теорија говорних чинова. Прагматичке пресупозиције. Повезаност реченичних модела и лексичко-семантичких група глагола. Монопредикативне и полипредикативне структуре. Комплексна анализа перформативних исказа у руском и другим словенским језицима. Изражавање апелативности у руском и другим словенским језицима. Трансформација управног у неуправни говор. Синонимичност агентивних и неагентивних реченица (конверзија). Декомпоновање предиката. Кондензација, номинализација, парцелација реченице. Прагматичка интерпретација дескрипције са становишта адресанта и адресата. Монолог, дијалог, полилог. <i>Практична настава</i> Читање, превод и комуникативно-синтаксичка анализа одабраних текстова. Вежбе решавања синтаксичких тестова са аспекта комуникативно-семантичке и прагматичке интерпретације реченица-исказа. Модификације и трансформације различитих типова реченица-исказа. Провере израде домаћих задатака. Презентације самосталног студентског рада.
Литература Крылова О.А. (2009) Комуникативный синтаксис русского языка. Москва: ЛИБРОКОМ Золотова Г.А. (2007) Комуникативные аспекты русского синтаксиса. Москва: Наука Золотова Г.А. и др. (2004) Комуникативная грамматика русского языка, Москва: МГУ Арутюнова Н.Д. (2005) Предложение и его смысл: логико-семантические проблемы. Москва: Эдиториал УРСС Белошапкова В.А. (ред.). (2003) Современный русский язык. Москва: Азбуковник Всеволодова М.В. (2000) Теория функционально-коммуникативного синтаксиса. Москва: МГУ Иссерс О.С. (2012) Комуникативные стратегии и тактики русской речи. Москва: URSS: ЛКИ Сидорова М.Ю. (2001) Современный русский язык. Сборник упражнений к "Комуникативной грамматике". Москва: МГУ Шмелева Т.В. (1994) Семантический синтаксис. Красноярск: Красноярский гос. ун-т Маслова А.Ю. (2010) Введение в прагмалингвистику. Москва: Флинта/Наука Пипер П. и др. (2005) Синтакса савременог српског језика: проста реченица. Београд: САНУ; Нови Сад: Матица српска Тошковић В. (2001) Korelaciona sintaksa: projekcional. Graz: Institut für Slavistik der Karl-Franzens-Universität

Graz

Войводич Д. (2001) Перформатив как объект полиаспектной лингвистической интерпретации. В: Актуальные проблемы преподавания филологических дисциплин. Саранск: "Красный Октябрь" (с. 69–73)

Войводич Д.П. (2003) Функционально-семантическое поле перформативности в славянских языках. Сборник Матице српске за славистику 63. Нови Сад: Матица српска (с. 45–77)

Войводич Д.П. (2012) Обращение на фоне других разновидностей апеллятивности (на материале русского и других славянских языков). В: *Славянская историко-культурная и языковая ситуация* : колл. монография. Славянск-на-Кубани: Изд. центр филиала ФГБОУ ВПО „КубГУ“ (с. 266–285)

Студијски програм : ОАС Језик, књижевност и култура (модул: Српски језик и књижевност)
Назив предмета: Историја српског књижевног језика 18. и 19. века
Статус предмета: обавезан
Број ЕСПБ: 4
Услов: -
Циљ предмета Стицање знања о типовима књижевних језика у предстандардном периоду развоја српског књижевног језика (18. и 19. век), уочавање везе између развоја књижевног језика и културно-историјског контекста у којем су ти идиоми настали, овладавање читањем и способношћу језичке анализе текстова из предстандардног периода.
Исход предмета Студент је способен да објасни карактеристике књижевнојезичких идиома код Срба у 18. и 19. веку, разлоге њихове генезе, смене и нестанка, да анализира текстова на рускословенском, руском књижевном језику 18. века, на славеносрпском и доситејевском типу језика (на фонолошком и морфолошком нивоу).
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Појам књижевног језика и историје књижевних језика (предмет проучавања, развој научне дисциплине, представници); преглед развоја књижевнојезичких идиома код Срба од почетака словенске писмености до савременог стања; унутрашња и спољашња историја језика – сличности и разлике; Slavia Orthodoxa и Slavia Latina; значај везе између културноисторијских прилика код Срба у 18. и 19. веку и смене књижевнојезичких идиома; периодизација књижевног језика код Срба у 18. и почетком 19. века: (1) књижевни језик код Срба до 1740. године; (2) књижевни језици од 1740. до 1780.г. и (3) књижевни језици од 1780. до првог издања Вуковог <i>Рјечника</i> ; рускословенски језик, руски књижевни језик 18. века, славеносрпски, доситејевски тип књижевног језика (појава и време егзистирања, специфичности језичке структуре, представници, жанровска издиференцираност); конкуренција и коегзистенција норми у књижевном језику краја 18. и почетка 19. века. <i>Практична настава:</i> Филолошка и лингвистичка анализа текстова рускословенске, руске, славеносрпске провенијенције, анализа текстова доситејевског типа књижевног језика.
Литература 1. Ивић, Павле. <i>Преглед историје српског језика</i> . Сремски Карловци – Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 1998, 105–166. 2. Суботић, Љиљана. Из историје књижевног језика: „питање језика”. <i>Предавања из историје језика</i> . Нови Сад: Филозофски факултет, 2004, 145–191. 3. Младеновић, Александар. <i>Славеносрпски језик</i> . Нови Сад: Књижевна заједница Новог Сада. 1989. 4. Унбегаун, Борис. <i>Почеци књижевног језика код Срба</i> . Београд – Нови Сад: Вукова задужбина – Матица српска. 1995.

Студијски програм : ОАС Језик, књижевност и култура (модул: Српски језик и књижевност)
Назив предмета: Синтакса и семантика падежа
Статус предмета: обавезни предмет
Број ЕСПБ: 5
Услов: Положен испит из Морфологије
Циљ предмета: Овладавање основним знањима о устројству и функционисању падежних односа у савременом стандардном српском језику.
Исход предмета: Студент је усвојио основна знања о устројству и функционисање падежних односа на реченичном и синтагматском нивоу у стандардном српском језику и способан је: (1) да у усменом или у писаном облику изложи основне синтаксичко-семантичке карактеристике сваког падежа појединачно; (2) да препознаје и анализира падежне односе у текстовима различитих функционално-стилских одлика; (3) да се користи основном допунском литературом из падежне проблематике.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> 1. Основне опште одлике падежног система у српском језику. 1.1. Падеж као граматичка категорија – морфолошка и синтаксичко-семантичка. 1.2. Падеж као прагматичко-семантичка категорија. 1.3. Падежни систем у могућим перспективама – Општи преглед. 1.4. Падеж у синтаксичко-семантичким јединицама. 2. Синтакса и семантика номинатива. 3. Синтакса и семантика генитива. 4. Синтакса и семантика датива. 5. Синтакса и семантика акузатива. 6. Синтакса и семантика инструментала. 7. Синтакса и семантика локатива. 8. Основне прагматичке одлике вокатива. <i>Практична настава:</i> Анализа основних падежних односа на синтагматском и реченичном нивоу у текстовима различитих функционално-стилских одлика који припадају стандардном српском језику. Упознавање са одабраном допунском литературом која обрађује различите проблеме у вези с падежним односима у стандардном српском језику у циљу припреме за предиспитни тест.
Литература: <u>Основна:</u> Антонић, Ивана. <i>Синтакса и семантика падеж</i> [119-300]. У: Пипер, Предраг, Ивана Антонић, Владислава Ружић, Срето Танасић, Људмила Поповић, Бранко Тошовић. <i>Прилози граматици српског језика. Синтакса савременог српског језика. Проста реченица</i>. У редакцији академика Милке Ивић. Београд: Институт за српски језик САНУ, Београдска књига, Матица српска, 2005. <u>Допунска:</u> Антонић, Ивана. Темпорални генитив с предлогом <i>УСРЕД</i>. <i>Зборник Матице српске за филологију и лингвистику</i> (Нови Сад), XLII, 1999: 133-139. Антонић, Ивана. Синтакса и семантика датива. <i>Јужнословенски филолог</i> (Нови Сад), LX, 2004: 67-97. Антонић, Ивана. Предлози <i>УСРЕД</i>, <i>НАСРЕД</i>, <i>ПОСРЕД</i> у савременом стандардном српском језику, <i>Зборник Матице српске за славистику</i> (Нови Сад), 66, 2005. Арсенијевић, Нада. О конструкцијама у акузативу с предлогом <i>кроз</i>, <i>Актуелни проблеми граматике српског језика</i>, (Зборник радова са другог, међународног, научног скупа ...). Суботица–Београд, 1999: 113–120. Кликовац, Душка. О узрочном значењу конструкције <i>у + локатив</i>, <i>Наш језик</i> (Београд), XXXII/1–2, 1997: 26–37. Ivić, Milka. <i>O zelenom konju. Novi lingvistički ogledi</i>. [Tekst: Semantika predloga u izrazima tipa <i>sedeti na suncu / sedeti u hladu</i>, 175-179.] Beograd: Biblioteka XX vek, 1995. Ivić, Milka. <i>Lingvistički ogledi, tri</i>. [Tekst: O rečenicama tipa <i>Otišla je KOD majke / Otišla je DO majke</i>, 79-84.] Beograd: Biblioteka XX vek, 2000. Ivić, Milka. <i>Red reči. Lingvistički ogledi, četiri</i>. [Tekstovi: Povodom makedonskih konstrukcija tipa <i>Kola na brat mi / Kola od brat mi</i>, 75-80. Kaže se: <i>seo pored nje</i>, ali ne: <i>*ustao pored nje</i>; zašto? 81-84. Neki uvidi u konstrukcije tipa <i>čekati nekoga / čekati na nekoga</i> i <i>zaboraviti nešto / zaboraviti na nešto</i>, 115-121.] Beograd: Biblioteka XX vek, 2002. Танасић, Срето. <i>Синтаксичке теме</i>. [Текстови: Конструкција <i>под + акузатив</i> с временским значењем, 163–169. Временска употреба конструкција <i>НА + акузатив</i> и <i>У + акузатив</i> са именицама које значе годишња доба, 170–179] Београд: Београдска књига, 2005.

Студијски програм : ОАС Језик, књижевност и култура (модул: Српски језик и књижевност)
Назив предмета: Лексикологија српског језика 1
Статус предмета: обавезан
Број ЕСПБ: 5
Услов:
Циљ предмета Стицање основних знања из области лексикологије, упознавање са семантичком структуром лексема и организацијом лексичког система српског језика као и са методама истраживања у лексикологији.
Исход предмета Након завршеног курса, студент ће овладати основним појмовима из лексикологије, биће способан да разуме семантичку структуру лексема српског језика као и промене у њиховом значењу. Такође ће разумети односе у које ступају лексеме међу собом и биће способан да утврди место лексеме у организацији лексичког система српског језика.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Појам, дефиниција, настанак лексикологије као науке. 2. Предмет лексикологије. 2.1. Место лексикологије међу другим лингвистичким дисциплинама. 3. Гране лексикологије – самосталне дисциплине у оквиру лексикологије. 4. Појам и дефиниција лексикона и лексеме. 4.1. Однос лексеме и речи; класификација лексема по различитим критеријумима. 4.2. Лексема као знак. 4.3. Лексичко значење (компоненте лексичког значења, модели лексичког значења: теорија семантичких обележја, теорија семантичких прототипа). 5. Организација лексикона. 5.1. Полисемија и полисемантичка структура лексеме. 5.2. Полисемија и хомонимија 5.3. Механизми полисемије - семантичке трансформације: метафора, метонимија, синегдоха 6. Парадигматски лексички односи: синонимија; антонимија; хипонимија (меронимија, таксонимија), 7. Синтагматски лексички односи. 7.1. Лексичка колокабилност. 7.2. Појам фразеологије и фразеолошке јединице. 7.3. Структура фразема. 7.4. Лексичко-семантичке групе фразема. <i>Практична настава</i> 1. Анализа семантичке структуре лексема у речницима српског језика. 2. Анализа значења лексема као и значењских односа међу лексемама у различитим текстовима.
Литература Гортан-Премк, Даринка. <i>Полисемија и организација лексичког система у српскоме језику</i> . Београд: Институт за српски језик САНУ, 1997. Драгићевић, Рајна. <i>Лексикологија српског језика</i> . Београд: Завод за уџбенике, 2007, Кликовац, Душка. <i>Метафоре у мишљењу и језику</i> . Београд : Библиотека XX век; Књижара : Круг, 2004. Лексикологија и лексикографија I, Нови Сад: Матица српска, Београд: САНУ. 1982. Лексикологија и лексикографија II, Нови Сад: Матица српска, Београд: САНУ. 1984. Мршевић-Радовић, Драгана. <i>Фразеолошке глаголско-именичке синтагме у савременом српскохрватском језику</i> . Београд: Филолошки факултет Универзитета у Београду, 1987. Петровић, Владислава. <i>Новинска фразеологија</i> . Нови Сад: Књижевна заједница Новог Сада, 1989. Прћић, Твртко. <i>Семантика и прагматика речи</i> . Сремски Карловци: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 1997. Шипка, Данко. <i>Основи лексикологије и сродних дисциплина</i> . Нови Сад: Матица српска, 1998.

Студијски програм : ЖК Српска филологија: Српски језик и књижевност
Назив предмета: Светска књижевност од старог века до просветитељства
Статус предмета: обавезни, семестар V и VI
Број ЕСПБ: 4
Услов: Положене предиспитне обавезе
Циљ предмета Упознавање студената са главним токовима, појавама и делима античке књижевности, средњег века, ренесансе, барока и рационализма; упућивање у избор и начин коришћења секундарне литературе; оспособљавање за самосталну анализу, тумачење и вредновање књижевног текста.
Исход предмета Способност учачања најзначајнијих обележја класичне, средњовековне и нововековне књижевности и њихово разумевање у циљу даље наградње стеченог знања у каснијим епохама светске књижевности.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предавања на којима се тумаче следећа дела: <i>Стари завет – Пјесма над пјесмама; Нови завет: Јеванђеље по Јовану; Откровење Јованово; Еп о Гилгамешу; Хомер: Илијада; Одисеја; Есхил: Орестија, Оковани Прометеј; Софокле: Цар Едип, Антигона; Еурипид: Медеја; Хиполит; Вергилије: Енеида. Данте: Пакао (избор); Ф. Петрарка: Канцонијер (избор); Еразмо Ротердамски: Похвала лудости; Сервантес: Дон Кихот; В. Шекспир: Хамлет; Буре; Магбет; Краљ Лир.</i> <i>Практична настава (вежбе):</i> Компаративно (релационо) читање и коментарисање књижевних текстова предвиђених лектиром и додатном литературом.
Литература Дрејн, Цон: <i>Увођење у Стари завет</i>, Београд: Клио, 2003; <i>Увођење у Нови завет</i>, Београд, 2004; Д. Х. Лоренс. <i>Апокалипса</i>, Београд: Графос, 1989; Будимир, Милан, Мирон Флашар. <i>Преглед римске књижевности</i>. Београд: Научна књига, 1986; Вратовић, Владимир. Римска књижевност. Владимир Вратовић (ур.). <i>Повијест свјетске књижевности</i>, 2. Загреб: Младост, 1977; Вебер, Алфред. <i>Трагично и историја</i>. Нови Сад: Дневник –Књижевна заједница Новог Сад, 1987, поглавља о Гилгамешу, Хомеру и грчким трагичарима; Вернан, Жан-Пјер, П. Видал-Наке, <i>Мит и трагедија у античкој Грчкој</i>. I–II. Сремски Карловци –Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 1993–1995; Вулић, Никола. <i>Из римске књижевности</i>. Београд: СКЗ, 1958, поглавље о <i>Енеиди</i>; Грејвз, Роберт. <i>Грчки митови</i>. Београд: Нолит, 1969; Дил, Пол. <i>Симболика у грчкој митологији</i>. Сремски Карловци: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 1991; Дукат, Здеслав. <i>Хомерско питање</i>. Загреб: Глобус, 1988; Дукат, Здеслав. <i>Грчка трагедија</i>. Загреб: Деметра, 1996; Ђурић, Милош. <i>Историја хеленске књижевности</i>. Београд: Научна књига, 1951; Жирар, Рене. <i>Насиље и свето</i>. Нови Сад: Књижевна заједница Новог Сада, 1990, поглавље о <i>Едипу</i>; Зличих, Даринка (прир.). <i>Хомер учитељ</i>. Нови Сад: Књижевна заједница Новог Сада, 1987; Лески, Албин. <i>Грчка трагедија</i>, Нови Сад: Светови, 1995; Стевановић, Богдан. <i>Историја хеленске књижевности, од Александра до Јустинијана</i>. Београд: Научна књига, 1968; Рајнер, Е. Месопотамска књижевност. Светозар Петровић (ур.). <i>Повијест свјетске књижевности</i> 1, Загреб: Либер –Младост, 1982; Ранк, Ото. <i>Мит о рођењу јунака</i>. Нови Сад, 2007, поглавље о <i>Гилгамешу</i>; Санктис, Франческо. <i>Повијест талијанске књижевности</i>. Загреб: Матица хрватска, 1955, поглавља о Дантеу и Петрарки; Чале, Франо. <i>Петрарка и петраркизам</i>. Загреб: Школска књига. 1971; Бредли, А. С. Суштаство Шекспирове трагедије. Зоран Стојановић (прир.) <i>Теорија трагедије</i>. Београд: Нолит, 1984; Дукат, Владоје. <i>Слике из повијести енглеске књижевности</i>. Загреб: Матица хрватска, 1904; Костић, Веселин. <i>Стваралаштво Виљема Шекспира</i>. I–II. Београд: СКЗ, 1994; Костић, Веселин. <i>Шекспиров живот и свет</i>. Сремски Карловци –Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 2006; Кот, Јан. <i>И даље Шекспир</i>. Нови Сад: Прометеј, 1994; Кот, Јан. <i>Шекспир наш савременик</i>. Београд: СКЗ, 2000. Курцијус, Ернест Роберт. <i>Европска књижевност и латински средњи век</i>. Београд: СКЗ, 1996. (поглавље о Дантеу); З. Бечановић-Николић. <i>У трагању за Шекспиром</i>, Београд, 2013; Р. Костић. <i>Књига о Хамлету</i>, Београд, 2011; Лешић, Зденко. <i>Теорија драме кроз столећа</i> I. Сарајево: Свјетлост, 1977. (поглавља о Шекспиру, Дидроу и Русоу);

Хојзинга, Јохан. *Еразмо*. Београд: Графос, 1980; Милошевић, Никола. *Дон Кихот и нихилизам*, у: *Антрополошки есеји*, Београд: Слово љубве, 1976.

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Руски језик А2.1
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Положени испити са претходног нивоа (А1.1 и А1.2) или да се након урађеног дијагностичког теста квалификовао за овај ниво.
Циљ предмета: Развијање вештина читања, говорења, аудирања и писања на нивоу који је приближно између А1 и А2 Европског оквира за живе језике.
Исход предмета: По завршетку курса студент би требало да зна неке основне културолошке податке о земљи чији национални језик учи. Студент може да разуме и користи реченице изван контекста и често употребљаване изразе у вези са делокругом његових активности (основни подаци о себи, својој породици, месту становања, куповина, студије, посао и сл.).
Садржај предмета: <i>Теоријска настава:</i> <i>Практична настава:</i> Теме покривене лекцијама из прве половине уџбеника, у којима је заступљена одговарајућа лексичка и граматичка грађа (изражавање времена: датум, гледање на сат; места, поседовања/непоседовања, родбинске везе и односи, изражавање узрока и последице, просторних односа и сл.). Вокабулар у складу са темама које се обрађују у уџбенику (породица, радни дан, град и село, становање, путовање и др.).
Литература: Уџбеник: В. Е. Антонова, М. М. Нахабина, А. А. Толстых, <i>Дорога в Россию 2. Учебник русского языка (базовый уровень)</i> . Санкт-Петербург – Москва, 2005. Грамматика: Р. Маројевић. <i>Грамматика руског језика</i> . Нови Сад, 1989. Речници: <i>Руско-српскохрватски речник</i> (у ред. Б. Станковића). Нови Сад – Москва, 1988. Р. Бошковић, В. Марковић, <i>Српско-руски речник</i> . Београд: Народна књига – Алфа, 1999.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура (модул: Српски језик и књижевност; Српска књижевност и језик)
Назив предмета: Македонски језик 1
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема.
Циљ предмета Сагледавање стандардног македонског језика међу словенским и балканским језицима, његовог формирања као посебног словенског језика, те упознавање са основним карактеристикама фонетско-фонолошког и једног сегмента морфолошког, односно морфосинтаксичког домена овог идиома, у савременој и историјској перспективи.
Исход предмета Уме да препозна основне фонетско-фонолошке карактеристике и основне морфолошке, односно морфосинтаксичке карактеристике именских и непроменљивих речи македонског језика, разуме историјску позадину датих особина и у стању је да примени стечено знање у читању, превођењу и лингвистичкој анализи македонских текстова.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Стандардни македонски језик међу словенским и балканским језицима. 2. О формирању стандардног македонског језика. 3. Основне фонетско-фонолошке карактеристике стандардног македонског језика с освртом на неке правописне црте. 4. Основне морфолошке карактеристике именских речи стандардног македонског језика с освртом на неке синтаксичко-семантичке црте: именице, заменице, придеви и бројеви. 5. Основне карактеристике непроменљивих речи стандардног македонског језика: састав, поделе и значења. <i>Практична настава</i> Читање, превођење и лингвистичка анализа македонских текстова.
Литература 1. Бојковска, Стојка, Лилјана Минова-Ћуркова и др. <i>Опишта граматика на македонскиот јазик</i> . Скопје: Просветно дело АД, 2008. 2. Бошњакловић, Жарко. <i>Македонски језик: читанка, речник, граматика</i> . Нови Сад: Филозофски факултет, Институт за јужнословенске језике, 1986. 3. Тодор Димитровски, Благоја Корубин, Трајко Стаматоски. <i>Речник на македонскиот јазик со српскохрватски толкувања. I–III</i> . Скопје: Институт за македонски јазик, I: 1961, II: 1965, III: 1966.

Студијски програм : ОАС Језик, књижевност и култура (модул: Српски језик и књижевност (ОАС), Српска књижевност и језик)
Назив предмета: Словеначки језик 1
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета: Усвајање основне граматике и лексике савременог словеначког језика.
Исход предмета Разумевање говорног језика, самостално писмено и усмено изражавање на нивоу А1. Разумевање писаног текста на нивоу А2.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Словеначка латиница – правила читања. Акценат – опште напомене. Гласовни систем (вокали и консонанти). Гласовне промене. Категорија рода, броја и падежа у словеначком. Именице – основне промене именица мушког, женског и средњег рода. Придеви – деклинација и компарација. Заменице – личне, присвојне и односне. Главни и редни бројеви. Глаголи – инфинитивна и презентска основа; презент, перфект, футур. Основни прилози за време, место и начин. <i>Практична настава (вежбе):</i> Студенти практично савладавају изложену граматичку грађу и улазе у активну употребу језика. Рад на тексту: вежбе читања, писања и превођења; овладавање словеначком лексиком. Увежбавање основне конверзације.
Литература Ђукановић, Маја, Жељко Марковић. Основи граматике словеначког језика. Београд: Филолошки факултет, 2001. Ђукановић, Владо, Маја Ђукановић. Српско-словеначки и словеначко-српски речник, Љубљана: Пасадена, 2005. Lasnik, Ivana Petric et al. A, B, C ... gremo. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi in tuji jezik, 2018. Јуранчич, Јанко. Словеначки језик (Грамматика словеначког језика за Хрвате и Србе). Љубљана: Државна založba Slovenije, 1965. Jurančič, Janko. Slovensko-srbskohrvaški slovar, Ljubljana: DZS, 1985. Jurančič, Janko, Srbskohrvatsko-slovenski slovar, Ljubljana: DZS, 1986.

Студијски програм : ЖК, Сј, Скс
Назив предмета: Српска књижевност 2
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: положена Српска књижевност 1
Циљ предмета Упознавање са основним карактеристикама српске књижевности XIX и XX столећа и главним представницима те књижевности.
Исход предмета Познавање основних поетичких и жанровских одлика српске књижевности XIX и XX века. Познавање најзначајнијих писаца и дела у историјском редоследу.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предромантизам, романтизам и класицизам у Европи и код нас. (Л. Мушицки, М. Видаковић, В. Караџић, Ј. Стерија Поповић, П. Петровић Његош, Б. Радичевић, Ј. Јовановић Змај, Ђ. Јакшић, Л. Костић.) Реализам и натурализам (С. Марковић, Ј. Игњатовић, С. Сремац, С. Матавуљ, Б. Нушић, Л. Лазаревић, С. Ранковић, Р. Домановић, В. Илић.) Књижевност XX столећа: Заокрет ка Европи. Критичари, носиоци европеизације (Ј. Недић, Б. Поповић, Ј. Скерлић.) Символизам (Ј. Дучић, М. Ракић, А. Шантић, В. Петковић Дис.) Модерни приповедачи (П. Кочић, Б. Станковић). Српска књижевност између два рата. Експресионизам (М. Црњански, Р. Петровић). Надреализам (Р. Петровић, М. Дединац). Социјална литература (Ђ. Јовановић, Ј. Поповић). Најзначајнији писци епохе (И. Андрић, М. Настасијевић, И. Секулић). Ратна и послератна књижевност. Стварање у оквиру социјалистичког реализма (1946-1952). Почети естетског плурализма (1952-1956). Ка естетској аутомности и пуном плурализму (после 1960). Представници: Д. Максимовић, М. Лалић, Б. Ћосић, Д. Ћосић, О. Давичо, В. Попа, М. Павловић, Б. Миљковић, М. Селимовић, В. Десница. <i>Практична настава</i> Рад на текстовима: Ј. Стерија Поповић, <i>Кир Јања</i> ; П. Петровић Његош, <i>Горски вијенац</i> ; Б. Радичевић, <i>Песме</i> ; Ј. Јовановић Змај, <i>Песме</i> ; Ђ. Јакшић, <i>Песме</i> и драма по избору; Л. Костић, <i>Песме</i> и драма по избору; Ј. Игњатовић, <i>Вечити младожења</i> , С. Сремац, <i>Поп Тира и поп Спира</i> ; Л. Лазаревић, <i>Приповетке</i> ; С. Матавуљ, <i>Бакоња фра Брне</i> , приповетке по избору; С. Ранковић, <i>Сеоска учитељица</i> ; Р. Домановић, приповетке по избору; Б. Нушић, комедија по избору; В. Илић, <i>Песме</i> . Поезија прве модерне (Ј. Дучић, М. Ракић, А. Шантић, В. Петковић Дис), Б. Станковић, <i>Нечиста крв</i> , И. Андрић, <i>На Дрини ћуприја</i> , <i>Проклета авлија</i> , приповетке; М. Црњански, <i>Сеобе</i> , песме по избору; О. Давичо, песме по избору; Д. Максимовић, <i>Трајим помиловање</i> , песме по избору; М. Селимовић, <i>Дервиш и смрт</i> ; М. Лалић, роман по избору; Д. Ћосић, роман по избору; В. Десница; <i>Прољећа Ивана Галеба</i> ; В. Попа, песме по избору; Б. Миљковић, песме по избору; Д. Киш, <i>Гробница за Бориса Давидовића</i> ; М. Павић, <i>Хазарски речник</i> .
Литература Скерлић, Ј. <i>Историја нове српске књижевности</i> . Београд: Завод уџбенике и наставна средства, 1997; Деретић, Ј. <i>Историја српске књижевности</i> . Београд: Просвета, 2004; Живковић, Д. <i>Европски оквири српске књижевности</i> . Београд: Просвета, 1997; Павић, М. <i>Историја српске књижевности класицизма и предромантизма</i> . Београд: Нолит, 1979; Поповић, М. <i>Историја српске књижевности. Романтизам I-III</i> . Београд: Нолит, 1972; Мишић, З. <i>Критика песничког искуства</i> . Београд: Српска књижевна задруга, 1976; Ненин, М. <i>Српска песничка модерна</i> . Н. Сад: „Венцловић“, 2006; Палавестра, П. <i>Историја модерне српске књижевности</i> . Београд: Службени гласник, 2013.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура (модул: Српски језик и књижевност)
Назив предмета: Теренска лингвистика
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема.
Циљ предмета Упознавање са основним карактеристикама теренске лингвистике: припреме за теренска испитивања, елицијација језичких података на терену, документација и објављивање прикупљене грађе.
Исход предмета Оспособљен је за теренска испитивања и проверу различитих лингвистичких теорија на сакупљеном корпусу угрожених језика или дијалеката.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Типови проучавања језика. 2. Значај и дефиниције теренске лингвистике. 3. Развој англосаксонске теренске лингвистике. 4. Интердисциплинарност теренске лингвистике. 5. Припреме за терен. 6. Етички проблеми на терену. 7. Долазак на терен. 8. Ризици рада на терену. 9. Припрема за почетак испитивања – избор сарадника. 10. Почетак рада на терену. 11. Теренски методи. 12. Сакупљање грађе по језичким нивоима. 13. Бележење и архивирање података. 14. Етички проблеми након терена. 15. Резултати теренског рада. 16. Методи испитивања у другим лингвистичким дисциплинама. <i>Практична настава</i> 1. Писање плана теренског истраживања. 2. Састављање минималне / основне листе речи за испитивање непознатих језика. 3. Испитивање говорника чији језик студенти не познају. 4. Утврђивање инвентара фонема и морфема. 5. Састављање сегмената упитника за дијалектолошка испитивања. 6. Снимање (аудио и визуелно) говорника различитих дијалеката и језика. 7. Анализа искустава са терена. 8. Транскрибовање снимљене грађе. 9. Формирање протокола и архивирање нове и већ снимљене и транскрибоване грађе.
Литература 1. Белић, Александар. Мисли о прикупљању дијалекатског материјала. Александар Белић. <i>О дијалектима</i> . Изабрана дела Александра Белића. Десети том. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 2000, 249–255. 2. Бошњакловић, Жарко. <i>Теренска лингвистика</i> (скрипта). 2017. 3. Кибрик, А. Е. <i>Методика полевих истраживања (к постановке проблемы)</i> . Москва: Издательство Московского Университета, 1972. 4. Sakel, Jeanette, Daniel L. Everett. <i>Linguistic Fieldwork: A Student Guide</i> . New York: Cambridge University Press, 2012. 5. Crowley, Terry. <i>Field Linguistics. A Beginner's Guide</i> . New York: Oxford University Press, 2007.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Васпитно-образовни рад 2
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Упознавање са областима и специфичностима професионалног рада дипломираног филолога у педагошким установама. Примена стечених знања и вештина у испуњавању радних задатака, како у организацији и реализацији наставних активности тако и у организацији и реализацији ваннаставних и административних активности. Остваривање континуитета у стицању знања и вештина у вези са активностима предвиђеним у оквиру свих циклуса педагошке праксе.
Исход предмета Студенти су упознати са делокругом рада дипломираног филолога, његовим садржајем, видовима и специфичностима, и оспособљени су за испуњавање различитих радних задатака у педагошким установама. У стању су да критички анализирају улоге и обавезе дипломираног филолога у педагошком раду и да сагледавају проблеме у радном окружењу.
Садржај предмета У складу са индивидуалним планом реализације педагошке праксе и концепцијом наставе на програму/модулу, студент се опредељује за једну од следећих активности: у циљу настављања јачања и развијања својих педагошких компетенција одлази на студијске боравке, похађа летње школе и семинаре, учествује у радионицама и другим ваннаставним активностима (у представама, квизовима, такмичењима из језика и књижевности и сл.); волонтерски је укључен у различите облике рада у вртићима, основним и средњим школама, у школама страних језика и центрима за социјални рад, као и на факултету; обавља различите облике друштвено-корисног рада – даје добровољну допунску наставу студентима који имају потешкоће са савладавањем градива из одређеног академског предмета и додатну наставу за студенте који показују већу мотивацију или таленат за одређени академски предмет на датој години; изводи онлајн наставу на различитим језичким нивоима и узрастима; учествује у симулацији часа у оквиру методичких предмета као виду развијања практичних вештина и способности рефлексije и саморефлексije студената; учествује у организацији такмичења за ученике средњих школа из матерњег језика и културе; укључен је у промовисање наставног и научног рада и осталих активности Факултета.
Литература Литература релевантна за организацију и спровођење педагошке праксе формулише се у зависности од индивидуалног плана реализације праксе и концепције наставе на програму/модулу, а све у договору са наставником и у складу са планираним задацима на пракси.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура (модул: Српски језик и књижевност; Српски као нематерњи и страни језик и књижевност)
Назив предмета: Глаголи: морфолошке специфичности и лексикографска презентација
Статус предмета: изборни за модул Српски језик и књижевност; обавезни за модул Српски као нематерњи и страни језик и књижевност
Број ЕСПБ: 3
Услов: Положена Морфологија српског језика
Циљ предмета Студент треба да систематизује и прошири знања о морфологији глагола, те да идентификује њихова специфична обележја и уочава њихову корелацију с неопходним лексикографским информацијама.
Исход предмета На крају курса студент ће владати системом глаголских облика у светлу стандарднојезичке норме; биће способан да коригује најчешће грешке у употреби глаголских облика у писаној и усменој продукцији, с акцентом на функционалностилским обележјима текста; биће способан да примени теоријска знања о гл. облицима при утврђивању лексикографских информација релевантних за опште и специјализоване речнике.
Садржај предмета Теоријска настава: 1. Глаголске врсте. 1.1. Сумарни преглед постојећих класификација. 1.2. Глаголски облици и глаголске врсте. 1.3. Глаголски облици неправилног грађења. 1.4. Типична огрешења о норму. 2. Категоријална обележја глагола (лице, време, вид, род, начин). 3. Безлични глаголски облици. 4. Помоћни глаголи. 5. Глаголи у речницима – теоријска полазишта (металексикографија) и практична решења у дескриптивним и специјализованим речницима. Семинарски рад: Анализа морфолошких одлика глагола у писаним текстовима изворних говорника, из различитих функционалних стилова. Идентификација морфолошких информација у речнику глагола.
Литература Babić, Biljana. <i>Naučimo srpski 1 i 2 – Rečnik glagola</i> . Novi Sad: Filozofski fakultet. 2011. Babić, Biljana. Greške u tvorbi prezentskih oblika na početnim nivoima učenja srpskog jezika kao stranog. <i>Jezici i kulture u vremenu i prostoru III</i> . Нови Сад: Филозофски факултет, 569–581. 2014. Babić, Biljana. Greške u tvorbi oblika futura I na početnim nivoima učenja srpskog jezika kao stranog. <i>Jezici i kulture u vremenu i prostoru IV/2</i> . Нови Сад: Филозофски факултет, 143–153. 2014. Burzan, Mirjana, Vladislava Petrović, Jožef Vajda. <i>Srpsko-mađarski rečnik glagolske rekcije</i> . Novi Sad: Zavod za izdavanje udžbenika – Institut za južnoslovenske jezike Filozofskog fakulteta. 1992. Клајн, Иван. <i>Граматика српског језика за странце</i> . Београд: Завод за уџбенике. 2006. Mrazović, Pavica, Zora Vukadinović. <i>Gramatika srpskohrvatskog jezika za strance</i> . Sremski Karlovci: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića – Novi Sad: Dobra vest. 1990. Петровић, Владислава, Коста Дудић. <i>Речник глагола са граматичким и лексичким допунама</i> . Београд: Завод за уџбенике и наставна средства – Нови Сад: Завод за издавање уџбеника – Сарајево: Свјетлост. 1989. Пипер, Предраг, Иван Клајн. <i>Нормативна граматика српског језика</i> . Нови Сад: Матица српска. 2013. Станојчић, Живојин, Љубомир Поповић. <i>Граматика српског језика (за гимназије и средње школе)</i> . Београд: Завод за уџбенике. 2016 ¹⁶ . Стевановић, Михаило. <i>Савремени српскохрватски језик (Граматички системи и књижевнोजезичка норма). I Увод – Фонетика – Морфологија</i> . Београд: Научно дело. 1964 ¹ .

Студијски програм : ЖК (модул: Српски језик и књижевност) (модул: Српски као нематерњи и страни језик и књижевност)
Назив предмета: Општа лингвистика 3: Контекстуална лингвистика
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: положен испит из предмета Општа лингвистика 2: Одабрани теоријски модели
Циљ предмета СТИЦАЊЕ ЗНАЊА О НОВИЈИМ ПРАВЦИМА У ОПШТЕЛИНГВИСТИЧКОЈ НАУЦИ. Сагледавање основних принципа, категорија и концепта когнитивне лингвистике, прагматике и фази лингвистике.
Исход предмета Студент уме да идентификује примере концептуализације, категоризације, прототипизације и метафоризације у језику. Способан је да примени теорије говорних чинова у анализи конкретне језичке грађе. Студент разуме и препознаје основне карактеристике фази лингвистике у анализи на различитим језичким нивоима.
Садржај предмета Теоријска настава Контекстуална лингвистика: 1. Језик и мишљење, 2. Основи когнитивне лингвистике: принцип континуума (лексикон – граматика – семантика), концептуализација, категоризација, метафоризација, прототипизација, спацијализација, („границе“, „центар“ и „периферија“), иконичност у лексикону и граматички (= „језичка слика света“); 3. Филозофија обичнога говора и теорија говорних чинова (Остин и Серл); 4. Основи фази лингвистике (темељна начела и одабрани примери). Практична настава Увид у одабрану најважнију литературу и њено тумачење, анализа говорних чинова
Литература Ивић, Милка. Правци у лингвистици. Београд: ХХ век, 2001, одабране теме. Грин, Џудит. Мишљење и језик. Београд: Нолит, 1978. Кликовац, Душка. Метафоре у мишљењу и језику. Београд: ХХ век, 2004. Остин, Џон. Како деловати речима. Нови Сад: Матица српска, 1994. Пипер, Предраг. Граматика границе. Јужнословенски филолог 64 (2008): 307–322. Поповић, Љ[удмила]. Језичка слика стварности. Београд: Филолошки факултет, 2008, поглавље Теоријске поставке, 19–71. Радовановић, Милорад. Увод у фази лингвистику. Сремски Карловци – Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 2009. Серл, Џон. Говорни чинови. Београд: Нолит, 1991.
Начин провере знања могу бити различити наведено у табели су само неке опције: (писмени испити, усмени испт, презентација пројекта, семинари итд.....
*максимална дужина 2 странице А4 формата

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Савремени правци у проучавању књижевности
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 5
Услов: нема
Циљ предмета Упознати студенте са савременим правцима у проучавању књижевности и оспособити их за њихову примену у истраживању књижевног дела.
Исход предмета Студенти познају основне могућности које пружају савремени правци у проучавању књижевних дела и оспособљени су за њихову примену у сопственим истраживањима.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Најбитнији појмови праваца у проучавању књижевности (психоанализа, феноменологија, руски формализам, нова критика, структурализам, семиологија, херменеутика, постструктурализам, деконструкција, прагматизам, историцизам, студије културе, феминизам, gender/queer, постколонијалне студије). <i>Практична настава</i> Психоанализа (С. Фројд, „Тумачење снова“; Ж. Лакан, „Четири темељна појма психоанализе“); Феноменологија (Р. Ингарден, „Књижевно дело као вишеслојна појава“, Г. Башлар, „Поетика простора“); Руски формализам (В. Шкловски, „Уметност као поступак“, Б. М. Ејхенбаум, „Теорија формалне методе“, „ Како је направљен Гогољев Шињел “); Нова критика („В. Емпсон, „Седам типова двосмислености“; К. Берк, „Симболичка акција у једној Китсовој песми“); Структурализам (Ј. Мукаржовски, „Структурализам у естетици и у науци о књижевности“; Ц. Тодоров, „Поетика“); Семиологија (Р. Барт, „Митологије“, Ј. Кристева, „Семиотика – критичка наука и/или критика науке“); Херменеутика (Х.Г. Гадамер, „Истина и метод“, П. Рикер, „Сукоб тумачења“); Постструктурализам (М. Фуко, „Ко је аутор“; Ж.Ф. Лиотар, „Постмодерно стање“); Деконструкција (Ж. Дерида, „Структура, знак и игра у дискурсу хуманистичких наука“; П. Д. Ман, „Алегија читања“); Прагматизам (Р. Рорти, „Консеквенце прагматизма“, С. Фиш, „Има ли текста на овом курсу?“); Историцизам – Нова теорија историографије („Р. Барт, „Дискурс историје“) – Нови историзам (В. Гринблат, „Самообликовање у ренесанси“); Студије културе (П. Бурдије, „Правила уметности“; М. Фуко, „Надзирати и кажњавати“); Феминизам (С. Бовоар, „Други пол“, Л. Иригарај, „Спекулум – свака теорија субјекта је увек била прилагођена <i>мушком</i> “); Gender/Queer (М. Фуко, „Историја сексуалности“, Ц. Батлер, „Невоља с родом: феминизам и субверзија идентитета“); Постколонијалне студије (Е. Саид, „Оријентализам“, Г. Ч. Спивак, „Критика постколонијалног ума“). Примери у којима се рефлектују савремени правци у националним књижевностима. Sigmund Freud: <i>Álomfejtés</i> , Helikon, Budapest, 2016; Jacques Lacan: <i>A tükörsztrádium mint az én funkciójának kialakítása</i> . = A posztmodern irodalom kialakulása. Szerk. Bókay Antal et al. Osiris Kiadó, Budapest, 2002; Roman Ingarden: <i>Az irodalmi műalkotás kétdimenziós szerkezete</i> . = Strukturalizmus II. Szerk. Hankiss Elemér. Európa, é. n., 2008. 27–40; Gaston Bachelard: <i>A tér poétikája</i> . Kijarat, Budapest, 2011; Borisz Eichenbaum: <i>A „formális módszer” elmélete</i> . = Az irodalmi elemzés, Gondolat, Budapest, 1974. 5–41; Borisz Eichenbaum: <i>Hogyan készült Gogol köpönyege</i> . = Az irodalmi elemzés. Gondolat Kiadó, Budapest, 1974, 58–78; Thomas Stearns Eliot: <i>Káosz a rendben</i> . Gondolat, Budapest, 1981; Jan Mukařovský: <i>Az esztétikai funkció, norma és érték mint társadalmi tények</i> . = Bojtár Endre (szerk.) Struktúra, jelentés, érték. A cseh és a lengyel strukturalizmus az irodalomtudományban. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1988; Tzvetan Todorov: <i>Az irodalomról való gondolkodás a mai Franciaországban</i> = Irányzatok a mai francia irodalomtudományban. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1983 [1984], 386–401; Roland Barthes: <i>Mitológiák</i> . Európa, Budapest, 1983; Julia Kriszteva: <i>A szemiológia: Kritikai tudomány vagy a tudomány kritikája</i> . Helikon, 1971/2. 161–170; Hans-Georg Gadamer: <i>Igazság és módszer</i> , Gondolat Kiadó, Budapest, 1984; Paul Ricœur: „Az interpretációk konfliktusa” = Ikonológia és Műértelmezés 3. A hermeneutika elmélete. Szerk. Fabiny Tibor, Szeged, JATEPress, 1998. 139–150; Jean François Lyotard: <i>A posztmodern állapot</i> . In: Habermas, Lyotard, Rorty: A posztmodern állapot (Bujalos István szerk.), Századvég Kiadó – Gondolat, Budapest, 1993; Michel Foucault: <i>Mi a szerző?</i> = Nyelv a végtelenhez. Latin Betűk, Debrecen,

1999. 119–145; Jacques Derrida: *A struktúra, a jel és a játék az embertudományok diszkurzusában*. Helikon 1994/1–2, 21–35; Paul de Man: *Az olvasás allegóriái*. Ictus-JATE, Szeged. 1999; Stanley Fish: *Van szöveg ezen az órán?* Kiss A. A. – Kovács S. – Odorics F. (szerk.), Testes könyv I. Ictus, Szeged, 1996. 265–283; Richard Rorty: *Esetlegesség, ironia és szolidaritás*. Jelenkor, Pécs, 1994; Roland Barthes: *A történelem diskurzusa*. = Kisantal T. (szerk.): *Tudomány és művészet között. A modern történelemelmélet problémái*. L'Harmattan-Atelier, Budapest, 2003. 87–98; Helikon, 44(1998)/1–2 (*Az újhistorizmus*); [Pierre Bourdieu](#): *A művészet szabályai: az irodalmi mező genezise és struktúrája*. Budapesti Kommunikációs és Üzleti Főiskola, Budapest, 2013; Michel Foucault: *Felügyelet és büntetés*. Gondolat, Budapest, 1990; Simone de Beauvoir: *A második nem*. Gondolat, Budapest, 1969; Luce Irigaray: *A diskurzus hatalma, a nőiség alárendeltsége*. = A posztmodern irodalomtudomány kialakulása. Szerk. Bókay Antal et al., Osiris, Budapest, 2002, 483–491; Michel Foucault: *A szexualitás története I-III*, [Atlantisz Könyvkiadó](#), Budapest, 1999; Judith Butler: *Problémás nem. Feminizmus és az identitás felforgatása*. Balassi, Budapest, 2006; G.Ch. Spivak: *Szóra bírható-e az alárendelt?* = *Helikon*, 1996. 4; Edward W. Said: *Orientalizmus*. Európa Könyvkiadó, Budapest, 2000; Helikon, 42(1996)/4 (*A posztkoloniális művelődéstudomány*).

Литература за студенте на српском наставном језику

Јуван, М. (2011). *Наука о књижевности у реконструкцији: увод у савремене студије књижевности*. Београд: Службени гласник.

Milić, N. (2006). *Šta je teorija?*. Beograd: Institut za književnost i umetnost/Čigoja štampa.

Шутић, М. (прир.) (2004). *Књижевне теорије XX века*. Београд: Институт за књижевност и уметност.

Bužinjska, A. i Markovski, M. P. (2009). *Književne teorije XX veka*. Beograd: Službeni glasnik.

Литература за студенте на мађарском наставном језику

LACAN, Jacques Lacan: *A tükörstádium mint az én funkciójának kialakítása*. = A posztmodern irodalom kialakulása. Szerk. Bókay Antal et al. Osiris Kiadó, Budapest, 2002

INGARDEN, Roman Ingarden: *Az irodalmi műalkotás kétdimenziós szerkezete*. = Strukturalizmus II. Szerk. Hankiss Elemér. Európa, é. n., 2008. 27–40.

BACHELARD, Gaston: *A tér poétikája*. Kijarat, Budapest, 2011.

EICHENBAUM, Borisz: *A „formális módszer” elmélete*. = Az irodalmi elemzés, Gondolat, Budapest, 1974. 5–41.

MUKAROVSKY, Jan: *Az esztétikai funkció, norma és érték mint társadalmi tények*. = Bojtár Endre (szerk.) *Struktúra, jelentés, érték. A cseh és a lengyel strukturalizmus az irodalomtudományban*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1988.

TODOROV, Tzvetan: *Az irodalomról való gondolkodás a mai Franciaországban* = Irányzatok a mai francia irodalomtudományban. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1983 [1984], 386-401.

BARTHES Roland: *Mitológiák*. Európa, Budapest, 1983.

KRISZTEVA, Julia: *A szemiológia: Kritikai tudomány vagy a tudomány kritikája*. Helikon, 1971/2. 161–170.

GADAMER, Hans-Georg: *Igazság és módszer*, Gondolat Kiadó, Budapest, 1984.

DERRIDA, Jacques: *A struktúra, a jel és a játék az embertudományok diszkurzusában*. Helikon 1994/1–2, 21–35

MAN, Paul de: *Az olvasás allegóriái*. Ictus –JATE, Szeged. 1999.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност, култура
Назив предмета: Теоријско-методолошки правци у проучавању савремене англофоне књижевности
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 5
Услов: Положен испит из предмета Увод у студије англофоне књижевности, Енглеска књижевност 1–4
Циљ предмета Упознавање са савременим теоријско-методолошким правцима у проучавању англофоне књижевности и са њиховим темељним поставкама. Студенти стичу увид у актуелно стање књижевно-теоријске мисли, и оспособљавају се за критичко процењивање књижевног текста и за процес тумачења и вредновања дела савремене англофоне књижевности.
Исход предмета Студент се оспособљава да тумачи англофону књижевност двадесетог и двадесет првог века из мултифокалне теоријско-методолошке перспективе
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Интердисциплинарна методологија постструктуралистичких књижевних теорија: перцепција Другог, концепти културе, рода, тела и идентитета. Истраживање естетике рецепције. Компаратистичка имагологија. Културни стереотипи, културолошки обрасци и рецепција књижевног дела. Превођење и интертекстуалност. Књижевност и интермедијалност. Књижевност у интеракцији са другим уметностима и дигиталним технологијама. <i>Практична настава</i> Анализа одломака репрезентативних дела из англофоне књижевности свих жанрова и њихова теоријска промишљања; пројекти писања интерпретативних есеја.
Литература Bal, Mieke (1991). <i>On Story-Telling: Essays in Narratology</i> . Sonoma: Polebridge Press. Biti, Vladimir (1997). <i>Pojmovnik suvremene književne teorije</i> . Zagreb: Matica hrvatska. Гордић Петковић Владислава, Ђурић Пауновић Ивана (2019). <i>Књижевност с прага века: огледи и из англофоне књижевности</i> . Филозофски факултет. Eagleton, Terry (1996). <i>Literary Theory</i> . Blackwell. Leitch V. B. (2001). <i>The Norton Anthology of Theory and Criticism</i> . New York–London. Lodge, David (1977). <i>The Modes of Modern Writing</i> . Selden, R. (2005). <i>The Cambridge History of Literary Criticism</i> , vol. 7: <i>From Formalism to Poststructuralism</i> , Cambridge. Wolfreys, J. (2002). <i>Introducing Criticism at the 21st Century</i> . Edinburgh University Press.

Студијски програм : ОАС Језик, књижевност и култура (модул: Српски језик и књижевност)
Назив предмета: Стандардизација српског језика
Статус предмета: обавезан
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета Упознавање са предстандардним књижевнојезичким идиомима у првој половини 19. века и стицање знања о процесу стандардизације српског језика; упознавање са књижевнојезичком ситуацијом у 20. веку.
Исход предмета Студент је усвојио знања о процесу стандардизације српског књижевног језика у 19. веку и о књижевнојезичкој ситуацији у 20. веку.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> 1. Појам стандардног језика; језичка норма и планирање језика; 2. Преглед предстандардних идиома књижевног језика код Срба у првој половини 19. века и њихове основне одлике; 3. Први реформатори ћирилице предвуковског типа; реформа писма Саве Мркаља; дело Луке Милованова; 4. Појава Вука Карацића (2 фазе у његовом раду у погледу реформе језика, писма и правописа); Вуков <i>Рјечник</i> из 1818. г. и његов програм књижевнојезичке реформе у поређењу са Доситејевим; полемика Вука и М. Видаковића; сукоб Вука и Ј. Хаџића; 5. Језик истакнутих стваралаца у 19. веку (Јован Стерија Поповић, Б. Радичевић, П.П. Његош и др.); 6. Процес зближавања књижевнојезичких поставки Срба и Хрвата; победа Вукових схватања (значај 1847. године; Бечки књижевни договор); 7. Дело Ђуре Даничића; 8. Епоха кристализације станадардног српскохрватског језика; 9. Српскохрватски језик у 20. веку; Београдски стил; 10. Новосадски договор; 11. Српски и хрватски језички стандард. <i>Практична настава:</i> Упознавање са текстовима из 19. века, њихово тумачење и анализа. Транскрипција текстова предстандардне епохе развоја српског књижевног језика.
Литература 1. Brozović, Dalibor. <i>Standardni jezik</i> . Zagreb: Matica hrvatska. 1970. 2. Ивић, Павле. <i>Преглед историје српског језика</i> . Сремски Карловци – Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 1998, 166–305. 3. Ивић, Павле. <i>О Вуку Караџићу</i> . Сремски Карловци – Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 1991. 4. Радовановић, Милорад и др. <i>Српски језик на крају века</i> . Београд: Институт за српски језик САНУ – Службени гласник, стр. 1996, 1–16; 17–35.

Студијски програм : ОАС Језик, књижевност и култура (модул: Српски језик и књижевност)
Назив предмета: Лексикологија српског језика 2
Статус предмета: обавезан
Број ЕСПБ: 4
Услов:
Циљ предмета Упознавање са структуром лексичког система српског језика, типовима лексичког фонда као и критеријумима за раслојавање лексикона. Усвајање основних појмова их лексикографије.
Исход предмета Након завршеног курса, студент ће бити способан да анализира текст и лексеме према савладаним критеријумима раслојавања лексикона и да утврди место лексема у структури лексичког система српског језика. Такође ће савладати основне појмове из лексикографије у циљу разумевања и распознавања различитих типова речника.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Лексикон српског језика: општи, заједнички и ментални. 2. Структура лексикона. 2.1. Тип лексичког фонда: општи лексички фонд; термилошки, специјални лексички фондови. 2.2. Критеријум порекла: аутохтона лексика; лексика страног порекла. 2.3. Критеријум времена: архаизми, историцизми, неологизми. 2.4. Критеријум дистрибуције: регионализми, покрајинизми, дијалектизми. 2.5. Критеријум норме: стандарднојезички фонд, супстандардна лексика; жаргон, дијалектизми. 3. Иновације у структури лексикона. 3.1. Позајмљенице: типови, порекло и адаптација. 3.2. Англицизми. 4. Гране лексикологије: фразеологија, ономастика, етимологија, терминологија. 5. Лексикологија и лексикографија. 5.1. Лексикографија као дисциплина 5.2. Типови речника. <i>Практична настава</i> 1. Анализа лексема као лексиколошких и лексикографских јединица у различитим текстовима. 2. Рад и вежбе на различитим речницима према задатим критеријумима.
Литература Бугарски, Ранко. <i>Жаргон. Лингвистичка студија</i> . Београд: Библиотека XX век, 2003. Васић, В, Прћић Т, Нејгебауер Г. <i>Do you speak anglosrpski? Речник новојих англицизама</i> . Змајеви речници, Нови Сад : Змај, 2001. Драгићевић, Рајна. <i>Лексикологија српског језика</i> . Београд: Завод за уџбенике, 2007. Драгићевић, Рајна. <i>Српска лексика у прошлости и данас</i> . Нови Сад: Матица српска, 2018. Дескриптивна лексикографија стандардног српског језика и њене теоријске основе. Нови Сад – Beograd: Матица српска – САНУ, 2002. Лексикологија и лексикографија I. Нови Сад – Beograd: Матица српска – САНУ, 1982. Лексикологија и лексикографија II. Нови Сад – Beograd: Матица српска – САНУ, 1984. <i>Речник српскохрватског књижевног језика</i> књ. 1–3, Нови Сад – Загреб: Матица српска – Матица хрватска, 1967–1969, књ. 4–6, Нови Сад: Матица српска, 1971–1976. <i>Речник српскохрватског књижевног и народног језика</i> . Књ. 1–17. Београд: САНУ – Институт за српски језик, 1959– <i>Rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika</i> . Zagreb: JAZU, 1880–1976. Шипка, Данко. <i>Основи лексикологије и сродних дисциплина</i> . Нови Сад: Матица српска, 1998.

Студијски програм : ОАС Језик, књижевност и култура (модул: Српски језик и књижевност)
Назив предмета: Синтакса и семантика глаголских облика
Статус предмета: обавезан
Број ЕСПБ: 5
Услов: Нема
Циљ предмета: проширивање знања о морфосинтаксичким обележјима глагола и упознавање са значењско-функционалним одликама глагола у стандардном српском језику; стицање знања о употреби и значењима глаголских облика.
Исход предмета: студенти умеју да препознају значења глаголских облика и шире да сагледају устројство глаголских система у стандардном српском језику; студенти су оспособљени за успешније усмено и писмено изражавање.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Семантичка оформљеност глагола – пунозначни и непунозначни глаголи. Категоријална и структурно-функционална обележја глагола у српском језику. Однос глаголског вида и времена. Транзитивност/интранзитивност, рефлексивност, реципрочност. Глаголски системи: времена и начини. Основне значењске и употребне вредности глаголских облика (темпоралност, референцијалност/нереференцијалност, хабиутелност, динамичност, аспектвалност, квалификативност, модалност, експресивност глаголских облика у наразији, дијатетичност). Глаголски облици као кондензатори реченичне предикације: герунди и глаголски придеви. Синтаксичко-семантичка обележја инфинитива и конструкција с немобилним презентом као конкурентним синтаксичким средством. <i>Практична настава:</i> Рад на различитим типовима текста са примерима који илуструју поједине сегменте теоријске наставе. Упућивање на релевантну литературу о глаголима, њена презентација и обрада.
Литература 1. Белић, Александар. <i>О различитим питањима савременог језика</i> [Изабрана дела Александра Белића 13. том]. Београд–Нови Сад: Завод за уџбенике и наставна средства–Будућност, 2000. 2. Ивић, Милка. Проблематика српскохрватског инфинитива. <i>Зборник Матице српске за филологију и лингвистику</i>. XV/2, 1972, 115–138. 3. Ивић, Милка. О тзв. "видским парњацима" –из новог угла. <i>Јужнословенски филолог</i>. LVII, 2001, 1–5. 4. Ивић, Милка. <i>Лингвистички огледи</i>. Београд: Библиотека XXвек, 2008, одабране студије. 5. Матијашевић, Јелка. Префиксација и двовидност глагола. <i>Јужнословенски филолог</i>. LVI/1–2, 2008, 655–663. 6. Радовановић, Милорад. <i>Списи из синтаксе и семантике</i>. Сремски Карловци: Издавачка књижевница Зорана Стојановића, 1990, одабране студије. 7. Танасић, Срето. <i>Презент у савременом српском језику</i>. Београд: Институт за српски језик САНУ, 1996. 8. Танасић, Срето. Синтакса и семантика глагола. Милка Ивић (ред.). <i>Синтакса савременог српског језика. Проста реченица</i>. Београд–Нови Сад: Институт за српски језик САНУ–Београдска књига–Матица српска, 2005, 345–476.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура (модул: Српски језик и књижевност)
Назив предмета: Упоредна граматика словенских језика 1
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 4
Услов: положени/одслушани предмети <i>Старословенски језик 1</i> и <i>Старословенски језик 2</i>
Циљ предмета Овладавање теоријско-методолошким поставкама упоредне граматике, принципима историјске фонологије и морфологије, најважнијим процесима у развоју фонолошког и морфолошког система прасловенског језика.
Исход предмета Способност уочавања и тумачења проблема у историјској фонологији и морфологији и системске анализе фонолошких и морфолошких промена у прасловенском језику.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Предмет, задаци, циљ и методе упоредне граматике. Вокалски и консонантски систем касног праиндоевропског. Рани прасловенски систем. Закон отвореног слога и његове последице. Унутарслоговни синхармонизам и његове последице. Превој. Вокалски и консонантски систем касног прасловенског. Индоевропске деклинације у прасловенском: основе, наставци, стварање меких промена, категорија граматичког рода. Прасловенски глаголски систем у односу на индоевропски: времена, стања, начини. Инфинитив и супин, презент, типови аориста, императив. Иновације: имперфекат, перфекат, плусквамперфекат, потенцијал. <i>Практична настава:</i> Примена стечених теоријских знања у анализи и реконструкцији форми.
Литература Бошковић, Радосав. <i>Основи упоредне граматике словенских језика (фонетика, морфологија, грађење речи)</i> . Београд: Требник, 2000. Mihaljević, Milan. <i>Slavenska poredbena gramatika 1: Uvod i fonologija</i> . Zagreb: Školska knjiga. 2002.

Студијски програм : ЖК Српска филологија: Српски језик и књижевност
Назив предмета: Светска књижевност од старог века до просветитељства
Статус предмета: обавезни, семестар V и VI
Број ЕСПБ: 4
Услов: Положене предиспитне обавезе
Циљ предмета Упознавање студената са главним токовима, појавама и делима античке књижевности, средњег века, ренесансе, барока и рационализма; упућивање у избор и начин коришћења секундарне литературе; оспособљавање за самосталну анализу, тумачење и вредновање књижевног текста.
Исход предмета Способност уочавања најзначајнијих обележја класичне, средњовековне и нововековне књижевности и њихово разумевање у циљу даље наградње стеченог знања у каснијим епохама светске књижевности.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предавања на којима се тумаче следећа дела: <i>Стари завет – Пјесма над пјесмама; Нови завет: Јеванђеље по Јовану; Откровење Јованово; Еп о Гилгамешу; Хомер: Илијада; Одисеја; Есхил: Орестија, Оковани Прометеј; Софокле: Цар Едип, Антигона; Еурипид: Медеја; Хиполит; Вергилије: Енеида. Данте: Пакао (избор); Ф. Петрарка: Канцонијер (избор); Еразмо Ротердамски: Похвала лудости; Сервантес: Дон Кихот; В. Шекспир: Хамлет; Буреа; Магбет; Краљ Лир.</i> <i>Практична настава (вежбе):</i> Компаративно (релационо) читање и коментарисање књижевних текстова предвиђених лектиром и додатном литературом.
Литература Дрејн, Цон: <i>Увођење у Стари завет</i>, Београд: Клио, 2003; <i>Увођење у Нови завет</i>, Београд, 2004; Д. Х. Лоренс. <i>Апокалипса</i>, Београд: Графос, 1989; Будимир, Милан, Мирон Флашар. <i>Преглед римске књижевности</i>. Београд: Научна књига, 1986; Вратовић, Владимир. Римска књижевност. Владимир Вратовић (ур.). <i>Повијест свјетске књижевности</i>, 2. Загреб: Младост, 1977; Вебер, Алфред. <i>Трагично и историја</i>. Нови Сад: Дневник –Књижевна заједница Новог Сад, 1987, поглавља о Гилгамешу, Хомеру и грчким трагичарима; Вернан, Жан-Пјер, П. Видал-Наке, <i>Мит и трагедија у античкој Грчкој</i>. I–II. Сремски Карловци –Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 1993–1995; Вулић, Никола. <i>Из римске књижевности</i>. Београд: СКЗ, 1958, поглавље о <i>Енеиди</i>; Грејвз, Роберт. <i>Грчки митови</i>. Београд: Нолит, 1969; Дил, Пол. <i>Симболика у грчкој митологији</i>. Сремски Карловци: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 1991; Дукат, Здеслав. <i>Хомерско питање</i>. Загреб: Глобус, 1988; Дукат, Здеслав. <i>Грчка трагедија</i>. Загреб: Деметра, 1996; Ђурић, Милош. <i>Историја хеленске књижевности</i>. Београд: Научна књига, 1951; Жирар, Рене. <i>Насиље и свето</i>. Нови Сад: Књижевна заједница Новог Сада, 1990, поглавље о <i>Едипу</i>; Зличих, Даринка (прир.). <i>Хомер учитељ</i>. Нови Сад: Књижевна заједница Новог Сада, 1987; Лески, Албин. <i>Грчка трагедија</i>, Нови Сад: Светови, 1995; Стевановић, Богдан. <i>Историја хеленске књижевности, од Александра до Јустинијана</i>. Београд: Научна књига, 1968; Рајнер, Е. Месопотамска књижевност. Светозар Петровић (ур.). <i>Повијест свјетске књижевности</i> 1, Загреб: Либер –Младост, 1982; Ранк, Ото. <i>Мит о рођењу јунака</i>. Нови Сад, 2007, поглавље о <i>Гилгамешу</i>; Санктис, Франческо. <i>Повијест талијанске књижевности</i>. Загреб: Матица хрватска, 1955, поглавља о Дантеу и Петрарки; Чале, Франо. <i>Петрарка и петраркизам</i>. Загреб: Школска књига. 1971; Бредли, А. С. Суштаство Шекспирове трагедије. Зоран Стојановић (прир.) <i>Теорија трагедије</i>. Београд: Нолит, 1984; Дукат, Владоје. <i>Слике из повијести енглеске књижевности</i>. Загреб: Матица хрватска, 1904; Костић, Веселин. <i>Стваралаштво Виљема Шекспира</i>. I–II. Београд: СКЗ, 1994; Костић, Веселин. <i>Шекспиров живот и свет</i>. Сремски Карловци –Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 2006; Кот, Јан. <i>И даље Шекспир</i>. Нови Сад: Прометеј, 1994; Кот, Јан. <i>Шекспир наш савременик</i>. Београд: СКЗ, 2000. Курцијус, Ернест Роберт. <i>Европска књижевност и латински средњи век</i>. Београд: СКЗ, 1996. (поглавље о Дантеу); З. Бечановић-Николић. <i>У трагању за Шекспиром</i>, Београд, 2013; Р. Костић. <i>Књига о Хамлету</i>, Београд, 2011; Лешић, Зденко. <i>Теорија драме кроз столећа I</i>. Сарајево: Свјетлост, 1977. (поглавља о Шекспиру, Дидроу и Русоу);

Хојзинга, Јохан. *Еразмо*. Београд: Графос, 1980; Милошевић, Никола. *Дон Кихот и нихилизам*, у: *Антрополошки есеји*, Београд: Слово љубве, 1976.

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Руски језик А2.2
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Одслушан претходни курс (А2.1).
Циљ предмета: Даље развијање вештина читања, говорења, аудирања и писања на нивоу приближном нивоу А2 Европског оквира за живе језике.
Исход предмета: По завршетку курса студент влада културолошким подацима о врстама превоза, специфичностима националне кухиње, позоришне уметности, систему образовања у Русији; може да води разговор током уобичајених послова, који се своди на размену једноставних и директних информација о свакодневним и познатим ставрима; да уме једноставним изразима да опише своје занимање, блиско окружење и евоцира теме које су у вези са непосредним потребама).
Садржај предмета: <i>Теоријска настава:</i> <i>Практична настава:</i> Теме покривене лекцијама из друге половине уџбеника, у којима је заступљена одговарајућа лексичка и граматичка грађа. Аутоматизација употребе падешких облика именица, заменица, придева и бројева, поређење придева, употреба инфинитива са фазним глаголима, глаголи кретања, императив, кондиционал, безличне и неодређено-личне реченице, зависносложене реченице, предлози – најчешћа значења и употреба. Вокабулар у складу са темама које се обрађују у уџбенику (градски превоз, ресторан, позориште, факултет, обичаји и др.).
Литература: Уџбеник: В. Е. Антонова, М. М. Нахабина, А. А. Толстых, <i>Дорога в Россию 2. Учебник русского языка (базовый уровень)</i> . Санкт-Петербург – Москва, 2005. Грамматика: Р. Маројевић. <i>Грамматика руског језика</i> . Нови Сад, 1989. Речници: <i>Руско-српскохрватски речник</i> (у ред. Б. Станковића). Нови Сад – Москва, 1988. Р. Бошковић, В. Марковић, <i>Српско-руски речник</i> . Београд: Народна књига – Алфа, 1999.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура (модул: Српски језик и књижевност; Српска књижевност и језик)
Назив предмета: Македонски језик 2
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Положен испит из Македонског језика 1.
Циљ предмета Упознавање са основним карактеристикама глаголског система и једног сегмента синтаксе стандардног македонског језика, у савременој и историјској перспективи.
Исход предмета Уме да препозна основне морфолошке и семантичке карактеристике глаголског система и синтаксичке специфичности стандардног македонског језика, разуме историјску позадину датих особина и у стању је да примени стечено знање у читању, превођењу и лингвистичкој анализи македонских текстова.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Глаголски систем македонског језика. 2. Глаголска времена: образовање и значења. 3. Глаголски начини: образовање и значења. 4. Безлични глаголски облици: образовање и значења. 5. О синтаксичким специфичностима македонског језика. <i>Практична настава</i> Читање, превођење и лингвистичка анализа македонских текстова.
Литература 1. Бојковска, Стојка, Лилјана Минова-Ѓуркова и др. <i>Опита граматика на македонскиот јазик</i> . Скопје: Просветно дело АД, 2008. 2. Бошњакловић, Жарко. <i>Македонски језик: читанка, речник, граматика</i> . Нови Сад: Филозофски факултет, Институт за јужнословенске језике, 1986. 3. Тодор Димитровски, Благоја Корубин, Трајко Стаматоски. <i>Речник на македонскиот јазик со српскохрватски толкувања. I–III</i> . Скопје: Институт за македонски јазик, I: 1961, II: 1965, III: 1966.

Студијски програм : ОАС Језик, књижевност и култура (модул: Српски језик и књижевност)
Назив предмета: Словеначки језик 2
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Одслушан курс Словеначки језик 1
Циљ предмета: Овладавање граматичком структуром и лексиком словеначког језика потребном за разумевање словеначких текстова различитих функционалних стилова, као и за свакодневну комуникацију.
Исход предмета Овладавајући граматичком структуром и лексиком словеначког језика студенти се упознају са различитим видовима савременог словеначког језика и словеначком културом. Оспособљавају се за самостално коришћење стручне литературе на словеначком језику.
Садржај предмета Теоријска настава: Промене именица које одступају од основних деклинационих образаца. Лична повратна и повратна присвојна заменица. Упитне, неодређене, одричне, показне и опште заменице. Дистрибутивни и мултипликативни бројеви. Глаголи – супин, герунд, партицип и адверб презента, плусквамперфект, императив, кондиционал, пасив. Прилози за узрок. Везници напоредних и зависних реченица. Практична настава (вежбе): Студенти практично савладавају изложену граматичку грађу и улазе у активну употребу језика. Рад на тексту: вежбе читања, писања и превођења. Конверзационе вежбе.
Литература Ђукановић, Маја, Жељко Марковић. Основи граматике словеначког језика. Београд: Филолошки факултет, 2001. Ђукановић, Владо, Маја Ђукановић. Српско-словеначки и словеначко-српски речник, Љубљана: Пасадена, 2005. Lasnik, Ivana Petric et al. Gremo naprej. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi in tuji jezik, 2013. Јуранчић, Јанко. Словеначки језик (Грамматика словеначког језика за Хрвате и Србе). Љубљана: Државна založba Словеније, 1965. Јуранчић, Јанко. Slovensko-srbskohrvaški slovar, Ljubljana: DZS, 1985. Јуранчић, Јанко, Srbskohrvatsko-slovenski slovar, Ljubljana: DZS, 1986.

Студијски програм : ЖК, Сј, Скс
Назив предмета: Српска књижевност 2
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: положена Српска књижевност 1
Циљ предмета Упознавање са основним карактеристикама српске књижевности XIX и XX столећа и главним представницима те књижевности.
Исход предмета Познавање основних поетичких и жанровских одлика српске књижевности XIX и XX века. Познавање најзначајнијих писаца и дела у историјском редоследу.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предромантизам, романтизам и класицизам у Европи и код нас. (Л. Мушицки, М. Видаковић, В. Карацић, Ј. Стерија Поповић, П. Петровић Његош, Б. Радичевић, Ј. Јовановић Змај, Ђ. Јакшић, Л. Костић.) Реализам и натурализам (С. Марковић, Ј. Игњатовић, С. Сремац, С. Матавуљ, Б. Нушић, Л. Лазаревић, С. Ранковић, Р. Домановић, В. Илић.) Књижевност XX столећа: Заокрет ка Европи. Критичари, носиоци европеизације (Ј. Недић, Б. Поповић, Ј. Скерлић.) Символизам (Ј. Дучић, М. Ракић, А. Шантић, В. Петковић Дис.) Модерни приповедачи (П. Кочић, Б. Станковић). Српска књижевност између два рата. Експресионизам (М. Црњански, Р. Петровић). Надреализам (Р. Петровић, М. Дединац). Социјална литература (Ђ. Јовановић, Ј. Поповић). Најзначајнији писци епохе (И. Андрић, М. Настасијевић, И. Секулић). Ратна и послератна књижевност. Стварање у оквиру социјалистичког реализма (1946-1952). Почети естетског плурализма (1952-1956). Ка естетској аутомности и пуном плурализму (после 1960). Представници: Д. Максимовић, М. Лалић, Б. Ћосић, Д. Ћосић, О. Давичо, В. Попа, М. Павловић, Б. Миљковић, М. Селимовић, В. Десница. <i>Практична настава</i> Рад на текстовима: Ј. Стерија Поповић, <i>Кир Јања</i> ; П. Петровић Његош, <i>Горски вијенац</i> ; Б. Радичевић, <i>Песме</i> ; Ј. Јовановић Змај, <i>Песме</i> ; Ђ. Јакшић, <i>Песме</i> и драма по избору; Л. Костић, <i>Песме</i> и драма по избору; Ј. Игњатовић, <i>Вечити младожења</i> , С. Сремац, <i>Поп Тица и поп Спира</i> ; Л. Лазаревић, <i>Приповетке</i> ; С. Матавуљ, <i>Бакоња фра Брне</i> , приповетке по избору; С. Ранковић, <i>Сеоска учитељица</i> ; Р. Домановић, приповетке по избору; Б. Нушић, комедија по избору; В. Илић, <i>Песме</i> . Поезија прве модерне (Ј. Дучић, М. Ракић, А. Шантић, В. Петковић Дис), Б. Станковић, <i>Нечиста крв</i> , И. Андрић, <i>На Дрини ћуприја</i> , <i>Проклета авлија</i> , приповетке; М. Црњански, <i>Сеобе</i> , песме по избору; О. Давичо, песме по избору; Д. Максимовић, <i>Трајим помиловање</i> , песме по избору; М. Селимовић, <i>Дервиш и смрт</i> ; М. Лалић, роман по избору; Д. Ћосић, роман по избору; В. Десница; <i>Прољећа Ивана Галеба</i> ; В. Попа, песме по избору; Б. Миљковић, песме по избору; Д. Киш, <i>Гробница за Бориса Давидовића</i> ; М. Павић, <i>Хазарски речник</i> .
Литература Скерлић, Ј. <i>Историја нове српске књижевности</i> . Београд: Завод уџбенике и наставна средства, 1997; Деретић, Ј. <i>Историја српске књижевности</i> . Београд: Просвета, 2004; Живковић, Д. <i>Европски оквири српске књижевности</i> . Београд: Просвета, 1997; Павић, М. <i>Историја српске књижевности класицизма и предромантизма</i> . Београд: Нолит, 1979; Поповић, М. <i>Историја српске књижевности. Романтизам I-III</i> . Београд: Нолит, 1972; Мишић, З. <i>Критика песничког искуства</i> . Београд: Српска књижевна задруга, 1976; Ненин, М. <i>Српска песничка модерна</i> . Н. Сад: „Венцловић“, 2006; Палавестра, П. <i>Историја модерне српске књижевности</i> . Београд: Службени гласник, 2013.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Стручна пракса
Статус предмета: Обавезан
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Упознавање са областима и специфичностима професионалног рада дипломираног филолога у васпитно-образовним установама, институцијама културе, органима локалне управе и самоуправе, штампаним и електронским медијима итд. Примена стечених знања и вештина у испуњавању радних задатака.
Исход предмета Студенти су упознати са делокругом рада дипломираног филолога, његовим садржајем, видовима и специфичностима, и оспособљени су за испуњавање различитих радних задатака у васпитно-образовним установама, институцијама културе, органима локалне управе и самоуправе, штампаним и електронским медијима итд. У стању су да критички анализирају улоге и обавезе дипломираног филолога у различитом институционалном окружењу и да објективно сагледавају проблеме у радном окружењу.
Садржај предмета У складу са индивидуалним планом реализације праксе и концепцијом наставе на програму/модулу, студент се опредељује за једну од следећих активности: волонтерски је ангажован на фестивалима који промовишу културу, науку и образовање, тако што помаже у њиховој организацији, ангажован је као преводилац, лектор и сл.; упознаје се са активностима и свим корацима на припреми и реализацији научних пројеката; обавља захтевније преводилачке задатке у оквиру институције; лекторише текстове у институцији; похађа и укључен је у припрему радионица и семинара посвећених развоју научног подмлатка; учествује и води различите језичке, преводилачке и књижевне радионице и трибине на Филозофском факултету или у културним и образовним центрима; волонтира у музејима, учествује у организацији промоције пројеката, књига, часописа, књижевних и уметничких вечери; волонтира на конференцијама и скуповима, креира и пише различите пројекте који подстичу омладински активизам и међукултурну сарадњу, учествује у вођењу секција и радионица у истраживачким станицама и центрима, летњим школама и камповима; учествује са радом на студентским конференцијама; волонтира у библиотекама; обавља преводилачку праксу у органима локалне управе и самоуправе; одлази на праксу у медијске куће – упознаје се са принципима и техникама вођења емисија, уређивања, лекторисања и кориговања текстова; објављује уметничке и стручне преводе итд.
Литература Литература релевантна за организацију и спровођење стручне праксе формулише се у зависности од индивидуалног плана реализације праксе и концепције наставе на програму/модулу, а све то у договору са наставником и у складу са планираним задацима на пракси.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Методика наставе француског језика 1
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 6
Услов: Положен испит из предмета Савремени француски језик 1–4
Циљ предмета Упознавање са теоријским сазнањима о учењу и подучавању страног језика уопште, као и са појединим методама које су обележиле историју наставе француског као страног језика (традиционална, директна, аудио-орална, АВГС метода).
Исход предмета Студент разуме опште теоријске поставке процеса учења и подучавања страног језика и уме да издвоји основне одлике различитих метода које су обележиле наставу француског као страног језика (традиционална, директна, аудио-орална, АВГС метода).
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Методика наставе француског као страног језика: дефиниција предмета и основна терминологија. Циљеви и задаци наставе француског као страног језика. Наука о језику и учење страног језика. Основне теорије учења/усвајања страног језика. Критеријуми за типологију метода. Учење/подучавање граматике у различитим методама: експлицитно/имплицитно, дедуктивно/индуктивно. Историјски преглед основних метода у настави француског као страног језика закључно са АВГС методом (традиционална метода, директна метода, аудио-орална метода, АВГС метода). Структуралне вежбе. АВГС метода и основни француски речник: израда првог корпуса француског говорног језика и критеријуми селекције наставне грађе. АВГС метода и верботонална метода фонетске корекције. Опште карактеристике аудитивне перцепције. Фонолошка решетка. АВГС метода и фазе у наставном процесу. <i>Практична настава: вежбе</i> Систематизација и проширивање теоријских знања стечених на предавањима кроз анализу дидактичког материјала различитих методолошких оријентација. Критички осврт на основне методе које су обележиле наставу француског као страног језика (традиционална метода, директна метода, аудио-орална метода, АВГС метода), те њихово поређење са савременим методама и приступима у настави француског као страног језика.
Литература Bertocchini, P., Constanzo, E. (2008). <i>Manuel de formation pratique pour le professeur de FLE</i> . Paris: CLE International. Boyer, H., Butzbach-Rivera, M., Pendanx, M. (1990). <i>Nouvelle introduction à la didactique du français langue étrangère</i> . Paris: CLE International. Cuq, J.-P. (dir.) (2003). <i>Dictionnaire de didactique du français langue étrangère et seconde</i> . ASDIFLE (Association de Didactique du Français Langue Étrangère). Paris: CLE International. Cuq, J.-P., Gruca, I. (2005). <i>Cours de didactique du français langue étrangère et seconde</i> . Grenoble:

PUG.

Galisson, R. (1980). *D'hier à aujourd'hui: la didactique générale des langues étrangères. Du structuralisme au fonctionnalisme*. Paris: CLE International.

Gaonac'h, D. (1991). *Théories d'apprentissage et acquisition d'une langue étrangère*. Paris: Hatier / Didier.

Germain, C. (2001). *Évolution de l'enseignement des langues: 5000 ans d'histoire*. Paris: CLE International.

Puren, C. (1988). *Histoire des méthodologies de l'enseignement des langues*. Paris: CLE International.

Точанац-Миливојев, Д. (1997). *Методе у настави и учењу страног језика*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Методика наставе руског језика 1
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 6
Услов: Положени испити из Руског језика 2 (Морфологија руског језика 1 и Морфологија руског језика 2)
Циљ предмета: Упознавање студената са теоријом и праксом извођења наставе руског језика у најбитнијим образовним профилима у српској говорној и социокултурној средини.
Исход предмета: Након овог курса студент влада теоријским знањима из методике наставе руског језика и спреман је за хоспитовање – праћење васпитно-образовног рада у школи и за самостално држање часа.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Методика наставе руског језика као научна дисциплина. Руски језик као наставни предмет. Базичне категорије методике. Систем наставе руског језика. Циљеви и задаци. Садржаји наставе. Организациони облици наставе. Методи наставе руског језика. Принципи наставе руског језика. Обучавање аспектама руског језика у српској говорној средини. Настава фонетике са прозодијом, графије, ортографије и интерпункције; настава граматике, лексике; настава културе. Обучавање видовима говорне делатности. Рецептивни и продуктивни видови говорне делатности: аудирање, читање, говорење и писање; превођење у настави руског језика. Управљање наставним процесом (препаративна етапа). Наставни планови и програми. Уџбеничка литература у настави руског језика. Аудио-визуелна средства и компјутерска технологија у настави руског језика. <i>Практична настава:</i> Организација наставе (оперативна етапа). Час руског језика: организација и облици. Припремање наставника за наставу и планирање наставног процеса. Проверавање и оцењивање у настави руског језика. Тестирање у настави руског језика. Индивидуализација и диференцијација наставе руског језика.

Посебне форме извођења наставе. Орална настава руског језика. Ваннаставни рад у оквиру предмета Руски језик. Дидактичке игре у настави руског језика.

Текст у настави руског језика.

Наставник руског језика. Перманентно стручно усавршавање наставника руског језика.

Литература

Основна литература:

Раичевић В. (2007) Општа методика наставе словенских језика у инословенској средини. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства

Кончаревић, К. (2004) Савремена настава руског језика: садржаји, организација, облици. Београд: Славистичко друштво Србије

Допунска литература:

Кончаревић К. (2002) Савремени уџбеник страног језика: структура и садржај. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства

Точанац-Миливојев Д. (1997) Методе у настави и учењу страног језика. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства

Верещагин Е.М., Костомаров В.Г. (1993) Язык и культура. Лингвострановедение в преподавании русского языка как иностранного. Методическое руководство. Москва: Русский язык

Раичевић В. (2011) Речник лингводидактичке терминологије. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства

У допунску литературу улазе и часописи који третирају проблематику учења страних језика, као и методике наставе других страних језика.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Методика наставе књижевности и српског језика 1
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 6
Услов: Положен испит из предмета Теорија књижевности: стилистика, версификација, генологија
Циљ предмета Студенти ће стећи теоретска и практична знања из методике наставе књижевности и српског језика, развијати стручне компетенције и њихову апликативну примену као вид стицања професорских умења, професионалних способности и вештина.
Студент ће: • примењивати основна методичка знања и вештине, • умети самостално да структурира наставни час, • бити спреман за извођење наставе књижевности и српског језика.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> <u>Теоријска настава:</u> Појам, значај и циљеви наставе српског језика и књижевности; наставни принципи, методологија наставне књижевности и методички системи (аналитичко-интерпретативни, корелацијско-интеграцијски, интегративна настава, проблемска настава, учење путем откривања) аплицирани на књижевноуметничком делу; наставна средства, ИКТ у настави, типологија наставних часова; планирање и програмирање наставног градива и улога наставника у наставном процесу, припремни и радни задаци и други видови увежбавања и обнављања знања, докимологија у настави српског језика и књижевности; интерактивна настава, ученик као партиципацијент у наставном процесу, индивидуализација наставе књижевности; мотивација као наставни поступак; примена мапа ума у настави књижевности; култура изражавања као могућност ученичког усменог и писменог изражавања; праћење ученичких постигнућа и оцењивање. <u>Практична настава:</u> Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад Креирање наставних активности при интерпретацији књижевног дела уз поштовање узрасних могућности ученика и пројекција на три нивоа постигнућа; апликативна примена теоретских стручних и методичких знања; развијање студентских умења и функционална примена усвојених знања и вештина, индивидуална презентација књижевних дела у наставном процесу.
Литература Илић, Павле.(1997). <i>Српски језик и књижевност у наставној теорији и пракси</i>. Нови Сад: Прометеј (избор); Николић, Милија. (1992). <i>Методика наставе српског језика и књижевности</i>, Београд: Завод за уџбенике и наставна средства; Јакшић Провчи, Бранка (2017). <i>Текст у калейдоскопу</i>. Нови Сад: Филозофски факултет.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Методика наставе румунског језика и књижевности 1
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 6
Услов: Положен испит из предмета Савремени румунски језик 1–6
Циљ предмета: Проширивање знања о комуникативном приступу у настави румунског језика уопште, развијање практичних вештина везаних за избор и израду језичког материјала. Упознавање проблематике учења ове дисциплине, овладавање терминологијом, упознавање технике и методе које се примењују на часу у циљу организовања предавања румунског језика и књижевности.
Исход предмета: Студенти примењују знања за израду и примену комуникативних активности, владају стратегијама и техникама рада на часу активне (проблемске и интерактивне) наставе румунског језика и књижевности.
Садржај предмета Теоријска настава: Значај наставе Румунског језика и књижевности; Појам, предмет и задаци методике; Методика наставе румунског језика и књижевности (Методика и друге научне дисциплине, задаци наставе); Принципи наставе румунског језика и књижевности; Методе наставе румунског језика и књижевности; Припрема за час; Праћење и вредновање ученичког рада; Домаћи задатак (дугорочни, краткорочни, писмени састави); Слободне активности (форме, организовање и вођење секција): Школска документација.
Литература Илић, Павле. (2003). <i>Српски језик и књижевност у наставној теорији и пракси</i> . Нови Сад: Змај. Marcușanu, I.; Dumitru, V.; Marcușanu, E. D. (2002). <i>Limba română pentru educatoare, învățători și profesori – ghid metodic</i> . București: Editura Didactică și Pedagogică. Николић, Миља. (1999). <i>Методика наставе српског језика и књижевности</i> . Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. Parfene, Konstantin. (1999). <i>Metodica studierii limbii și literaturii române în școală</i> . București: Polirom.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност, култура
Назив предмета: Методика наставе енглеског језика 1
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 6
Услов: Положен испит из предмета Обједињене језичке вештине 3 и 4 те Граматика енглеског језика 3 и 4
Циљ предмета: Овладавање теоријским основама учења и подучавања енглеског као страног језика и оспособљавање студената за извођење практичне делатности у разреду.
Исход предмета: Оспособљавање студената за разумевање процеса учења и подучавања енглеског као страног језика; упознавање студената с различитим теоријама, наставним методама и стратегијама учења и подучавања енглеског као страног језика; оспособљавање студената да критички оцењују примену разних приступа и техника у настави енглеског језика; оспособљавање студената да дискутују о корелацији теорије и праксе и анализирају потребе за новим методичким правцима и истраживањима; развијање свести о различитим аспектима наставничке компетенције и потреби њеног континуираног развоја; оптимално стицање квалификација за бављење наставничким позивом на предшколском, основношколском и средњошколском нивоу.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Циљеви и задаци наставе енглеског као страног језика. Предмет методике наставе енглеског језика. Наставни метод, приступ, технике. Основне теорије учења/усвајања страног језика. Историјски преглед теорија, метода и поступака у настави страних језика. Алтернативне наставне методе учења страних језика. Крашенова теорија усвајања страног језика. Комуникативни приступ настави страних језика. Улоге ученика и наставника у наставном процесу. Фактори успешног учења страног језика. Когнитивни, афективни и друштвени фактори у настави страних језика. Улога афективних фактора у настави страних језика. Мотивација и интересовање ученика. Мотивационе технике у настави страних језика. Стратегије и стилови учења страног језика. Гарднерова теорија вишеструких интелигенција. <i>Практична настава: Вежбе:</i> Демонстрација представљених наставних метода, активности и стратегија које покривају предочене моделе у наставном процесу; микронастава.
Литература 1. Brown, D. H. (2007). Principles of Language Learning and Teaching. New York: Pearson Longman. 2. Harmer, J. (2007). The Practice of English Language Teaching. Harlow: Pearson Education Limited. 3. Krashen, S. D. (1987). The Input Hypothesis: Issues and Implications. London: Longman. 4. Larsen-Freeman, D. (2000). Techniques and Principles in Language Teaching. Oxford: Oxford University Press. 5. Lightbown, P., Spada, N. (2006). How Languages are Learned. Oxford: Oxford University Press.

6. Nunan, D. (1995). *Language Teaching Methodology*. Hemel Hempstead: Phoenix ELT.
7. Richards, J. C., Rodgers, T. S. (1986). *Approaches and Methods in Language Teaching: a description and analysis*. Cambridge: Cambridge University Press.
8. Scrivener, J. (2011). *Learning Teaching*. Oxford: Macmillan.
9. Ur, P. (2012). *A Course in Language Teaching*. Cambridge: Cambridge University Press.

Студијски програм : ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Методика са основама глотодидактике
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 6
Услов: Положен испит из предмета Прегледна граматика српског језика као страног
Циљ предмета: Стицање знања о теоријским основама глотодидактике.
Исход предмета: Студент је усвојио теоријске основе глотодидактике.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Појмови: матерњи и нематерњи језик (страни, други, језик средине). Билингвизам, мултилингвизам; бикултурализам, мултикултурализам. Настава матерњег и настава нематерњег језика: значај, циљ и задаци. Дидактика и методика: појам, предмет и задаци. Примењена лингвистика, глотодидактика, методика наставе језика: однос. Глотодидактички принципи. Чиниоци наставе. Приступ, метод, техника рада. Повезаност методике наставе нематерњег језика с другим наукама: лингвистика, психологија, педагогија, социolingвистика, психolingвистика, контрастивна анализа, дидактика. Преглед историјата теорије и метода наставе страних (других) језика. Граматичко-преводна метода, природна метода, директна метода, структурализам у настави страних језика, аудио-лингвална метода, аудио-визуелна метода, комуникативни приступ. Хипотезе о учењу и усвајању страних језика. Рецептивне (разумевање на слух, читање) и продуктивне (говор, писање) језичке делатности. Језичка грађа: акустичко-артикулациони оквир, граматика, лексика. Језичка и комуникативна компетенција. Учење/усвајање језика код деце и код одраслих. Наставна средства: врсте, функција, примена. Практична настава (вежбе): Приказ и анализа литературе.
Литература Дурбаба, Оливера. <i>Теорија и пракса учења и наставе страних језика</i>. Београд: Завод за уџбенике, 2011. Илић, Павле. <i>Српски језик и књижевност у наставној теорији и пракси (Методика наставе)</i>. Нови Сад: Змај, 1998. Kremzer Nikola. <i>Osnove metodike nastave nemačkog jezika</i>. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 1983. Николић, Милија. <i>Методика наставе српског језика и књижевности</i>. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 1996. Petrović, Elvira. <i>Teorija nastave stranih jezika</i>. Zagreb: Školska knjiga, 1988. Prebeg-Vilke, Mirjana. <i>Uvod u glotodidaktiku</i>. Zagreb: Školska knjiga, 1978. Раичевић, Вучина. <i>Општа методика наставе словенских језика у инословенској средини</i>. Београд: Завод за уџбенике, 2007. Točanac-Milivojev, Dušanka. <i>Metode u nastavi i učenju stranog jezika</i>. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 1997. Vučo, Julijana. <i>Kako se učio jezik</i>. Beograd: Filološki fakultet, 2009. <i>Zajednički evropski okvir za učenje, nastavu i ocjenjivanje jezika</i>. Podgorica, 2002.

Студијски програм : ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Методика наставе матерњег језика и књижевности 1
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 6
Услов: Положен испит из предмета Морфологија русинског језика 1–2 и Синтакса русинског језика 1
Циљ предмета Упознавање с основним одликама и специфичностима методике наставе матерњег језика. Овладавање методичким радњама за обраду граматичких садржаја на свим језичким нивоима у настави матерњег језика. Примена теорије инструкције у методичкој обради граматичких наставних јединица. Овладавање методологијом наставе матерњег језика.
Исход предмета Стицање теоријске основе за практичну примену теоријских знања у настави матерњег језика.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет проучавања методике матерњег језика. Значај наставе матерњег језика. Концепција, циљеви, задаци и исходи наставе матерњег језика. Примена дидактичких принципа и општих (логичких) и стручних (лингвистичких) метода у настави матерњег језика. Наставни план и програм и његове специфичности по ступњевима (основна и средња школа). Наставниково планирање градива (глобално и оперативно). Примена образовних стандарда у настави матерњег језика и књижевности. Методичка обрада граматичких садржаја. <i>Практична настава</i> Увежбавање програмских садржаја. Израда писмене припреме за час, која се на вежбама презентује и дискутује. Симулација наставних ситуација.
Литература Петровачки, Љиљана и Гордана Штасни. <i>Методичке апликације. Планирање, програмирање и припремање наставе српског језика и књижевности</i> . Нови Сад: Филозофски факултет, 2008. Штасни, Гордана. <i>Методика наставе српског језика – Методичка обрада граматичких садржаја</i> . Београд: Завод за уџбенике, 2018.

Студијски програм : ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Методика наставе матерњег језика и књижевности 1
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 6
Услов: Положен испит из предмета Морфологија русинског језика 1–2 и Синтакса русинског језика 1
Циљ предмета Упознавање с основним одликама и специфичностима методике наставе матерњег језика. Овладавање методичким радњама за обраду граматичких садржаја на свим језичким нивоима у настави матерњег језика. Примена теорије инструкције у методичкој обради граматичких наставних јединица. Овладавање методологијом наставе матерњег језика.
Исход предмета Стицање теоријске основе за практичну примену теоријских знања у настави матерњег језика.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет проучавања методике матерњег језика. Значај наставе матерњег језика. Концепција, циљеви, задаци и исходи наставе матерњег језика. Примена дидактичких принципа и општих (логичких) и стручних (лингвистичких) метода у настави матерњег језика. Наставни план и програм и његове специфичности по ступњевима (основна и средња школа). Наставниково планирање градива (глобално и оперативно). Примена образовних стандарда у настави матерњег језика и књижевности. Методичка обрада граматичких садржаја. <i>Практична настава</i> Увежбавање програмских садржаја. Израда писмене припреме за час, која се на вежбама презентује и дискутује. Симулација наставних ситуација.
Литература Петровачки, Љиљана и Гордана Штасни. <i>Методичке апликације. Планирање, програмирање и припремање наставе српског језика и књижевности</i> . Нови Сад: Филозофски факултет, 2008. Штасни, Гордана. <i>Методика наставе српског језика – Методичка обрада граматичких садржаја</i> . Београд: Завод за уџбенике, 2018.

Студијски програм : ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Методика наставе словачког језика 1
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 6
Услов: Положен испит из предмета Лексикологија словачког језика и Морфологија словачког језика 1 и 2
Циљ предмета Упознавање методике наставе словачког језика као матерњег. Овладавање специфичностима учења у настави словачког језика са циљем развијања способности студената за успешно извођење наставе словачког језика и језичке културе у основним и средњим школама, тј. у наставној пракси.
Исход предмета Стицање теоријске основе за практичну примену теоријских знања у настави словачког језика.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет проучавања методике словачког језика. Значај наставе словачког језика као матерњег. Концепција, циљеви, задаци и исходи наставе словачког језика. Примена дидактичких принципа и општих (логичких) и стручних (лингвистичких) метода у настави словачког језика. Наставни план и програм и његове специфичности по ступњевима (основна и средња школа). Наставничково планирање градива (глобално и оперативно). Типови часова словачког језика. Мисаона и говорна активизација ученика. Мотивација ученика. Могућности индивидуализације и диференцијације наставе. Примена образовних стандарда у настави словачког језика и књижевности. Развијање одговарајућег односа према локалном говору и књижевном језику, говорне вежбе (прозодичке и др.). Различите облици писмених вежби и школски писмени задаци. Класификација ученичких грешака и њихово отклањање. <i>Практична настава</i> Развијање смисла и способности ученика за правилно, течно, економично и уверљиво писмено и усмено изражавање. Осмишљање и примена фонетских, фонолошких, морфолошких, лексичких, семантичких, стилских и правописних вежбања. Функционално комбиновање наставних метода са циљем усвајања, обнављања и систематизовања знања из језика. Мотивисање ученика у самосталном коришћењу уџбеника. Израда писмене припреме за час, која се на вежбама презентује и дискутује. Симулација наставних ситуација.
Литература LIPTÁKOVÁ, Ľ. a kol: <i>Integrovaná didaktika slovenského jazyka a literatúry</i> . Prešov: Pedagogická fakulta, 2011

LIPTÁKOVÁ, Ľ., KLIMOVIČ, M.: *Inovácie vo vyučovaní jazyka a literatúry*. Prešov: Pedagogická fakulta, 2008

PAVLOKIN, M., MACKOVÁ, Z.: *Žiak a učebnica*. Bratislava: SPN, 1989

Студенти ће користити и уџбенике словачког језика за више разреде ОШ и за четири разреда гимназије.

Студијски програм : ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Методика наставе српског језика и књижевности 1
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 6
Услов: Положен испити из предмета: Фонетика и ортоепија српског језика, Фонологија српског језика, Морфологија српског језика, Дериватологија српског језика, Синтакса и семантика падежа, Лексикологија српског језика 1 и 2, Синтакса и семантика глаголских облика; Педагошка психологија, Интерактивна педагогија, Дидактика
Циљ предмета Упознавање с основним одликама и специфичностима методике наставе српског језика као матерњег. Овладавање методичким радњама за обраду граматичких садржаја на свим језичким нивоима у настави српског језика. Примена теорије инструкције у методичкој обради граматичких наставних јединица. Овладавање методологијом наставе српског језика.
Исход предмета Стицање теоријске основе за практичну примену теоријских знања у настави српског језика.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет проучавања методике српског језика. Значај наставе српског језика као матерњег. Концепција, циљеви, задаци и исходи наставе српског језика. Примена дидактичких принципа и општих (логичких) и стручних (лингвистичких) метода у настави српског језика. Наставни план и програм и његове специфичности по ступњевима (основна и средња школа). Наставничково планирање градива (глобално и оперативно). Примена образовних стандарда у настави српског језика и књижевности. Методичка обрада садржаја из области фонетике и ортоепије, морфологије, творбе речи, синтаксе и семантике падежа, синтаксе глаголских облика, синтаксе просте реченице, синтаксе сложене реченице и лексикологије. <i>Практична настава</i> Увежбавање програмских садржаја. Израда писмене припреме за час, која се на вежбама презентује и дискутује. Симулација наставних ситуација.
Литература Илић, Павле. <i>Српски језик и књижевност у наставној теорији и пракси (Методика наставе)</i> . Нови Сад: Змај, 2003, 15–169. Петровачки, Љиљана. <i>Синтакса у настави српског језика и књижевности</i> (одабрана поглавља). Нови Сад: Змај, 2000. Петровачки, Љиљана. <i>Методичка истраживања у настави српског језика и књижевности</i> . Лингвистичке свеске 7. Нови Сад: Филозофски факултет, 2008. Петровачки, Љиљана и Гордана Штасни. <i>Методичке апликације. Планирање, програмирање и припремање наставе српског језика и књижевности</i> . Нови Сад: Филозофски факултет, 2008. Штасни, Гордана. <i>Творба речи у настави српског језика</i> . Београд: Друштво за српски језик и књижевност Србије, 2008. Штасни, Гордана. <i>Методика наставе српског језика – Методичка обрада граматичких садржаја</i> . Београд: Завод за уџбенике, 2018.

Студијски програм: ОАС ЈЕЗИК, КЊИЖЕВНОСТ И КУЛТУРА
Назив предмета: МЕТОДИКА НАСТАВЕ НЕМАЧКОГ ЈЕЗИКА 1
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 6
Услов: Положени испити из следећих језичких предмета са I и II године: Фонетика и фонологија немачког језика, Немачки језик 1, 2, 3, 4, Морфологија немачког језика 1 и 2, Синтакса немачког језика 1 и 2.
Циљ предмета Упознавање студената са основама методике и дидактике немачког као страног језика, добијање увида о историјском развоју метода у настави немачког као страног језика, упознавање са принципима комуникативне методе, стицање теоријског знања о језичким вештинама (слушање, читање, писање и говор) и језичким средствима (граматика и вокабулар) као и оспособљавање студената да дате језичка вештине и средства ефективно подстиче и развија код ученика немачког језика.
Исход предмета Студент уме да наведе разлику између учења и усвајања првог, другог и страног језика. Он такође уме да објасни утицај теорија учења на наставу страног језика, као и утицај спољашњих и унутрашњих фактора на процес усвајања језика. Студент познаје историјски развој метода и уме да организује наставу у складу са принципима савремене комуникативне методе. Упознавајући се са језичким вештинама (читањем, слушањем, говором и писањем) студент уме да обради како штампане, тако и аудио текстове и да на основу датих текстова уз адекватне дидактичке поступке подстиче код ученика како поменуте вештине тако и знања вокабулара. Студент, такође уме на адекватан начин да уведе и обради граматику као и да осмисли граматичке вежбе у складу са принципима комуникативне наставе страног језика.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Дефинисање предмета проучавања методике наставе немачког као страног језика. Утврђивање разлика између учења и усвајања првог, другог и страног језика (DaM, DaZ, DaF). Теорије учења (бихејвиоризам, нативизам, когнитивизам и конструктивизам) и настава страног језика. Утицај друштвених и индивидуалних фактора на процес учења и усвајања страног језика. Мотивација и фактори мотивације. Историјски развој метода наставе страног језика: граматичко-преводна метода, директна метода, аудио-лингвална, аудио-визуелна метода, комуникативна и интеркултурална метода, алтернативне методе. Памћење и учење (структура памћења, декларативна и процедурална знања, теорија обраде информације). Подстицање вештине читања, слушања, говора, писања, као и знања граматике и вокабулара. <i>Практична настава</i> Усвајање поменутих наставних садржаја кроз вежбе са конкретним задацима.
Литература Bausch, K; R., Christ, H. & Krumm, H-J. (Hrsg.) (2007). <i>Handbuch Fremdsprachenunterricht</i> . Tübingen: Narr. Bohn, R. (2003). <i>Probleme der Wortschatzarbeit. Fernstudieneinheit 22</i> . München: Langenscheidt. Dahlhaus, B. (1998). <i>Fertigkeit Hören. Fernstudieneinheit 5</i> . München: Langenscheidt. Funk, H. & Koenig, M. (1997). <i>Grammatik lehren und lernen. Fernstudieneinheit 1</i> . München: Langenscheidt.

Funk, H., Kuhn, Ch., Skiba, D., Spaniel-Weise, D. & Wicke, R. E. (2014). *Aufgaben, Übungen, Interaktion. DLL 4*. München: Klett-Langenscheidt.

Hallet, W. & Königs, F. (Hrsg.) (2010). *Handbuch Fremdsprachendidaktik*. Seelze-Velber: Kallmeyer.

Kast, B. (2003). *Fertigkeit Schreiben. Fernstudieneinheit 12*. München: Langenscheidt.

Neuner, G. & Hunfeld, H. (1999). *Methoden des fremdsprachlichen Deutschunterrichts. Fernstudieneinheit 4*. München: Langenscheidt.

Rösler, D. & Würffel, N. (2014). *Lernmaterialien und Medien. DLL 5*. München: Klett-Langenscheidt.

Schatz, H. (2001). *Fertigkeit Sprechen. Fernstudieneinheit 20*. München: Langenscheidt.

Storch, G. (1999). *Deutsch als Fremdsprache. Eine Didaktik*. Paderborn: Fink.

Surkamp, C. (Hrsg.) (2010). *Metzler Lexikon Fremdsprachendidaktik*. Stuttgart: Metzler.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Методика наставе мађарског језика и књижевности 1
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 6
Услов: Положен испит из предмета Мађарски језик: морфологија мађарског језика, Савремени правци у лингвистици и Савремени правци у проучавању књижевности
Циљ предмета Интензивно и савремено образовање будућег наставног кадра. Упознавање савремених метода у методици, теоријских аспеката предмета и наставе као процеса.
Исход предмета Студент стиче потребу за перманентним усавршавањем у будућем наставном позиву, како у теоријском, тако и у практичном смислу. Усвојио је савремене методе у методици, теоријске аспекте предмета и наставе као процеса.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет и задаци проучавања методике наставе мађарског језика и књижевности. Мотивација. Стратегије, методе, поступци. Култура наставе. Интердисциплинарност и ужа струка. Стратегије наставе језика ван нашег региона. Школа и глобална политика школства. Однос науке и наставе. Дидактички принципи у настави мађарског језика и књижевности. Методе и методски поступци који се користе у настави мађарског језика и књижевности. Типови, модели и организација наставних часова. Планирање, модели планирања. Компетенција резумевања текста, интерпретација лектира. Настава језика из аспекта модерне лингвистике. Методика писања састава, писмених задатака и креативно писање. Дигитална педагогија. <i>Практична настава</i> Проблеми наставника почетника. Организацијске форме наставе: разред, распоред часова, наставни час, ритуали на часовима итд. Циљеви и задаци наставе мађарског језика и књижевности. Наставни облици и наставне методе. Наставна средства, уџбеници, интернет. Планирање у настави: наставни план и програм, периодички план рада, планирање наставног часа. Писмени задаци ученика: исправљање, оцењивање. Креативне-продуктивне вежбе. Проверавање и оцењивање. Методика наставе мађарског као језика друштвене средине и страног језика и неговања матерњег језика.
Литература Az Élményközpontú irodalomtanítás-sorozat kötetei. Budapest: PONT Kiadó. Benedek András. 2008. <i>Digitális pedagógia – tanulás IKT-környezetben</i>. Budapest: Tipotex. Bruner, Jerome. 2004. <i>Az oktatás kultúrája</i>. Budapest: Gondolat. Csapó Benő. 2002. <i>Az iskolai műveltség</i>. Budapest: Osiris. Csapó Benő. 2002. <i>Az iskolai tudás</i>. Budapest: Osiris. Falus Iván szerk. 1998. <i>Didaktika</i>. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. Fűzfa Balázs. 2012. <i>Mentés másként. Tanulmányok, esszék irodalomról, olvasásáról, tanításról</i>. Budapest: PONT. Karikó Sándor szerk. 2012. <i>Középpontban a pedagógus. Régi értékek – új kihívások</i>. Szeged: Áron Kiadó. Kovács Eszter szerk. 2019. <i>A Fausttól a Szívlakáig</i>. Budapest: Tilos az Á Könyvek. Mikonya György. 2005. <i>A tanításművészet módszere</i>. Budapest: Gondolat–ELTE BTK. M. Nádasi Mária. 2003. <i>Projektoktatás. Elmélet és gyakorlat</i>. Budapest: Gondolat. Sipos Lajos szerk. 1998. <i>Irodalomtanítás az ezredfordulón</i>. Celldömölk: Pauz-Westermann. Sipos Lajos szerk. 2006. <i>Irodalomtanítás a harmadik évezredben</i>. Budapest: Krónika Nova Kiadó. Vámos Ágnes. 2003. <i>Metafora a pedagógiában</i>. Budapest: Gondolat. Wolf Emőke. 2011. <i>Hogyan taníts interaktív táblával?</i> Budapest: Humán Műhely.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Методика наставе руског језика 2
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 6
Услов: Положени испити из Руског језика 2 (Морфологија руског језика 1 и 2), Руског језика 3 (Синтакса руског језика 1 и 2), Методике наставе руског језика 1 и попуњен евиденциони картон методичке праксе са потписима наставника-ментора.
Циљ предмета: Оспособљавање студената за стручно и компетентно планирање и извођење наставе руског језика у школама.
Исход предмета: Након овог курса студент поседује потребна знања и влада неопходним вештинама за аналитичко посматрање, планирање и самостално извођење васпитно-образовног процеса.
Садржај предмета <i>Практична настава</i> У VIII семестру у оквиру хоспитовања студенти посматрају васпитно-образовни рад искусних наставника и то: укупно 16 часова у основној и средњој школи, након чега држе самостално по један пробни час у једној од школа у којима су пратили наставу. На часовима вежби на факултету, у међусобној интеракцији и интеракцији са руководиоцем праксе, врши се анализа одслушаних часова, припремање за пробне часове, као и анализа тих пробних часова. Крајем семестра студент држи испитни час у једној од школа (у истој оној у којој је држао пробни час) у којима је хоспитовао. Студент је обавезан да редовно похађа угледне часове у школама, да води дневник хоспитовања и да се припрема за извођење часова.
Литература Основна литература: 1. Кончаревић, К. (2004) Савремена настава руског језика: садржаји, организација, облици. Београд: Славистичко друштво Србије 2. Раичевић В.(2007) Општа методика наставе словенских језика у инословенској средини. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства Допунска литература: 1. Кончаревић К. (2002) Савремени уџбеник страног језика: структура и садржај. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства

2. Точанац-Миливојев Д. (1997) Методе у настави и учењу страног језика. Београд.
 3. Верещагин Е.М., Костомаров В.Г. (1993) Язык и культура. Лингвострановедение в преподавании русского языка как иностранного. Методическое руководство. Москва: Русский язык
 4. Раичевић В. (2011) Речник лингводидактичке терминологије. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства
- У допунску литературу улазе и часописи који третирају проблематику учења страних језика, као и методике наставе других страних језика.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Методика наставе књижевности и српског језика 2
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 6
Услов: Положен испит из предмета Методика наставе књижевности и српског језика 1
Циљ предмета: Усвање и развјање стручних знања из домена методике наставе књижевности и језика; повезивање наставе књижевности и језика; систематско и континуирано изучавање наставом писмености; даље овладавање интерпретацијом књижевних дела из школских програма.
Исход предмета: Оспособљеност за примену методичких интерпретативних модела у настави књижевности и језика. Развијена способност за примену стечених знања у наставној пракси.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Наставна обрада књижевног дела (појам, нивои обраде), методичке радње у проучавању књижевног текста, мотивисање ученика, читање, врсте читања, истраживачки задаци и пројекти, локализовање текста, тумачење непознатих речи и израза, план рада на тексту, проучавање вредносних чинилаца текста, интерпретација, интеграциони чиниоци у тумачењу књижевног дела. Интерпретативно-аналитички систем у настави, принципи корелације и интеграције и повезивања у наставне системе. Књижевно дело у средишту наставног процеса, рад на тексту, стварање проблемских ситуација и вођење ка самосталном решавању проблема. Афирмација индивидуалне иницијативе. Различити методолошки приступи у зависности од књижевне врсте, књижевноисторијског периода и поетичких одлика књижевног дела. Подстицање креативности, развијање читалачких и аналитичких компетенција, неговање естетског сензибилитета. Систематски и континуиран рад у настави писмености. <i>Практична настава. Самостални истраживачки рад:</i> Осмишљавање интерпретативно-аналитичких модела у складу са научним захтевима. Уочавање разлика у методичком приступу на различитим нивоима наставе.
Литература: М. Николић, (1999): <i>Методика наставе српског језика и књижевности</i>, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, стр. 405–629; П. Илић, (2003): <i>Српски језик и књижевност у наставној теорији и пракси</i>, Змај, Нови Сад, стр. 173 – 249; Д. Росандић, (1986): <i>Методика књижевног одгоја и образовања</i>, Школска књига, Загреб. Стр. 202–256, 473–575, 577–635; В. Брборић. <i>Правопис српског језика у наставној пракси</i>. Београд: Филолошки факултет. 2004. стр. 242–289. О. Радуловић, <i>Нове научне методологије у настави књижевности</i>. Нови Сад: Orpheus. 2011 (избор).

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Методика наставе француског језика 2
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 6
Услов: Положен испит из предмета Методика наставе француског језика 1
Циљ предмета Упознавање са теоријским принципима комуникативног приступа у настави француског језика. Припрема и израда комуникативних активности. Планирање организације часа на принципима комуникативног приступа.
Исход предмета Студент познаје теоријске принципе комуникативног приступа у настави француског језика. Студент самостално припрема комуникативне активности, планира и организује часове на принципима комуникативног приступа.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Развој и принципи комуникативног приступа. Комуникација и интеракција. Невербална и вербална комуникација. Теорија комуникације Романа Јакобсона. Теорија комуникације школе Пало-Алто. Језичка компетенција. Комуникативна компетенција. Језичке потребе. Психолошка концепција комуникативног приступа: когнитивна психологија. Конструктивизам Жана Пијажеа. Категорије знања. Фазе у усвајању страног језика. Лингвистичка концепција комуникативног приступа: генеративна граматика и прагматика. Теорија говорних чинова. Језичке вештине. Рецептивне и продуктивне језичке вештине. Вежбе за развијање језичких вештина. Педагошки материјал. Аутентични документ. Комуникативна активност. Улога наставника у комуникативном приступу. Евалуација знања у комуникативном приступу. Комуникативни приступ у односу на <i>approche actionnelle</i> . <i>Практична настава: вежбе</i> Систематизација теоријских знања кроз практичне активности и вежбе на педагошком материјалу и аутентичним документима. Припрема и израда комуникативних активности. Планирање, организовање и симулација часа на принципима комуникативног приступа.
Литература Courtyllon, J. (2003). <i>Élaborer un cours de FLE</i> . Paris: Hachette FLE. Cuq, J.-P., Gruca, I. (2005). <i>Cours de didactique du français langue étrangère et seconde</i> . Grenoble: PUG. Cyr, P. (1998). <i>Les stratégies d'apprentissage</i> . Paris: CLE International. Galissou, R. (1980). <i>D'hier à aujourd'hui la didactique générale des langues étrangères. Du structuralisme au fonctionnalisme</i> . Paris: CLE International. Germain, C. (2001). <i>Évolution de l'enseignement des langues: 5000 ans d'histoire</i> . Paris: CLE International. Јакобсон, Р. (1966). <i>Лингвистика и поетика</i> . Београд: Нолит. Tagliante, C. (1994). <i>La classe de langue</i> . Paris: CLE International. Точанац, Д. (1997). <i>Методе у настави и учењу страног језика</i> . Београд: ЗУНС. Watzlawick, P. et al. (1972). <i>Une logique de la communication</i> . Paris: Éditions du Seuil.

Студијски програм : ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Методика наставе српског као нематерњег и страног језика
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 6
Услов: Положен испит из предмета Методика са основама глотодидактике
Циљ предмета: Стицање знања о специфичностима, основним теоријским поставкама и достигнућима наставе српског као нематерњег и страног језика. Развијање способности за практичну примену стечених теоријских знања.
Исход предмета: Студент зна специфичности, основне теоријске поставке и достигнућа наставе српског као нематерњег и страног језика. Способан је да примени теоријска знања у пракси.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Историјски преглед наставе српског као нематерњег језика. Српски као нематерњи језик у наставном плану и програму за основну и средњу школу: концепција, структура, циљеви и задаци. Фактори који утичу на наставу другог (српског) језика. Однос система матерњег и предметног језика. Изграђивање четири умења: разумевање на слух, говор, читање, писање. Усвајање акустичког оквира српског језика. Изграђивање вербалних способности на српском језику: језичке/граматичке вежбе, комуникативне вежбе. Типологија говорних вежби. Рад на богаћењу лексичког фонда. Улога граматике у настави. Обрада текста. Типологија писмених вежби. Домаћи задаци: циљ, врсте и облици. Праћење и вредновање ученичког рада. Индивидуализација и диференцијација наставе. Планирање наставног процеса: макро (глобални, годишњи) план, оперативни (месечни) планови, микро планови (план наставне јединице). Концепција уџбеничког фонда. Образовни стандарди за Српски као страни језик и Српски као нематерњи језик. Програм за Српски као страни језик и Српски као нематерњи језик. Практична настава (вежбе): Анализа литературе, наставног програма и уџбеника. Осмишљавање, израда и анализа различитих типова лексичких, граматичких и комуникативних вежби. Израда глобалног плана, оперативног плана и плана наставне јединице.
Литература Бурзан, Мирјана. <i>Методички приручник за наставу српскохрватског као језика друштвене средине</i>. Нови Сад: Педагошки завод Војводине, 1979. Звекић-Душановић, Душанка, Н. Добрић. <i>Приручник за наставнике српског као нематерњег језика уз уџбенике за 3. и 4. разред основне школе</i>. Београд: Завод за уџбенике, 2008. Звекић-Душановић, Душанка, Н. Добрић, <i>Приручник за наставнике српског као нематерњег језика уз уџбенике од 5. до 8. разреда основне школе са оријентационим распоредом градива</i>. Београд: Завод за уџбенике, 2010. Крајишник, Весна, Душанка Звекић-Душановић. <i>Општи стандарди постигнућа за предмет Српски као нематерњи језик за крај првог и другог циклуса обавезног образовања, општег средњег образовања и основног образовања одраслих: Приручник за наставнике</i>. Београд: Мисија ОЕБС-а у Србији, 2017. Кочиш, Никола, А. Чипкар, Ј. Јерковић, Е. Брунет. <i>Српскохрватски у школама народности, Приручник за учитеље и наставнике</i>. Нови Сад: Покрајински завод за издавање уџбеника, 1966. <i>Образовни стандарди и Програми за Српски као нематерњи језик и Српски као страни језик.</i>

Петровачки, Љиљана, Г. Штасни. *Методичке апликације. Планирање, програмирање и припремање наставе српског језика и књижевности*. Нови Сад: Филозофски факултет, 2008.

Петровачки, Љиљана, Г. Штасни. *Методички системи у настави српског језика и књижевности*. Нови Сад: Филозофски факултет, 2010.

Студијски програм : ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Методика наставе словачког језика 2
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 6
Услов: Положен испит из Методике наставе словачког језика 1
Циљ предмета Стицање базичних теоријско-методолошких знања из методике наставе словачког језика и књижевности. Развијање способности студената за успешно извођење наставе књижевности у основним и средњим школама, тј. у наставној пракси.
Исход предмета Стицање теоријске основе за практичну примену знања у настави словачког језика и књижевности у основној и средњој школи.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Карактеристике наставних метода и њихова примена у настави словачког језика и књижевности. Настава књижевности. Ученик као читалац. Индивидуално доживљавање књижевног текста и његово колективно изучавање и тумачење. Упућивање ученика у самостално тумачење књижевног текста. Методички приступ књижевнотеоријским појмовима. Лирика у настави. Наставно тумачење епских дела. Драма у настави. Наставно тумачење књижевно-научне прозе. Методичка обрада лектире. Примена методичких радњи у проучавању књижевног дела (мотивисање ученика за читање, врсте читања, давање истраживачких задатака, локализовање текста, сачињавање плана текста, тумачење непознатих речи и израза, интерпретацију дела). Јединство наставе језика и књижевности. Култура изражавања у наставној пракси. Усмено према писменом изражавању. Примена образовних стандарда у настави словачког језика и књижевности. <i>Практична настава</i> Припремање ученика за школску интерпретацију књижевног дела. Реализовање различитих методичких приступа књижевноуметничким делима у школској обради књижевних дела. Израда писмене припреме за час, која се на вежбама презентује и дискутује. Симулација наставних ситуација.
Литература LIPTÁKOVÁ, Ľ. a kol: <i>Integrovaná didaktika slovenského jazyka a literatúry</i> . Prešov: Pedagogická fakulta, 2011 LIPTÁKOVÁ, Ľ., KLIMOVICH, M.: <i>Inovácie vo vyučovaní jazyka a literatúry</i> . Prešov: Pedagogická fakulta, 2008 OBERT, V. : <i>Rozvíjanie literárnej kultúry žiakov</i> . Bratislava: Vydavateľstvo Pol'ana, 2003 OBERT,V.: <i>Detská literatúra a čitateľský rozvoj dieťaťa</i> . Nitra: Aspekt, 2002 Студенти ће користити и словачке читанке за више разреде ОШ и за четири разреда

гимназије.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Методика наставе румунског језика и књижевности 2
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 6
Услов: Положен испит из предмета Методика наставе румунског језика и књижевности 1
Циљ предмета: Проширивање знања о комуникативном приступу у настави румунског језика уопште, развијање практичних вештина везаних за избор и израду језичког материјала. Упознавање проблематике учења ове дисциплине, овладавање терминологијом, упознавање технике и методе које се примењују на часу у циљу организовања предавања румунског језика и књижевности.
Исход предмета: Студенти поседују вештине и знања за израду и примену комуникативних активности, владају стратегијама и техникама рада на часу активне (проблемске и интерактивне) наставе румунског језика и књижевности.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Карактеристике наставних метода и њихова примена; Организација дидактичког процеса учења румунског језика и књижевности у школи; Наставни план; Наставни програм; Уџбеници; Планирање дидактичке активности; Наставна средства; Лекција; Типови часова; Планирање и програмирање наставног градива из румунског језика и књижевности (Степен планирања и програмирања, начела планирања наставног градива из румунског језика и књижевности, наставничко планирање градива, припремање наставника за рад);
Литература Илић, Павле. (2003). <i>Српски језик и књижевност у наставној теорији и пракси</i> . Нови Сад: Змај. Marcușanu, I.; Dumitru, V.; Marcușanu, E. D. (2002). <i>Limba română pentru educatoare, învățători și profesori – ghid metodic</i> . București: Editura Didactică și Pedagogică. Николић, Миља. (1999). <i>Методика наставе српског језика и књижевности</i> . Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. Parfene, Konstantin. (1999). <i>Metodica studierii limbii și literaturii române în școală</i> . București: Polirom.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност, култура
Назив предмета: Методика наставе енглеског језика 2
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 6
Услов: Положен испит из предмета Методика наставе енглеског језика 1
Циљ предмета: Овладавање теоријским и практичним приступима настави језичких вештина и елемената и оспособљавање студената за извођење практичне делатности у разреду.
Исход предмета: Упознавање студената с различитим методама и стратегијама учења и подучавања рецептивних и продуктивних језичких вештина; упознавање студената с основним принципима успешног планирања и извођења наставног часа; развијање свести о различитим аспектима наставничке компетенције и потреби њеног континуираног развоја; оптимално стицање квалификација за бављење наставничким позивом на предшколском, основношколском и средњошколском нивоу.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Настава рецептивних језичких вештина (слушања и читања). Настава продуктивних језичких вештина (говорења и писања). Настава језичких елемената (граматике, вокабулара и изговора). Преглед метода презентирања рецептивних и продуктивних језичких вештина. Култура у настави страних језика. Комуникација и интеракција у разреду. Употреба матерњег језика у настави страног језика. Управљање разредом. Наставни план и програм. Стандарди квалитета уџбеника и упутства о њиховој употреби у настави страних језика. Организација наставних садржаја. Анализа језичких грешака и приступ грешкама. Тестирање и оцењивање ученика. Примена савремене технологије у наставном процесу. <i>Практична настава: Вежбе:</i> Демонстрација наставних метода, активности и стратегија које покривају предочене моделе у наставном процесу.
Литература 1. Brown, D. H. (2007). Principles of Language Learning and Teaching. New York: Pearson Longman. 2. Harmer, J. (2007). The Practice of English Language Teaching. Harlow: Pearson Education Limited. 3. Lightbown, P., Spada, N. (2006). How Languages are Learned. Oxford: Oxford University Press. 4. Nunan, D. (1995). Language Teaching Methodology. Hemel Hempstead: Phoenix ELT. 5. Scrivener, J. (2011). Learning Teaching. Oxford: Macmillan. 6. Spratt, M., Pulverness, A., & Williams, M. (2005). The TKT Teaching Knowledge Test Course. Cambridge: Cambridge University Press. 7. Tanner, R., Green, C. (1998). Tasks for Teacher Education. London: Longman. 8. Ur, P. (2012). A Course in Language Teaching. Cambridge: Cambridge University Press. 9. Woodward, T. (2001). Planning Lessons and Courses. Cambridge: Cambridge University Press.

Студијски програм : ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Методика наставе српског језика и књижевности 2
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 6
Услов: Положен испити из предмета Методика наставе српског језика и књижевности 1; Теорија књижевности 1 и 2, Српска усмена књижевност 1 и 2; Средњовековна књижевност, Српска књижевност 1 и 2, Светска књижевност од старог века до просветитељства
Циљ предмета Сстицање базичних теоријско-методолошких знања из методике наставе књижевности која треба да буду основа за развој професионалних компетенција будућих наставника. Развијање критичког мишљења студената и подстицање њиховог стваралачког односа према методичкој теорији и пракси.
Исход предмета Сстицање теоријске основе за практичну примену теоријских знања у настави српског језика и књижевности у основној и средњој школи.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Методика наставе српског језика и књижевности и наука о књижевности. Карактеристике наставних метода и њихова примена у настави српског језика и књижевности. Настава књижевности. Ученик као читалац. Индивидуално доживљавање књижевног текста и његово колективно изучавање и тумачење. Упућивање ученика у самостално тумачење књижевног текста. Методички приступ књижевнотеоријским појмовима. Лирика у настави. Наставно тумачење епских дела. Драма као наставни проблем. Наставно тумачење књижевно-научне прозе. Методичка обрада лектире. Место историје књижевности у настави. Јединство наставе језика и књижевности. Култура изражавања у наставној пракси. Усмено према писменом изражавању. Примена образовних стандарда у настави српског језика и књижевности. <i>Практична настава</i> Увежбавање програмских садржаја. Израда писмене припреме за час, која се на вежбама презентује и дискутује. Симулација наставних ситуација.
Литература Илић, Павле. <i>Српски језик и књижевност у наставној теорији и пракси (Методика наставе)</i> . Нови Сад: Змај, 2003. Петровачки, Љиљана. <i>Методичка истраживања у настави српског језика и књижевности</i> . Лингвистичке свеске 7. Нови Сад: Филозофски факултет, 2008. Петровачки, Љиљана и Гордана Штасни. <i>Методичке апликације. Планирање, програмирање и припремање наставе српског језика и књижевности</i> . Нови Сад: Филозофски факултет, 2008. Штасни, Гордана. <i>Творба речи у настави српског језика</i> . Београд: Друштво за српски језик и књижевност Србије, 2008. Штасни, Гордана (2017). <i>Методика наставе српског језика и књижевности – Методичка обрада књижевног дела</i> . Београд: Завод за уџбенике.

Студијски програм: ОАС ЈЕЗИК, КЊИЖЕВНОСТ И КУЛТУРА
Назив предмета: МЕТОДИКА НАСТАВЕ НЕМАЧКОГ ЈЕЗИКА 2
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 6
Услов: положени испити из следећих језичких предмета са I и II године: Фонетика и фонологија немачког језика, Немачки језик 1, 2, 3, 4, Морфологија немачког језика 1 и 2, Синтакса немачког језика 1 и 2.
Циљ предмета Упознавање студената са обележјима добре наставе немачког језика, документима и правилницима неопходним у раду у основним и средњим школама, структуром часа наставе страног језика, различитим облицима и концептима наставе као и техникама успешне модерације наставног часа. Осим тога, циљ предмета је развијање вештине критичке анализе и адаптације уџбеника, оспособљавање студената на дидактизовање аутентичних текстова и њихову примену у настави, усмено и писмено исправљање грешака, тестирање и оцењивање ученика, као и задавање адекватног домаћег задатка.
Исход предмета Студент уме да наведе обележја добре наставе немачког језика, познаје правилнике и документа и уме да организује наставни час у складу са њима. Студент уме да напише глобални, оперативни и детаљни план часа и организује и модерира наставни час примењујући широк спектар наставних метода који подстичу активност и интеракцију на часу. Студент, такође познаје правила за кориговање писмених и усмених грешака, уме да зада адекватан контролни, писмени и домаћи задатак којим ће се тестирати различите вештине код ученика као и да вреднује њихова постигнућа. Студент уме критички да користи уџбенике, дидактизује аутентичне текстове и успешно их интегрише у наставни процес.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Обележја добре наставе немачког језика, предуслови за учење (ученици; просторни, организацијски и материјални услови школе), наставни план и програм, годишњи програм рада школе, индивидуални образовни план (ИОП), циљеви наставе страних језика, Заједнички европски референтни оквир за језике, Стандарди постигнућа. Планирање васпитно-образовног рада (глобално, оперативно, детаљно), артикулација наставног часа, структура наставног процеса и типологија часова. Наставне методе и методички системи, концепти наставе, облици рада и интеракција у настави немачког језика. Узроци грешака приликом учења страног језика, писмена и усмена коректура грешака, вредновање грешака. Домаћи задаци, тестирање и провера знања, оцењивање. Уџбеник и додатни материјали и њихова адаптација. Улога и значај аутентичних текстова у настави немачког језика. Комуникација и сарадња, подстицање и неговање демократског духа у учионици, атмосфера и међуљудски односи. <i>Практична настава</i> Усвајање поменутих наставних садржаја кроз вежбе са конкретним задацима. Симулација часова немачког језика и њихова критичка анализа.
Литература Brand, Tilman von (2010). <i>Deutsch unterrichten: Einführung in die Planung, Durchführung und Auswertung in den Sekundarstufen</i> . Seelze-Velber: Kallmeyer-Klett. Funk, Hermann et al.(2014). <i>Deutsch Lehren Lernen 4: Aufgaben, Übungen, Interaktion</i> . München:

Klett-Langenscheidt.

Kleppin, K. (2001). *Fehler und Fehlerkorrektur. Fernstudieneinheit 19*. München: Langenscheidt.

Kuveljić, D. & Jović, N. (2013). *101 odgovor na 101 pitanje o tome šta svaki nastavnik treba da zna*. Beograd: Kreativni centar.

Najdanović Tomić, J. (2015). *Opšti standardi postignuća za kraj opšteg srednjeg i srednjeg stručnog obrazovanja i vaspitanja u delu opšte obrazovnih predmeta. Za predmet strani jezik. Priručnik za nastavnike*. Beograd: Zavod za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja.

Mrše, S. & Jerotijević, M. (2012). *Priručnik za planiranje i pisanje individualnog obrazovnog plana*. Beograd: Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja R. Srbije.

Petrovački, Lj. & Štasni, G. (2008). *Metodičke aplikacije: Planiranje, programiranje i pripremanje nastave srpskog jezika i književnosti*. Novi Sad: Filozofski fakultet.

Petrovački, Lj. & Štasni, G. (2010). *Metodički sistemi u nastavi srpskog jezika i književnosti*. Novi Sad: Filozofski fakultet.

Rösler, D. & Würffel, N. (2014). *Lernmaterialien und Medien. DLL 5*. München: Klett-Langenscheidt.

Stanisavljević, N.; Momčilović, A. & Milojević, Z. (b.g). *Dobra priprema za čas – uspešan čas*. Obrazovni kreativni centar.

Stipančević, A. (2018). Uloga i značaj autentičnih tekstova u nastavi nemačkog jezika – rezultati kvalitativnog istraživanja. *Zbornik radova Filozofskog fakulteta, Univerziteta u Prištini*. XLVIII (1), 43-58.

Storch, G. (1999). *Deutsch als Fremdsprache. Eine Didaktik*. Paderborn: Fink.

Surkamp, C. (Hrsg.) (2010). *Metzler Lexikon Fremdsprachendidaktik*. Stuttgart: Metzler.

Trim, J. et al. (2001). *Gemeinsamer europäischer Referenzrahmen für Sprachen: Lernen, lehren, beurteilen* (GER), München: Langenscheidt.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Методика наставе мађарског језика и књижевности 2
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 6
Услов: Положен испит из предмета Савремени правци у лингвистици, Савремени правци у проучавању књижевности и Методика наставе мађарског језика и књижевности 1
Циљ предмета Оспособљавање студената за примену и развој научних и стручних знања из области методике наставе мађарског језика и књижевности. Интензивније, савременије образовање наставног кадра. Укључивање у живот школе, у образовно-васпитни процес. Упознавање најновијих метода наставе (e-learning).
Исход предмета Студент познаје облике наставног и ван-наставног образовно-васпитног рада, способан је за практичну примену теорије, развијање самосталности, критичности и инвентивности у употреби метода.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Историја школства и развијање стратегија и метода у настави језика и књижевности. Етика, толеранција и идентитет у настави. Наставна средства и помагала. Проверавање и оцењивање. Конструктивна педагогија. Наука о књижевности и настава књижевности. Разумевање и интерпретација текстова. Лингвистика и учење граматике на часовима матерњег језика. Аспекти и методе учења правописа. Педагог као модел. Проблеми e-learning-a. Школска администрација. Ван-наставне активности, такмичења, додатна и допунска настава. Час у библиотеци. Култ и настава књижевности. Рад са надареном децом и инклузивна настава. <i>Практична настава</i> Анализа уџбеника. Састављање тестова и интерактивних тестова. Организација ван-наставних активности. Интерпретација текстова и модерна лингвистика у пракси. Развијање компетенција на часу матерњег језика. Наставне вежбе на часу и у одељењима основне и средње школе, састављање портфолиа на основу извођења наставе и других активности. Учествовање на стручним усавршавањима професора мађарског језика.
Литература Barták Balázs–Bokányi Péter et al. 2002. <i>Irodalomtankönyv ma</i> . Budapest: Pont Kiadó. Fenyő D. György. 2010. <i>Hézagpótlás – A kortárs magyar irodalom tanítása</i> . Budapest: Aula.info. Gordon Győri János. 2004. <i>Tehetségpedagógiai módszerek</i> . Budapest: Gondolat. Hózsá Éva–Horváth Futó Hargita. 2017. <i>A tanórába foglalt Arany János</i> . Újvidék: Bölcsészettudományi Kar. Hózsá Éva–Horváth Futó Hargita. 2017. <i>Órasoroló. Tanári kézikönyv</i> . Újvidék: Bölcsészettudományi Kar. Hózsá Éva–Horváth Futó Hargita. 2014. <i>Tanítástaktika. Magyartanárok kézikönyve</i> . Újvidék: BTK. Karlovitcz János. 2001. <i>Tankönyv. Elmélet és gyakorlat</i> . Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. Katona Edit–Horváth Futó Hargita. 2018. <i>A kötelező általános középiskolai és szakközépiskolai oktatás végén elvárt tanulói teljesítmény általános tudásszabványai – képzési standardjai az általános tantárgyakból. Magyar nyelv és irodalom. Tanári kézikönyv</i> . Belgrád: Oktatási és Nevelési Minőségellenőrző Intézet. Mészáros I.–Németh A.–Pukánszky B. 2004. <i>Neveléstörténet</i> . Budapest: Osiris. Petriné Feyér Judit. 2004. <i>A problémaközpontú csoportmunka</i> . Budapest: Gondolat. Veszprémi László. 2005. <i>Didaktika</i> . Szeged: SZTE.

Студијски програм : ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Методика наставе матерњег језика и књижевности 2
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 6
Услов: Положен испит из предмета Методика наставе матерњег језика и књижевности 1
Циљ предмета Сстицање базичних теоријско-методолошких знања из методике наставе књижевности која треба да буду основа за развој професионалних компетенција будућих наставника. Развијање критичког мишљења студената и подстицање њиховог стваралачког односа према методичкој теорији и пракси.
Исход предмета Сстицање теоријске основе за практичну примену теоријских знања у настави матерњег језика и књижевности у основној и средњој школи.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Методика наставе матерњег језика и књижевности и наука о књижевности. Карактеристике наставних метода и њихова примена у настави матерњег језика и књижевности. Настава књижевности. Ученик као читалац. Индивидуално доживљавање књижевног текста и његово колективно изучавање и тумачење. Упућивање ученика у самостално тумачење књижевног текста. Методички приступ књижевнотеоријским појмовима. Лирика у настави. Наставно тумачење епских дела. Драма као наставни проблем. Наставно тумачење књижевно-научне прозе. Методичка обрада лектире. Место историје књижевности у настави. Јединство наставе језика и књижевности. Култура изражавања у наставној пракси. Усмено према писменом изражавању. Примена образовних стандарда у настави матерњег језика и књижевности. <i>Практична настава</i> Увежбавање програмских садржаја. Израда писмене припреме за час, која се на вежбама презентује и дискутује. Симулација наставних ситуација.
Литература Петровачки, Љиљана. <i>Методичка истраживања у настави српског језика и књижевности</i> . Лингвистичке свеске 7. Нови Сад: Филозофски факултет, 2008. Петровачки, Љиљана и Гордана Штасни. <i>Методичке апликације. Планирање, програмирање и припремање наставе српског језика и књижевности</i> . Нови Сад: Филозофски факултет, 2008. Штасни, Гордана (2017). <i>Методика наставе српског језика и књижевности – Методичка обрада књижевног дела</i> . Београд: Завод за уџбенике.

Студијски програм: ЈКК, модул Италијански језик, књижевност и култура и Шпански језик, књижевност и култура
Врста и ниво студија: ОАС
Назив предмета: Дидактика италијанског и шпанског језика, књижевности и културе
Статус предмета: обавезан
Број ЕСПБ: 6
Услов: -
Циљ предмета Стицање теоријских и практичних основа за извођење савремене наставе италијанског и шпанског језика, књижевности и култура ових романских народа. Припрема наставе, одабир и обликовање аутентичног материјала у дидактичке сврхе уз примену стратегија најсавременијих метода у настави страних језика. Усвајање елемената стране културе и књижевне продукције преко наставе језика.
Исход предмета Студенти познају најважније методе, приступе и стратегије у настави италијанског и шпанског језика. Владају основним појмовима релевантним за методiku наставе страних језика, књижевности и културе. Упознати су са савременим приступима у настави страних језика, књижевности и култура. Умеју да изврше припрему часа, обликују језички, књижевни и културолошки материјал према нивоу знања и потребама ученика, као и да га користе у наставне сврхе, у учионици и у онлајн настави. Умеју да користе савремени књижевни текст у настави.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Основни појмови у методици наставе страних језика (приступи, методе, стратегије, технике; процес усвајања страног језика, стицање и развој језичких компетенција, интерференција и метајезик, језички трансфер, фосилизација грешака). Кратак историјски преглед развоја методике наставе страних језика, књижевности и култура као научних дисциплина (од граматичко-преводног метода до комуникативног и интерактивног присуца настави, те интегративног метода). Савремене тенденције у настави страних језика, документи Савета Европе и препоруке, дигитализација наставног материјала, методика наставе на даљину и у раду са е-платформама. <i>Практична настава:</i> Критичко тумачење и анализа наставних садржаја представљених у уџбеницима шпанског/ италијанског као страног језика. Анализа елемената културе у уџбеницима за шпански/ италијански као страни језик . Примена стечених знања за осмишљавање наставне јединице и извођење наставе. Прилагођавање индивидуалним потребама ученика. Употреба информационих технологија у настави страног језика. Вежбе прате наставне садржаје обрађене на предавањима. За рад код куће користи се интернет платформа Мудл (<i>Moodle</i>).
Литература Balboni, Paolo, <i>Didattica dell'italiano come lingua seconda e straniera</i> , Torino: Loescher, 2014. Moreno Fernández, Moisés. <i>Cine y competencia léxica en la enseñanza del español como lengua extranjera</i> . Novi Sad: Filozofski fakultet, 2020. Spera, Lucinda, <i>La letteratura per la didattica dell'italiano agli stranieri : cinque percorsi operativi</i>

nel Novecento, Ospedaletto-Pisa : Pacini Editore, 2014.
 Точанац-Миливојев, Душанка, *Методе у настави и учењу страног језика*, Београд : Завод за уџбенике и наставна средства, 1997
 Vedovelli, Massimo, *Guida all'italiano per stranieri*. La prospettiva del Quadro comune europeo per le lingue, Roma: Carocci, 2007.
 Vučo, Julijana. *Kako se učio jezik: pogled u istoriju glotodidaktike od prapočetaka do Drugog svetskog rata*, Beograd : Ministarstvo za nauku i zaštitu životne sredine, 2009.
 Consejo de Europa. *Marco de Referencia europeo para el aprendizaje, la enseñanza y la evaluación de lenguas*. Madrid: Instituto Cervantes. 2002.
 Plan Curricular del Instituto Cervantes. 2006.
https://cvc.cervantes.es/ensenanza/biblioteca_ele/plan_curricular/
 Sánchez Lobato, Jesús.; Isabel Santos Gargallo *Vademécum para la formación de profesores*. Enseñar español como segunda lengua (L2)/lengua extranjera (LE). Madrid: SGEL. 2004
 Alonso, Encina. *¿Cómo ser profesor y querer seguir siéndolo?* Madrid: Edelsa. 2005.
 MarcoELE. *Revista de Didáctica Español Lengua Extranjera*. <https://marcoele.com/>
 Arnold, Jane. (ed.) *La dimensión afectiva en el aprendizaje de idiomas*. Madrid: Cambridge University Press. 2000.
 Јовановић, Ана. *Student and teacher attitudes in second language learning*. Београд : Задужбина Андрејевић. 2009.

Студијски програм : ОАС Језик, књижевност и култура (модул: Српски језик и књижевност)
Назив предмета: Упоредна граматика словенских језика 2
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 4
Услов: одслушан курс Упоредна граматика словенских језика 1
Циљ предмета: Упознавање са развојем фонолошког система прасловенског језика у словенским језицима.
Исход предмета Системске анализе фонолошких промена у словенским језицима.
Садржај предмета Теоријска настава: Развој вокалног и консонантског система у словенским језицима од позног прасловенског: полугласници, назали, јери, јат, вокално р и л, звучни спирант γ, развој резултата јотовања и палатализација. Корелација по палаталности. Прозодијски системи савремених словенских језика. Карактеристичне црте источнословенске, западнословенске и јужнословенске језичке заједнице, као и сваког словенског језика понаособ. Главни моменти у развоју словенских књижевних језика. Практична настава (вежбе): Читање и анализа текстова на одабраним словенским језицима из све три словенске језичке групе.
Литература Радосав Бошковић. <i>Основи упоредне граматике словенских језика: Фонетика</i> . Београд: Научна књига, 1977. Милан Михаљевић. <i>Славенска поредбена граматика: Увод и фонологија</i> . Загреб: Школска књига, 2002. Бернштейн, Самуил. Очерк сравнительной грамматики славянских языков. Москва: Издательство Академии наук СССР, 1961. Carlton, Terence. <i>Introduction to the Phonological History of the Slavic Languages</i> . Columbus, Ohio: Slavica Publishers, 1990. Stieber, Zdzisław. <i>Zarys gramatyki porównawczej języków słowiańskich: Fonologia</i> . Warszawa: Państwowe wydawnictwo naukowe, 1969.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура (модул: Српски језик и књижевност)
Назив предмета: Дијалектологија српског језика 1
Статус предмета: обавезан
Број ЕСПБ: 4
Услов: Нема.
Циљ предмета Упознавање са предметом, развојем и основним теоријским поставкама дијалектологије и дијалектологије српског језика, те са основним фонетско-фонолошким и морфолошким карактеристикама балканизованих дијалеката српског језика и небалканизованих српских дијалеката косовско-ресавског и смедеревско-вршачког типа.
Исход предмета Уме да препозна основне фонетско-фонолошке и морфолошке карактеристике дијалеката српског језика обухваћених предметом и у стању је да примени стечено знање у читању и анализи дијалекатских текстова.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Увод у дијалектологију и дијалектологију српског језика. 2. Основне фонетско-фонолошке и морфолошке карактеристике балканизованих дијалеката српског језика – призренско-тимочких дијалеката: призренско-јужноморавски, тимочко-лужнички и сврљишко-заплањски дијалекат. 3. Основне фонетско-фонолошке и морфолошке карактеристике небалканизованих дијалеката српског језика: косовско-ресавски дијалекат и смедеревско-вршачки дијалекат / смедеревско-вршачка група говора. <i>Практична настава</i> Читање и класична дијалектолошка анализа дијалекатских текстова, слушање, односно гледање, и класична дијалектолошка анализа дијалектолошки релевантних аудио и видео записа.
Литература 1. Ивић, Павле. <i>Дијалектологија српскохрватског језика: увод и итокавско наречје</i> . Друго издање. Нови Сад: Матица српска, 1985. 2. Ивић, Павле. <i>Српскохрватски дијалекти, њихова структура и развој. Прва књига. Опишта разматрања и итокавско наречје</i> . Сремски Карловци – Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 1994. 3. Ивић, Павле. <i>Српски дијалекти и њихова класификација</i> . Сремски Карловци – Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 2009. 4. Okuka, Miloš. <i>Srpski dijalekti</i> . Zagreb: SKD Prosvjeta, 2008.

Студијски програм : ОАС Језик, књижевност и култура (модул: Српски језик и књижевност)
Назив предмета: Синтакса и семантика просте реченице
Статус предмета: Обавезан
Број ЕСПБ: 4
Услов: Положена Синтакса и семантика падежа и Синтакса и семантика глаголских облика
Циљ предмета Усвајање теоријских и практичних знања у домену синтаксе просте реченице српског језика, те развијање вештина за самосталан наставни и истраживачки рад.
Исход предмета Студент је овладао правилима функционисања просте реченице и развио способност за самосталну примену усвојених теоријских знања, како у наставном тако и у истраживачком раду.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Проста реченица као синтаксичка јединица: структурне, семантичке и комуникативне особености. Реченични конституенти: хијерархија и типологија. Синтагма и предлошка конструкција: појам, састав и принципи класификације. Рекција и валенција. Валенцијски статус конституената: допуне, додаци и адјункти. Глаголски категоријални комплекс и реченична форма. Реченична парадигма: активна, пасивна, персонална и имперсонална реченица. Критеријуми класификације предиката. Зависни конституенти реченице: граматички и логички субјекат, објекат и адвербијали. Типологија објеката: директни и индиректни, типични и нетипични. Зависни конституенти синтагми: атрибути, атрибутиви, апозиција и актуелни квалификатив. Синтаксичка кореференција. Синтаксичка семантика: семантичке функције и њихова формализација. Однос реченичне форме и реченичног садржаја. Информативна перспектива реченице. <i>Практична настава</i> Сва теоријска знања са предавања студент проверава и примењује на различитим типовима текстова, упућује се на коришћење релевантне литературе и оспособљава за самосталан истраживачки рад.
Литература Алановић, Миливој (2019). <i>О допунама и допуњавању у српском језику</i> . Нови Сад: Филозофски факултет. Ковачевић, Милош (2009). <i>Огледи из српске синтаксе</i> . Београд: Друштво за српски језик и књижевност. Пипер, Предраг и др. (2005). <i>Синтакса савременог српског језика. Проста реченица</i> . Београд: Институт за српски језик САНУ – Београдска књига – Матица српска. Пипер, Предраг и Иван Клајн (2013). <i>Нормативна граматика српског језика</i> . Нови Сад: Матица српска. Стевановић, Михаило (1979). <i>Савремени српскохрватски језик I, II</i> . Београд: Научна књига. * Ivić, Milka (1995). <i>Lingvistički ogledi</i> . Beograd: Slovoграф – Biblioteka XX vek. Mrazović, Pavica (2009). <i>Gramatika srpskog jezika za strance</i> . Novi Sad – Sremski Karlovci: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića. Radovanović, Milorad (1990). <i>Spisi iz sintakse i semantike</i> . Novi Sad – Sremski Karlovci: Dobra vest – Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića.

Студијски програм/студијски програми : Сви студијски програми (осим ОАС Социологија)
Врста и ниво студија: ОСНОВНЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ
Назив предмета: СОЦИОЛОГИЈА ОБРАЗОВАЊА
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Овладавање неким основним социолошким појмовима, како би студенти могли разумети основне друштвене проблеме везане за образовање; упознавање са образовањем као производом и чиниоцем друштвеног развоја и његовом улогом у целокупном животу друштва; сагледавање функције образовања у савременим друштвеним процесима; разматрање друштвеног положаја учесника у образовном процесу, односа унутар образовног процеса и зависности образовања од друштвених вредности, интереса, потреба и норми.
Исход предмета Усвајање неких основних социолошких појмова; усвајање социолошких сазнања о образовању; овладавање научно-категоријалним апаратом за сагледавање друштвеног контекста и значаја образовања; развијање критичког приступа процесу образовања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Социологија и социологија образовања - Предмет и конституисање социологије образовања – Основни социолошки приступи образовању – Образовање, васпитање и обучавање - Друштво, вредности и образовање – Може ли образовање променити друштво - Образовање и професије – Образовање и људски ресурси – Компензацијско образовање - Технологија и образовање – Култура, религија и образовање – Образовање и еманципација
Литература Коковић, Д. (2009). <i>Социологија образовања</i>. Бања Лука: НУБЛ. Марковић Крстић С, Милошевић Радуловић Л. (2016). <i>Хуманистичка димензија образовања младих у контексту савремених друштвених промена</i>. Ниш: Филозофски факултет.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура (модул: Српски језик и књижевност, Српски као нематерњи и страни језик и књижевност)
Назив предмета: Лингвистика текста
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета Стицање основних знања из области лингвистике текста у циљу уочавања међузависности између структуре и типа текста и његове граматичке и лексичке формализације. Разумевање односа између текста као целине и његових делова. Сагледавање позиције текста у односу на традиционалне језичке нивое.
Исход предмета Оспособљеност за саобраћавање граматичких и лексичких обележја одређеним врстама текста; способност да се идентификују кохезивна средства у тексту; разумевање параметара текстуалности и примена у текстуалној анализи.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Предмет и методе лингвистике текста. 1.1. Историја лингвистике текста као лингвистичке дисциплине. 1.2. Лингвистика текста и сродне дисциплине. 1.3. Подстицаји и претече лингвистике текста у науци о књижевности, семиологији, кибернетици. 2. Језик и деловање. 2.1. Појам и дефиниција текста, дискурса 2.2. Структура текста (текст, поглавље, параграф, реченица; наслов). 3. Параметри текстуалности. 3.1. Кохезија. 3.2. Кохеренција. 3.3. Интертекстуалност, цитатност и репрезентологија. 3.4. Остали параметри текстуалности 4. Граматичка формализација (активна / пасивна реченична структура, персонална / имперсонална реченична структура, кондензација). 4.1. Лексичко граматичка формализација (идентификација, анафоризација). 4.2. Функционална реченична перспектива, перспективизација, ред речи, кореференцијалност. 5. Типови (врсте) текста према структури и комуникативној функцији. <i>Практична настава (вежбе)</i> 1. Обрада текста. 1.1. Кратке текстове форме. 1.2. Новински текст. 1.3. Уметнички текст. 1.4. Научни текст. 2. Принципи и стратегије текстуалности на текстовима различитих жанрова. 3. Граматичка и лексичка формализација на текстовима различитих жанрова.
Литература (до 10 референци) Бугарски, Ранко. Језички ниво, дискурс, текст: појмовно-терминолошки осврт. <i>Научни састанак слависта у Вукове дане</i> 21/2 (1993): 14–20. Васић, Вера. Лингвистичка обележја наслова. <i>Прилози проучавању језика</i> 16 (1980): 1–17. Велчић, Мирна. <i>Увод у лингвистику текста</i> . Загреб: Школска књига, 1987. Гловацки Бернарди, Зрињка. <i>О тексту</i> . Загреб: Школска књига, 2004. Де Богранде, Роберт, Волфанг Дреслер. <i>Увод у лингвистику текста</i> . Загреб: Диспут, 2010. (изаб. поглавља) Еко, Умберто. <i>Границе тумачења</i> . Београд: Паидеа, 2001 (изаб. поглавља). Ивић, Милка. Проблем перспективизације у синтакси. <i>Јужнословенски филолог XXXII</i> (1976): 29– 46. Мразовић, Павица. <i>Грамматика српског језика за странце</i> , Нови Сад, 2009 (део о тексту) Половина, Весна. <i>Лексичко-семантичка кохезија у разговорном језику</i> . Београд: Филолошки факултет, 1987 Перовић, Славица. <i>Језик у акцији</i> . Подгорица: ЦИД, 2009, 60–111.

Студијски програм: ЖК (модул: Српски језик и књижевност; Румунски језик и књижевност)
Назив предмета: Увод у балканологију
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема.
Циљ предмета Упознавање са основним лингвистичким и културолошким одликама балканског језичког простора у дијахронији и синхронији.
Исход предмета Способан је да препозна граматичке категорије у балканским језицима.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Предмет балканологије. 2. Балкански језици и савремене социолингвистичке промене у њима. 3. Карактеристике балканског језичког савеза. 4. Лексички и граматички балканизми. 5. Призренско-тимочка дијалекатска област. 6. Балканизми у настајању у осталим нашим дијалектима. 7. Балканизми у стандардном српском језику. <i>Практична настава</i> Анализа текстова на свим језичким нивоима.
Литература 1. Асенова, Петя. <i>Балканско езикознание – основни проблеми на балканския езиков сџоюз</i> . Софија: Наука и изкуство, 1989. 2. Ивић, Павле. <i>Српски дијалекти и њихова класификација</i> . Сремски Карловци – Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 2009. 3. Kovačec, August. Pojam jezičnog saveza i balkanski jezici. <i>SOL</i> 6 (1988): 21–52. 4. Попов, Бојан. Положај српскохрватског језика у балканском језичком савезу. <i>Јужнословенски филолог</i> XL (1984): 21–43.

Студијски програм : ОАС Језик, књижевност и култура (модул: Српски језик и књижевност; Српски као нематерњи и страни језик и књижевност)
Назив предмета: Увод у лексикографију
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Усвајање основних појмова из лексикографије и стицање увида у развој лексикографске теорије праксе у свету и код нас. Упознавање са најзначајнијим лексикографским остварењима.
Исход предмета Након завршеног курса студент ће овладати основним појмовима из лексикографије и биће оспособљен да уочи специфичности израде различитих речника као и да самостално обавља основне лексикографске послове.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет и задаци лексикографије. Настанак лексикографије као лингвистичке дисциплине. Развој практичне и теоријске лексикографије. Развој српске лексикографије. Српски и хрватски лексикографски ток. Српска лексикографија до 19. века. Вукови речници. Рјечник из језичких старина српских Ђ. Даничића. Рјечник хрватскога или српскога језика ЈАЗУ. Речник српскохрватског књижевног и народног језика САНУ. Речник српскохрватскога књижевног језика МС. Речник српскога језика МС. Одабрани специјални речници српског језика – етимолошки речници, речници страних речи, речници нових речи, деривациони речници, асоцијативни речници, речници жаргона итд. <i>Практична настава</i> Рад на конкретним речницима према задатим критеријумима, проучавање и представљање њихове макро и микро структуре.
Литература Александар Белић. <i>Увод, Речник српскохрватског књижевног и народног језика</i> , књ.1, Београд: САНУ. Гордана Јовановић. Ђура Даничић, Рјечник из књижевних старина српских – дело непролазне лексикографске вредности, <i>Шездесет година Института за српски језик САНУ</i> , зборник радова I, Београд: Институт за српски језик, 293–297. Данко Шипка. <i>Основи лексикологије и сродних дисциплина</i> , Нови Сад: Матица српска, 2006. Даринка Гортан-Премк. Српскохрватска лексикографија XIX века, <i>Наш језик</i> , књ. 26, св. 2-3, Београд 1982, стр.139–147. Ladislav Zgusta. <i>Priručnik leksikografije</i> . Sarajevo: Svjetlost, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 1991. Наташа Вуловић, Марија Ђинђић и Данијела Радоњић. Реч више о Речнику САНУ, <i>Књижевност и језик</i> LV/1–2, 171–182. М. С. Лалевић. <i>Речник српскохрватскога књижевног језика Матице српске I – VI, анализе и напомене</i> , Београд, 1983: издање аутора М. С. Лалевића. Ненад Ивановић. Принципи формирања и организације корпуса Речника српскохрватског књижевног и народног језика САНУ (у периоду од 1853. до 1953. године), <i>Шездесет година Института за српски језик САНУ</i> , зборник радова II, Београд: Институт за српски језик САНУ, 2007, 53–78. Павле Ивић. <i>О Вуковом Рјечнику из 1818. године, Српски рјечник</i> , поговор, Београд: Просвета. 1966. Рајна Драгићевић. <i>Савремена српска лексикографија у теорији и пракси</i> . Београд: Филолошки факултет Универзитета у Београду, 2014.

Рајна Драгићевић. О *Једнотомнику* и поводом њега, *Речник српскога језика*, Матица српска, 2007 (приказ), *Књижевност и језик* LIV 3-4, 2007, 407–413.

Рајна Драгићевић. *Српска лексика у прошлости и данас*. Нови Сад: Матица српска, 2018.

Речник српскохрватског књижевног језика књ. 1–3, Нови Сад – Загреб: Матица српска – Матица хрватска, 1967–1969, књ. 4–6, Нови Сад: Матица српска, 1971–1976.

Речник српскохрватског књижевног и народног језика. Књ. 1–17. Београд: САНУ – Институт за српски језик, 1959–

Rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika. Zagreb: JAZU, 1880–1976.

Речник српскога језика, Нови Сад: Матица Српска, 2011.

Српска лексикографија од вука до данас. Каталог изложбе. Ур. Молосав Тешић, Рајна Драгићевић, Ненад Ивановић. Београд: Српска академија наука и уметности и Савез славистичких друштава србије, 2018.

Tvrtko Prčić. *Ka savremenim srpskim rečnicima*. Prvo, elektronsko, izdanje. Novi Sad: Filozofski fakultet, 2018.

Шипка, Данко. *Основи лексикологије и сродних дисциплина*. Нови Сад: Матица српска, 1998.

Студијски програм : Историја ОАС, Српска филологија: језик и књижевност ОАС
Назив предмета: АНТИЧКО НАСЛЕЂЕ У ЕВРОПСКОЈ КУЛТУРИ
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета: Студент треба да се упозна с културним наслеђем антике као темељом стварања европске културе, посебно рецепцијом античког образовања, античке књижевне традиције и античког хришћанства, који су оставили дуготрајне последице на обликовање културне традиције Европе.
Исход предмета: Студент познаје релевантне изворе и научну и стручну литературу везану за рецепцију античког наслеђа у европској култури. Стекао је темељна знања о античким узорима у области античког образовања, књижевне традиције и античког хришћанског наслеђа. Оспособљен је да препозна и прати сложене културно-историјске феномене, као и да уочи херитолошки значај античке културе у европској култури. Уочава и препознаје античке мотиве у контексту свевремености античке културе.
Садржај предмета: <i>Теоријска настава</i> – Појава античке писмености. Античке школе и образовање. Преглед основних тековина античке културе као релевантног чиниоца стварања европске културе, с посебним освртом на хеленску књижевност и њену традицију у српској, односно европској култури. Опште одлике и разлике античке и старооријенталне културе: рационализам, хуманизам, индивидуализам. Хришћанство и последице христијанизације античке културе. Појам класично. Појам рецепције. Пuteви преношења античког књижевног наслеђа и надахнућа античком књигом у европским књижевностима, по књижевно-историјским епохама. Византијска традиција и њен значај у очувању тековина античке културе. Преношење античке културе на Запад. Античка литерарна традиција у ренесансној књижевности. Класицизам у европским књижевностима. Неохеленски покрет у европској науци. <i>Практична настава</i> – Читање извора и литературе. Групни и тимски рад. Семинарски радови.
Обавезна литература: 1. Зјелински, Т. (2016). <i>Антички свет и ми. Чему учење латинског и грчког и упознавање са античком културом</i> . Лозница: Карпос 2. Матилде, М., Вестрхејм, Ј. (ур.). (2016). <i>Античко наслеђе и његова рецепција у европској култури</i> . Лозница: Карпос. 3. Јегер, В. (1991). <i>Paideia - Обликовање грчког човека</i> . Нови Сад: Књижевна заједница Новог Сада. 4. Будимир, М., Флашар, М. (1963). <i>Преглед римске књижевности. De auctoribus Romanis</i> . Београд: Завод за издавање уџбеника. 5. Курцијус, Е. Р. (1996). <i>Европска књижевност и латински средњи век</i> . Београд: СКЗ. 6. Ристовић, Н. (2010). <i>Хришћанство и античко наслеђе</i> . Београд: ПБФ. 7. Павић, М. (1979). <i>Историја српске књижевности барокног доба; Историја српске књижевности класицизма и предромантизма</i> . Београд: Нолит. 8. Смирнов-Бркић, А. (2008). Милош Н. Ђурић о античком наслеђу у европској култури. У: Марицки Гађански, К. (ур.). <i>Европске идеје, античка цивилизација и српска култура</i> , Београд: ДАСС. 393-407. 9. Еко, У. (2004). <i>Историја лепоте</i> . Београд: Плато.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Васпитно-образовни рад 3
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Упознавање са областима и специфичностима професионалног рада дипломираног филолога у педагошким установама. Примена стечених знања и вештина у испуњавању радних задатака, како у организацији и реализацији наставних активности тако и у организацији и реализацији ваннаставних и административних активности. Остваривање континуитета у стицању знања и вештина у вези са активностима предвиђеним у оквиру свих циклуса педагошке праксе.
Исход предмета Студенти су упознати са делокругом рада дипломираног филолога, његовим садржајем, видовима и специфичностима, и оспособљени су за испуњавање различитих радних задатака у педагошким установама. У стању су да критички анализирају улоге и обавезе дипломираног филолога у педагошком раду и да сагледавају проблеме у радном окружењу.
Садржај предмета У складу са индивидуалним планом реализације педагошке праксе и концепцијом наставе на програму/модулу, студент се опредељује за једну од следећих активности: у циљу даљег настављања јачања и развијања својих педагошких компетенција одлази на студијске боравке, похађа летње школе и семинаре, учествује у радионицама и другим ваннаставним активностима (у представама, квизовима, такмичењима из језика и књижевности и сл.); волонтерски је укључен у различите облике рада у вртићима, основним и средњим школама, у школама страних језика и центрима за социјални рад, као и на факултету; обавља различите облике друштвено-корисног рада – даје добровољну допунску наставу студентима који имају потешкоће са савладавањем градива из одређеног академског предмета и додатну наставу за студенте који показују већу мотивацију или таленат за одређени академски предмет на датој години; има улогу студентског татора, изводи онлајн наставу на различитим језичким нивоима и узрастима; волонтира и помаже у извођењу наставних и ваннаставних активности у школама и на факултетима на територији Р. Србије; учествује у симулацији часа у оквиру методичких предмета као виду развијања практичних вештина и способности рефлексije и саморефлексije студената; учествује у организацији такмичења за ученике средњих школа из матерњег језика и културе; укључен је у промовисање наставног и научног рада и осталих активности Факултета.
Литература Литература релевантна за организацију и спровођење педагошке праксе формулише се у зависности од индивидуалног плана реализације праксе и концепције наставе на програму/модулу, а све у договору са наставником и у складу са планираним задацима на пракси.

Студијски програм : ОАС Језик, књижевност и култура (модул: Српски језик и књижевност)
Назив предмета: Дикција и јавни наступ
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета: Стицање основних знања о дикцији, о елементима јавног наступа и принципима припреме говорника. Стицање вештина потребних за примену дикцијских правила током јавног наступа.
Исход предмета: Студент је оспособљен за примену основних дикцијских знања и вештина, као и за самосталну дикцијску обраду и интерпретацију текстова различитих књижевних врста. Студент уме критички да анализира дикцију и јавни наступ у позоришту и електронским медијима.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> 1. Појам дикције 2. Карактеристике говора 2.1. Промене интонације и њихова улога у дикцији 2.2. Интензитет 2.3. Темпо 2.4. Пауза 2.5. Значај мимике и геста у јавном наступу 3. Интонациона фраза и говорни параграф. 4. Дикцијске фигуре 4.1. Дикцијска анализа текста 4.2. Начини интерпретације текстова различитих књижевних врста 5. Циљеви и задаци јавног наступа 6. Избор теме и прикупљање материјала 7. Стратегије јавног наступа. 8. Структура излагања 9. Припрема говорника за јавни наступ. 9.1. Анализа публике 10. Ставови и уверења публике 11. Прилагођавање публици и простору 12. Анализа дикције и јавног наступа при интерпретацији уметничких текстова у позоришту, на радију и телевизији.
Литература: Vuletić, Branko. <i>Lingvistika govora</i> . Zagreb: Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Odsjek za fonetiku, FF press, 2007, 57–119. Аврамовић, Сима. <i>Rhetorike techne: вештина беседништва и јавни наступ</i> . Београд: Правни факултет Универзитета : Службени гласник, 2009, 5–441. Средојевић, Дејан. Шта је дикција? <i>Прилози проучавању језика</i> 38 (2007): 249–261. Beri, Siseli. <i>Glas i glumac</i> . Beograd: Biblioteka Studio Lirica, 2008. Грујић-Еренрајх, Љиљана. <i>Гласовно образовање глумца</i> . Београд: Универзитет уметности, 1995. Sredojević, Dejan. Перцепција дикције прозног текста од стране младих испитаника. Dubravka Valić Nedeljeković, Dejan Pralica (ur.). <i>Digitalne medijske tehnologije i društveno-obarovne promene</i> 4. Novi Sad: Filozofski fakultet, Odsek za medijske studije, 2014, 191–200.

Студијски програм: ОАС ЈКК, модул Српски језик и књижевност
Назив предмета: РАНО ХРИШЋАНСТВО НА БАЛКАНУ
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета: Студент треба да се упозна са најранијом историјом хришћанства на тлу Балкана у пресловенском периоду; развојем култова хришћанских мученика и хришћанском литерарном традицијом која ће имати утицај на црквену историју каснијих периода.
Исход предмета: Студент наводи изворе и литературу релевантну за садржај курса; познаје кључне догађаје и личности ранохришћанске црквене историје Балкана; препознаје начине дисеминације ранохришћанске култне и литерарне традиције и уочава њен херитолошки значај за даљи развој хришћанске културе.
Садржај предмета: <i>Теоријска настава:</i> Извори и литература о раном хришћанству на тлу Балкана. Правци и модули ширења хришћанства на Балкану у римском добу. Развој култова мученика на подручју римског Илирика и стварање хришћанске литерарне традиције. Кључне личности и догађаји ранохришћанске историје Балкана. Дисеминација ранохришћанске традиције Балкана у средњовековној хришћанској култури. <i>Практична настава:</i> Читање и анализа одабраних извора и литературе.
Литература: 1. Зелер, Ж. (2005). Почеци хришћанства на Балкану. Подгорица. 2. Поповић, Р. (1995). Рано хришћанство на Балкану пре досељења Словена. Београд. 3. Детелић, М. (ур.) (2001). <i>Култ светих на Балкану</i>. Крагујевац. 4. Познановић, Д. (ур.) (2004). <i>Sirmium и на небу и на земљи (1700 година од страдања хришћанских мученика)</i>. Сремска Митровица. 5. Смирнов-Бркић, А. (2011). In hoc signo vinces. Милански едикт и победа хришћанства. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. 6. Смирнов-Бркић, А. (2013). Писани извори о св. Иринеју Сирмијском у контексту најстарије црквене организације Срема. У: Ђ. Харди (ур.), <i>Средњовековна насеља на тлу Војводине, историјски процеси и догађаји</i> (стр. 71-96). Сремска Митровица. 7. Смирнов-Бркић, А. (2011). Свети Амвросије Милански у Сирмијуму – прилог проучавању аријанства у Срему, у: Б. Шијаковић (ур.), <i>Српска теологија данас</i>, 28-29. мај 2010, Зборник радова (стр. 412-417), Београд.

Студијски програм : ОАС Језик, књижевност и култура (модул: Српски језик и књижевност)
Назив предмета: Употребна вредност прозодијске норме
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 5
Услов: Положен испит из <i>Фонологије српског језика</i>
Циљ предмета: Комплетно овладавање правилима прозодијске норме стандардног српског језика и праћење њеног (не)спровођења у јавном говору медија и разговорном језику
Исход предмета: Савладавање прозодијске норме стандардног српског језика и препознавање огрешења у свим видовима јавног говора.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Даничићева акценатска норма из 1924. године (акценти именица и глагола свих врста, прилога и придева). Корекција Даничићеве норме (пре свега на новоштокавском терену) у радовима Павла Ивића, Берислава М. Николића, Асима Пеце и Драгољуба Петровића. Уочавање иновација на прозодијском плану и тенденције ка успостављању нове акценатске норме <i>Практична настава</i> Анализа акцента у говорном језику медија и стандардном разговорном језику
Литература: Даничић, Ђуро. <i>Српски акценти</i> . Београд-Земун: Српска краљевска академија, књига LVIII, Философски и филолошки списи, књига 16, 1925, VII-320. Драгин, Гордана. Прозодијске особине говора спикера (новинара) РТВ Нови Сад, Нови Сад, 36ФЛ, 48, 2005. Драгин, Гордана. Прозодијска норма у стандарду и дијалекат, Научни састанак слависта у Вукове дане, 41/1, Београд 2012, 561-569. Ивић, Павле, Лехисте, Илсе. <i>Прозодија речи и реченице у српскохрватском језику</i> . Сремски Карловци-Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 1996, 5-353. Николић, Берислав М. <i>Основи млађе новоштокавске акцентуације</i> . Београд: Институт за српскохрватски језик, 1970, 7-122. Петровић, Драгољуб. Фонетика. Српски језик на крају века. Институт за српски језик САНУ, Службени гласник. Београд, 1996, 87-110. Петровић, Драгољуб. Две прозодијске норме. Актуелни проблеми граматике српског језика – Зборник радова са другог међународног научног скупа. Суботица – Београд, 1999. Петровић, Драгољуб, Гудурић, Снежана. Фонологија српског језика. Институт за српски језик САНУ, Београдска књига, Матица српска. Београд - Нови Сад, 2010, 9-524.

Студијски програм: ОАС – Језик, књижевност, култура (модул: Српски језик и књижевност)
Назив предмета: Енглеско-српски језички контакти
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 5
Услов: Одслушани/положени предмети Увод у лингвистику 1 и Увод у лингвистику 2.
Циљ предмета: да се студенти упознају с феноменом међујезичких контаката и језичког позајмљивања, да критички сагледају утицаје енглеског језика на српски, да усвоје препоруке за стандардизовану употребу речи и имена из енглеског језика у српском, да овладају основним појмовима и терминима из контактне лингвистике.
Исход предмета: теоријски аспекти – усвојеност релевантних знања, појмова и термина; практични аспекти – активна примена наведених знања и сналажење у конкретним језичким ситуацијама.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Енглески као одомаћени страни језик: својства и импликације. Утицаји енглеског језика на српски. Англосрпски: настанак и нивои испољавања. Основни појмови и термини из контактне лингвистике: међујезички контакти, језик давалац и језик прималац, интерференција, непосредно и посредно позајмљивање, примарна и секундарна адаптација. Англицизам: дефиниција и типологија. Критичка анализа садашње употребе речи и имена из енглеског језика у српском; псеудонорма. Контактна језичка култура и грађење контактнोजезичке компетенције; посебни корисници језика. Препоруке за ваљану и доследну употребу англицизама (речи и акронима) и имена из енглеског језика у српском: изговор, правопис, морфосинтакса, творба, семантика/прагматика; принципи транскрипције. Типичне грешке у свакодневной употреби речи и имена из енглеског језика. Најважнији нормативни приручници. <i>Практична настава:</i> Увежбавање обрађеног градива на конкретним језичким подацима из српског и енглеског језика. Критичка анализа употребе речи и имена из енглеског језика у одабраним текстовима на српском језику. Препознавање и исправљање грешака. Разрешавање недоумица.
Литература 1. Васић, В., Прћић, Т., & Нејгебауер, Г. (2018). <i>Du yu speak anglosrpski? Речник новијих англицизама</i> (Треће, електронско издање). Нови Сад: Филозофски факултет. (http://digitalna.ff.uns.ac.rs/sadrzaj/2018/978-86-6065-451-1) 2. Клајн, И. (2011). Речник језичких недоумица. Нови Сад: Прометеј. 3. Панић-Кавгић, О. (2006). <i>Колико разумемо нове англицизме</i>. Нови Сад: Змај. 4. Пешикан, М. и др. (2010). <i>Правопис српског језика</i> (Измењено и допуњено издање). Нови Сад: Матица српска. 5. Прћић, Т. (2019). <i>Енглеско-српски речник географских имена</i> (Друго, електронско издање). Нови Сад: Филозофски факултет. (http://digitalna.ff.uns.ac.rs/sites/default/files/db/books/978-86-6065-498-6_0.pdf) 6. Прћић, Т. (2018). Нови транскрипциони речник енглеских личних имена (Треће, електронско издање). Нови Сад: Филозофски факултет. (http://digitalna.ff.uns.ac.rs/sadrzaj/2018/978-86-6065-497-9) 7. Прћић, Т. (2019). Енглески у српском (Треће, електронско издање). Нови Сад: Филозофски факултет. (http://digitalna.ff.uns.ac.rs/sites/default/files/db/books/978-86-6065-512-9.pdf) 8. Радовановић, М. (ур.) (1996). <i>Српски језик на крају века</i>. Београд: Институт за српски језик САНУ – Службени гласник. 9. Филиповић, Р. (1986). <i>Теорија језика у контакту. Увод у лингвистику језичних додира</i>. Загреб: Југославенска академија знаности и умјетности – Школска књига. 10. Филиповић, С. (2005). <i>Изговор и писање рачунарских англицизама у српском језику</i>. Београд: Задужбина Андрејевић.

Студијски програм/студијски програми: ОАС ЈКК
Врста и ниво студија: Основне академске студије
Назив предмета: Медијска писменост
Статус предмета: И/О
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Стицање знања о функционисању медија из перспективе публике и образовних политика. Уочавање и деконструисање стратегија медија у конструисању реалности: а) на академском нивоу савладавање знања и вештина о професији новинар; б) савладавање медијске писмености. Стицање специфичних знања о креирању образовних програма о медијима.
Исход предмета Стечена знања о медијима из перспективе публике и креатора образовних политика и различитих садржаја у медијима. Креирани модели добре праксе за различите садржје у медијима који се могу применити као алатка у образовном процесу у основним и средњим школама.
Садржај предмета Теоријска настава Дефинисање појма новинарство. Предмет новинарства (чиме се баве новинари). Контексти, одабир догађаја вредних медијске пажње, извори информација. Принципи савременог новинарства. Особине појединих врста медија (агенције, штампа, радио, телевизија, нови медији – интернет). Медији, политика и тржиште. Дигитална медијска писменост. Медијске манипулације. Практична настава Дискусија о остваривању јавног интереса у медијима. Анализа медијских садржаја на основу скале Галтунг-Руж. Форме говора мржње у медијима. Анализа рекламних порука. Анализа садржаја блогова и влогова. Квантитативно-квалитативна анализа садржаја. План израде семинарских радова. Иницијативе за деконструкцију лажних вести на подручју Западног Балкана.
Литература Валић Недељковић, Дубравка (2018). Од медијског образовања до медијског описмењавања. У: <i>Медији Балкана – Зборник</i>. Нови Сад: Филозофски факултет. Стр. 229-250. Валић Недељковић, Дубравка и Пралица, Дејан (2020). <i>О новинарству и новинарима – друго прерађено и допуњено издање</i>. Нови Сад: Филозофски факултет. (изабрана поглавља) Пралица, Дејан и Баровић, Владимир (2012). Новинарство (не)затворена професија. У: <i>Криза и перспектива знања и науке – зборник радова са међународног научног скупа 'Наука и савремени универзитет 1'</i>. Ниш: Филозофски факултет. Стр. 391-400. Пралица, Дејан (2011). Перспективе медијске писмености у Србији. У: <i>Дигиталне медијске технологије и друштвено-образовне промене – медијска истраживања, зборник радова 3</i>. Нови Сад: Филозофски факултет. Стр. 211-224. Pralica, Dejan (2016). (Multi)media Literacy – Perspectives in Serbia. <i>eLearning and Software for Education</i>. Vol 2. pp. 432-437.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Истраживачки рад
Статус предмета: Обавезан
Број ЕСПБ: 2
Услов: Претходно положени сви испити предвиђени програмом
Циљ предмета Овладавање стратегијама активне примене знања и вештина неопходних за спровођење истраживања мањег обима, које укључује утврђивање предмета и сачињавање плана истраживања, прикупљање и анализирање литературе, спровођење истраживања на одговарајућем предмету или грађи и представљање резултата истраживања.
Исход предмета Студенти су оспособљени за спровођење теоријског или емпиријског истраживања мањег обима, које укључује утврђивање предмета и сачињавање плана истраживања, прикупљање и анализирање литературе, спровођење истраживања на одговарајућем предмету или грађи те представљање резултата истраживања у облику писаног рада.
Садржај предмета Дефинисање теме, односно прецизирање предмета истраживања, и у складу с тим избор одговарајућег теоријског оквира те метода и техника истраживања. Прикупљање, класификација и тумачење литературе релевантне за дату тему и предмет истраживања. Израда плана истраживања. Прикупљање података и спровођење прелиминарне анализе прикупљених података. Дефинисање структуре рада – увод, део у коме се излаже теоријска анализа теме, презентује метод и износи резултати емпиријског истраживања, закључна дискусија, библиографија, прилози итд.
Литература Литература релевантна за реализацију истраживачког рада формулише се у договору са наставником и у складу са одабраном темом и предметом истраживања.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура
Назив предмета: Дипломски рад
Статус предмета: Обавезан
Број ЕСПБ: 4
Услов: Претходно положен Истраживачки рад
Циљ предмета Оспособљавање студената како за спровођење истраживања мањег обима уз коришћење научне и стручне литературе те доступних података тако и за уочавање и писмену презентацију релевантних истраживачких тема и проблема у области филолошких наука.
Исход предмета Студент познаје начела одређеног теоријског система и способан је да га подвргне критичкој анализи и компарацији; самостално претражује литературу у сврху прикупљања теоријске и емпиријске грађе за израду нацрта истраживања у оквиру ког би се анализирао неки проблем; спроводи испитивање поштујући следеће фазе: уочавање релевантних истраживачких проблема, прикупљање и анализа података, интерпретација резултата истраживања и писање дипломског рада у коме су презентовани тема, основни резултати и закључци истраживања.
Садржај предмета Дипломски рад представља истраживачки рад студента у коме се упознаје са теоријским оквирима и емпиријским корпусом повезаним са проблемом истраживања. Истраживање које студент спроводи може да буде теоријско и емпиријско. Истраживање подразумева проучавање релевантне литературе у одређеном научном домену, анализу основних концепата и уочених теоријских и емпиријских проблема у оквиру датог домена, спровођење анализе података, интерпретацију резултата ове анализе и дискусију о добијеним резултатима. Након обављеног истраживања студент припрема дипломски рад у писаној форми. Дипломски рад садржи следеће елементе: резиме, увод, анализу (део у коме се одабрана тема теоријски анализира) и завршну дискусију (закључак). Уколико истраживање које је студент спровео садржи емпиријску анализу података, дипломски рад треба да има стандардни формат извештаја о емпиријском истраживању, који садржи податак о методу и добијеним резултатима. У оквиру уводног дела треба да буду представљене теоријске поставке и претходни резултати описани у релевантној литератури која се односи на истраживачку тему, као и критички осврт на њих. Уколико рад садржи делове посвећене методу и резултатима, у оквиру њих треба да су приказани поступак истраживања и јасно изнети резултати анализе података. На крају рада студент дискутује о резултатима у теоријском и практичном контексту и даје приказ закључака истраживања. Након предаје дипломског рада, рад оцењује трочлана комисија за одбрану, која је састављена од најмање два наставника компетентна за одабрани истраживачки проблем. При оцени дипломског рада чланови комисије оцењују истраживачки нацрт, резултате истраживања и квалитет њиховог презентовања.
Литература Литература релевантна за реализацију дипломског рада формулише се у договору са наставником (ментором) и у складу са одабраном темом и предметом истраживања.

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура (модул: Српски језик и књижевност)
Назив предмета: Дијалектологија српског језика 2
Статус предмета: обавезан
Број ЕСПБ: 4
Услов: Положен испит из Дијалектологије српског језика 1.
Циљ предмета Упознавање са основним фонетско-фонолошким и морфолошким карактеристикама небалканизованих српских дијалеката херцеговачко-крајишког и шумадијско-војвођанског типа, те општије сагледавање дијалекатског пејзажа српског језика у целини.
Исход предмета Уме да препозна основне фонетско-фонолошке и морфолошке карактеристике дијалеката српског језика обухваћених предметом, зна да представи у најопштијим, класификационо релевантним, цртама дијалекатски пејзаж српског језика и у стању је да примени стечено знање у читању и анализи дијалекатских текстова.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Основне фонетско-фонолошке и морфолошке карактеристике херцеговачко-крајишког дијалекта. 2. Основне фонетско-фонолошке и морфолошке карактеристике шумадијско-војвођанског дијалекта. 3. Дијалекатски пејзаж српског језика у целини. <i>Практична настава</i> Читање и класична дијалектолошка анализа дијалекатских текстова, слушање, односно гледање, и класична дијалектолошка анализа дијалектолошки релевантних аудио и видео записа.
Литература 1. Ивић, Павле. <i>Дијалектологија српскохрватског језика: увод и итокавско наречје</i> . Друго издање. Нови Сад: Матица српска, 1985. 2. Ивић, Павле. <i>Српскохрватски дијалекти, њихова структура и развој. Прва књига. Општа разматрања и итокавско наречје</i> . Сремски Карловци – Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 1994. 3. Ивић, Павле. <i>Српски дијалекти и њихова класификација</i> . Сремски Карловци – Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 2009. 4. Okuka, Miloš. <i>Srpski dijalekti</i> . Zagreb: SKD Prosvjeta, 2008.

Студијски програм : ОАС Језик, књижевност и култура (модули: Српски језик и књижевност; Српски као нематеријни и страни језик и књижевноат)
Назив предмета: Синтакса и семантика сложене реченице
Статус предмета: обавезни предмет
Број ЕСПБ: 4
Услов: Положен испит из: Синтаксе и семантике падежа, Синтаксе и семантике глаголских облика, Синтаксе и семантике просте реченице
Циљ предмета: Овладавање основним знањима о устројству и функционисању сложене реченице у савременом стандардном српском језику.
Исход предмета: Студент је усвојио основна знања о устројству и функционисање сложене реченице у стандардном српском језику и способан је: (1) да у усменом или у писаном облику изложи основне синтаксичко-семантичке карактеристике појединачних типова сложених двопрдикатских реченичних структура; (2) да препознаје и анализира реченичне односе у текстовима различитих функционално-стилских одлика; (3) да се користи основном допунском литературом из проблематике сложене реченице.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> 1. Општи принципи структурирања и типологија сложене реченице – минималне двопрдикатске реченичне структуре. 2. Везник, кореферент, корелатив, удвајање везника. 3. Синдетизам, асиндетизам, нулти синдетизам. 4. Сложена реченица са синтаксичко-семантичким односом субординације – комплексна реченица. 4.1. Матрична реченица и клауза. 4.2. Имплементне клаузе. 4.3. Комплементне клаузе. 4.3.1. Клаузе адноминалне комплементације. 4.3.2 Клаузе адвербне комплементације. 4.4. Детерминативне клаузе. 4.4.1. Клаузе адноминалне детерминације. 4.4.2. Клаузе адвербне детерминације. 4.4.2.1. Клаузе околносне детерминације. 4.4.2.2.. Клаузе експанаторне детерминације. 4.4.2.3. Клаузе прагматичке детерминације. 5. Реченица са синтаксичко-семантичким односом координације – компонована реченица. 5.1. Компоноване реченице отворене структуре. 5.2. Компоноване реченице затворене структуре. 5.3. Компоноване реченице везане структуре. 6. Парцелација и кооптација на нивоу сложене реченице. 7. Синтаксичка редукција (елипса). 6. Кондензација. <i>Практична настава:</i> Анализа сложених реченичних структура у текстовима различитих функционално-стилских одлика који припадају стандардном српском језику. Упознавање са одабраном допунском литературом која обрађује различите проблеме у вези с сложенем реченицом у стандардном српском језику у циљу припреме предиспитног теста.
Литература: <u>Основна литература:</u> Пипер, П., Алановић, М., Павловић, С., Антонић, И., Николић, М., Војводић, Д., Поповић, Лј., Танасић, С., Марић, Б. 2018. <i>Синтакса сложене реченице у савременом српском језику</i>. У редакцији академика Предрага Пипера. Нови Сад: Матица српска, Београд: Институт за српски језик САНУ. <u>Допунска литература:</u> Стевановић, Михаило. <i>Савремени српскохрватски језик. (Граматицки системи и књижевнојезичка норма). II Синтакса</i>. [Поглавље: <i>Сложене реченице</i>. 777–922] Београд: Научна књига, 1979³. Поповић, Љубомир. 1982. Из проблематике конституисања и структурирања сложених реченица: независне и зависне реченице. <i>Књижевност и језик</i> (Београд), 29/1, 1982: 2-15. Antonić, Ivana. 2001. <i>Vremenska rečenica</i>. [Jedno poglavlje po slobodnom izboru.] Sremski Karlovci – Novi Sad: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića. Антонић Ивана 2015 [2016]. Временски односи на међуреченичном нивоу // <i>У простору лингвистичке славистике. Зборник научних радова поводом 65 година живота академика Предрага Пипера</i>. (Ур.) Љ. Поповић, Д. Војводић, М. Номаћи. Београд: Филолошки факултет, 2015 [2016], 802 стр., стр. 91-109. Ivić, Milka. 1983. <i>Lingvistički ogledi</i>. [Tekst: O srpskohrvatskim pogodbenim rečenicama. 145-153.] Beograd: Biblioteka XX vek. Кашић, Јован. 1962. Систем копулативних везника И, ПА, ТЕ у српскохрватском књижевном језику. <i>Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду</i> (Нови Сад), 7, 1962: 111-119. Ковачевић, Милош. 1998. <i>Синтакса сложене реченице у српском језику</i>. [Два текста по слободном избору.]

Београд – Србиње: Рашка школа – Српско просвјетно и културно друштво Просвјета.

Петровић, Владислава. 2007. Допунска клауза у систему зависних реченица. *Зборник Матице српске за славистику* (Нови Сад), 71-72, 2007: 329–341.

Танасић, Срето. 2012. *Из синтаксе српске реченице*. Београд (текстови од 86 до 195 стр.).

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура (модул: Културологија)
Назив предмета: Анализа дискурса
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета Упознавање са релевантним теоријама и методама лингвистичке анализе дискурса у циљу оспособљавања за анализу различитих типова дискурса српског језика
Исход предмета Оспособљеност за идентификацију и анализу различитих типова дискурса српског језика на основу примењених дискурских стратегија и лексичко-граматичких обележја
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Појмовно и термилошко одређење дискурса и текста. Анализа дискурса према сродним лингвистичким дисциплинама. Интердисциплинарност у анализи језичких датости. Језичке функције. Преглед савремених теоријских приступа и метода: теорија говорних чинова, теорија импликатура, когнитивна теорија, теорија говорних жанрова, конверзациона анализа, етнографија комуникације. Основна обележја дискурса. Језик и говор. Језик и прагматика. Дискурсне стратегије разговора: отварање, затварање, ред говорења. Различити контексти интеракције: дискурс и друштво, дискурс и култура, дискурс и пол, дискурс и идентитет, дискурс и идеологија. Видови комуникације: вербална и невербална. Гестови и мимика. Планирани и непланирани говор. Лексичко-граматичка обележја у дискурсу. Основна обележја појединих типова дискурса према критеријуму односа међу учесницима, теми, намери, конверзационом облику: вицеви, псовке, огласи, клетве, осмртнице, посвете, хороскоп, временска прогноза, ћаскаонице итд <i>Практична настава (вежбе)</i> Провера теоријских приступа на појединим типовима дискурса. Обрада репрезентативних типова дискурса и њихових лексичко-граматичких особина према основним дискурским обележјима и стратегијама, те критеријуму односа међу учесницима, теми, намери и конверзационом облику.
Литература (до 10 референци) Бахтин, Михаил. Проблем говорних жанрова. <i>Трећи програм</i> РТВ. IV (1980): 233–270. Бугарски, Ранко. Језички ниво, дискурс, текст: појмовно-термилошки осврт. <i>Научни састанак слависта у Вукове дане</i> 21/2 (1993): 14–2. Васић, Вера. <i>Новински рекламни оглас. Студија из контекстуалне лингвистике</i> . Ветерник: ЛДИ, 1995. Васић, Вера (ур.). <i>Дискурс и дискурси. Зборник у част Свенки Савић</i> . Нови Сад: Филозофски факултет, 2010. Остин, Џон. <i>Како деловати речима</i> . Нови Сад: Матица српска, 1993. Савић, Свенка. <i>Дискурс анализа</i> . Нови Сад: Филозофски факултет, 1993. Серл, Џон. <i>Говорни чинови</i> . Београд: Нолит, 1991. Стевић, Слободан. <i>Анализа конверзације</i> . Београд: Филолошки факултет, 1997 Степанов, Страхиња. Политички говор у огледалу прагматичких и когнитивних теорија. In: <i>Лексика-Грамматика-Дискурс</i> (ур. Алановић, М. et al.). Нови Сад: Филозофски факултет (2013): 473-495. Фуко, Мишел. <i>Поредок дискурса</i> , Karpos Books, Лозница, 2007.

Студијски програм : ЖКК , Српска филологија: Српски језик и књижевност
Назив предмета: Светска књижевност од романтизма до модерне
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 4
Услов: Положене предиспитне обавезе и положена Светска књижевност од старог века до просветитељства
Циљ предмета Упознавање студената са главним токовима, појавама и делима романтичарске књижевности, реализма, натурализма и модерне; упућивање у избор и начин коришћења секундарне литературе; оспособљавање за самостално тумачење и вредновање књижевног текста.
Исход предмета Способност учачања најзначајнијих обележја класичне, средњовековне и нововековне књижевности и њихово разумевање у циљу примене стеченог знања у анализи дела из светске књижевности.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> У фази припреме за наставу студенти читају дела обавезне литературе, а на предавањима професор врши њихову анализу и тумачење. Предавања на којима се тумаче следећа дела: 1) Ј. В. Гете: <i>Патње младог Вертера</i>; <i>Фауст</i> 1. Н. В. Гогољ, <i>Ревизор</i> [прев. М. Стојиљковић], Београд, 1975; <i>Мртве душе</i> [прев. М. и С. Глишић], Београд, 1966; 2) Ф. М. Достојевски, <i>Злочин и казна</i> [прев. М. Бабовић], Београд, 1964; 3) Г. Флобер, <i>Госпођа Бовари</i> [прев. В. Наумов], Београд, 1968; 4) Ш. Бодлер, <i>Цветови зла</i> [прев. Б. Живојиновић], Нови Сад, 2004; 5) Ц. Џојс, <i>Портрет уметника у младости</i> [прев. П. Ђурчија], Београд, 2005; 6) М. Пруст, <i>У Свановим крају 1</i> [прев. Ж. Живојиновић], Београд, 1983; 7) Р. М. Рилке, <i>Изабране песме</i> [прев. Б. Живојиновић], Београд, 1986; 8) А. Ками, <i>Странац</i> [прев. З. Хаџи Видојковић], Београд, 1968; 9) С. Бекет, <i>Чекајући Годоа</i> [прев. А. Милићевић], Београд, 2004; 10) Х. Л. Борхес, <i>Алеф</i> [прев. А. Грујичић], Београд, 1999. <i>Практична настава (вежбе):</i> На вежбама се обрађују релевантни одломци књижевноисторијских и критичких студија и чланака наведених у секундарној литератури. Компаративно (релационо) читање и коментарисање књижевних текстова предвиђених лектиром и додатном литературом.
Литература Мартини, Фриц. <i>Историја немачке књижевности</i>. Београд: Нолит, 1971, поглавља о Гетеу. Меринг, Франц. <i>Прилози историји књижевности</i>. Београд: Рад, 1963, поглавља о Гетеу. Фриденгал, Рихард. <i>Гете – живот и дело</i>. Подгорица: ЦИД, 2003. Грубачић, Слободан. <i>Историја немачке културе</i>. Сремски Карловци –Нови Сад: Издвачка књижарница Зорана Стојановића, 2001. (поглавља о Гетеу). Екерман, Јохан Петер. <i>Разговори са Гетеом</i>, Београд: Дерета, 1970. Бахтин, Михаил. <i>Проблеми поетике Достојевског</i>. Београд: Нолит, 1967. Бут, Вејн. Проблем одрастања у <i>Портрету уметника</i>. <i>Реторика прозе</i>. Београд: Нолит, 1976, 352–364. Вулетић, Витомир. <i>Ревизор Николаја Гогоља</i>. Београд: Завод за уџбенике, 1983. Man, Paul de. Reading (Proust). <i>Allegories of Reading</i>. New Haven: Yale University Press, 1979, 57–78. Милошевић, Никола. <i>Књижевност и метафизика</i>. Београд: Филип Вишњић, 2003. Недељковић, Драган. <i>Гогољеве Мртве душе</i>. Врњачка бања: Замак културе, 1974. Рифатерм, Мајкл. Флоберова предодређења. <i>Летопис Матице српске</i> 164 (1988): 638–650. Фридрих, Хуго. <i>Структура модерне лирике</i>. Нови Сад: Светови, 2003. Хачион, Линда. <i>Поетика постмодернизма</i>. Нови Сад: Светови, 1996.

Студијски програм : Језик, књижевност и култура (модул: Српски језик и књижевност, Српски као нематерњи и страни језик и књижевност)
Назив предмета: Фразеологија српског језика
Статус предмета: обавезни на модулу Српски језик и књижевност / изборни на модулу Српски као нематерњи и страни језик и књижевност
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета: Усвајање, проширивање и систематизовање знања из фразеологије српског језика.
Исход предмета: Оспособљеност за примену усвојених знања у настави српског језика, лекторском послу и научноистраживачком раду.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> 1. Увод: лексички синтагматски односи (слободни спојеви речи, колокације, окамењени спојеви речи). 2. Фразеологија као лингвистичка дисциплина с високим степеном самосталности у односу на лексикологију: историјат развоја, обим фразеологије и типови њених јединица; фразеологизам у ужем смислу (идиом): дефиниција и основна обележја. 3. Извори за настанак фразеолошких јединица. 4. Граматичка структура и лексички састав фразеологизама (варирање). 5. Денотативни и конотативни аспекти фразеолошког значења. 6. Појам структурно-семантичког модела у фразеологији. 6. Семантичка и синтаксичка фразеологизација. 7. Компонентни и глобални фразеологизми. 8. Иновације у фразеолошком систему српског језика. 9. Интердисциплинарни карактер фразеологије. 10. Фразеологизми као предмет лексикографије. <i>Практична настава:</i> Разматрање особености употребе фразеологизама на примерима из текстова који припадају различитим функционалним стиливима.
Литература 1. Драгана Мршевић Радовић, <i>Фразеолошке глаголско-именичке синтагме у савременом српскохрватском језику</i>, Београд: Филолошки факултет, 1987. 2. Драгана Мршевић Радовић, <i>Фразеологија и национална култура</i>, Београд: Друштво за српски језик и књижевност Србије, 2008. 3. Владислава Петровић, <i>Новинска фразеологија</i>, Нови Сад: Књижевна заједница Новог Сада, 1989. 4. Наташа Вуловић, <i>Српска фразеологија и религија. Лингвокултуролошка истраживања</i>, Београд: Институт за српски језик САНУ, 2015. 5. Гордана Штрбац и Гордана Штасни, <i>Соматизми и концептуализација стварности у српском језику (глава и њени делови)</i>, Нови Сад: Филозофски факултет, 2017. 6. Гордана Штрбац, <i>Фразеологија о човеку и човек у фразеологији</i>, Нови Сад: Филозофски факултет, 2018. 7. В. Н. Телия, <i>Русская фразеология (семантический, прагматический и лингвокультурологический аспекты)</i>, Москва: Языки русской культуры, 1996. 8. В. М. Мокиенко, <i>Славянская фразеология</i>, Москва: Высшая школа, 1989.

Студијски програм: Језик, књижевност и култура; модул: Српски језик и књижевност
Назив предмета: Преглед македонске књижевности
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета Студенти треба да се упознају са историјским развојем македонске књижевности и са најзначајнијим делима ове литературе.
Исход предмета Познавање најзначајнијих књижевних праваца, дела и стваралаца македонске књижевности XIX и XX века у историјском редоследу и јужнословенском контексту.
Садржај предмета Теоријска настава: Периодизација. Политички, друштвени, културни и језички контекст. Књижевни правци, развој жанрова и стилова, поетичке особине главних представника македонске књижевности. Поетичке, стилске, тематске, формално-језичке специфичности македонске поезије. Положај сталних песничких облика, слободног стиха, песме у прози. Однос према традицији. Практична настава: Григор Прличев – <i>Сердар</i>, Васил Иљоски – драма <i>Побегуља</i>, Јован Бошковски – приповетка <i>Човек на крову</i>, Стале Попов – роман <i>Крпен живот</i>, Блаже Конески – приповетка <i>Потез</i>, Славко Јаневски – роман <i>Две Марије</i>, Владо Малески – приповетка <i>Диптихон</i>, Коле Чашуле – драма <i>Црнила</i>, Димитар Солев – приповетка <i>Кружно путовање сенке</i>, Живко Чинго – приповетка <i>Орден</i>, Ташко Георгиевски – приповетка <i>Жене на дрвеним столицама</i>, Методија Фотев – приповетка <i>Сведок</i>, Томе Арсовски – драма <i>Диогенов парадокс</i>, Влада Урошевић – роман <i>Укус бресака</i>, Горан Стефановски – драма <i>Дивље месо</i>. Интерпретација песама (Константин Миладинов, Рајко Жинзифов, Коста Рацин, Ацо Шопов, Блаже Конески, Славко Јаневски, Гане Тодоровски, Матеја Матевски, Богомил Ђузел, Влада Урошевић, Анте Поповски, Радован Павловски, Ефтим Клетников), уз преглед одабране секундарне литературе (критика, есеј, студије).
Литература 1. Ђурчинов, М. (1985). <i>Нова македонска књижевност</i>. Београд: Нолит. 2. Живанчевић Секеруш, И. и Милановић, Ж. (2018). <i>Македонска књижевност 19. и 20. века</i>. Нови Сад: Филозофски факултет. 3. <i>Македонска књижевна критика и есеј</i> (1978). Нови Сад: Матица српска. 4. <i>Македонска књижевност XIX века</i> (1978). Нови Сад: Матица српска. 5. Милановић, Ж. и Живанчевић Секеруш, И. (2018). <i>Увод у проучавање македонске књижевности</i>. Нови Сад: Филозофски факултет. 6. <i>Савремена македонска драма</i> (1977). Нови Сад: Матица српска. 7. <i>Савремена македонска приповетка</i> (1978). Нови Сад: Матица српска. 8. Саздов, Т. и др. (1991). <i>Македонска књижевност</i>. Загреб: Школска књига.

Студијски програм: Језик, књижевност и култура; модул: Српски језик књижевност
Назив предмета: Преглед хрватске књижевности
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета Студенти треба да се упознају са најзначајнијим ауторима хрватске књижевности XIX и XX века у контексту европских и јужнословенских књижевности.
Исход предмета Познавање најзначајнијих појава, дела и стваралаца хрватске књижевности XIX и XX века у историјском редоследу и јужнословенском контексту.
Садржај предмета Теоријска настава: Периодизација. Илирски покрет. Часописи и алманаси.. Људевит Гај. Илиризам и Јужни Словени. Књижевност Шеноиног доба. Реалистичка приповест и новела. Манифести. Критички и психолошки реализам. Тематизација женског питања. Хрватска модерна. Кружоци. Хрватска међуратна књижевност. Типологија хрватског експресионизма. Часописи и манифести. Послератни период соц. реализма и његово превладавање. Савремена књижевност Практична настава (вежбе): Обрађиваће се следећи аутори и текстови: С. Враз, <i>Ђулабије</i> ; И. Мажуранић, <i>Смрт Смаил-аге Ченгића</i> ; А. Шеноа, <i>Сељачка буна или Златарово злато</i> , <i>Наша књижевност</i> ; Е. Кумичић, <i>Госпођа Сабина</i> , <i>О роману</i> ; А. Ковачић, <i>У регистратури</i> ; Ј. Козарац, <i>Мртви капитали</i> , <i>Бисер Ката</i> , <i>Оправа</i> ; С. С. Крањчевић, <i>Бугаркиње</i> ; И. Војновић, <i>Дубровачка трилогија</i> ; А. Г. Матош, песме и приповетке по избору; А. Б. Шимић, <i>Преображења</i> ; Т. Ујевић, <i>Лелек себра</i> , <i>Колајна</i> ; М. Крлежа, <i>Хрватски бог Марс</i> , <i>Господа Глембајеви</i> , <i>Повратак Филипа Латиновића</i> ; В. Десница, <i>Прољећа Ивана Галеба</i> ; Р. Маринковић, <i>Глорија</i> , <i>Киклоп</i> ; С. Новак, Д. Угрешић, Г. Трибусон, П. Павличић, В. Парун, И.Сламниг, С. Шнајдер.
Литература - Багић, К. (2016). <i>Увод у сувремену хрватску књижевност</i>. Загреб: Школска књига. - Живанчевић Секеруш, И. (2004). <i>Упоредници јужнословенских књижевности</i>. Нови Сад: Змај. - Живанчевић, М. и Франгеш, И. (1975). <i>Повијест хрватске књижевности. Књ. IV</i>. Загреб: Либер-Младост. - Милановић, Ж. (2012). <i>Два писца и Други</i>. Београд: Службени гласник. - Немец, К. (2003). <i>Повијест хрватског романа од 1945. до 2000. године</i>. Загреб: Школска књига. - Франгеш, И. (1987). <i>Повијест хрватске књижевности</i>. Загреб/Љубљана: Матица хрватска/Цанкарјева založба. - Шицел, М. (1978). <i>Повијест хрватске књижевности. Књ. V</i>. Загреб: Либер-Младост.

Студијски програм : Језик, књижевност, култура (модул Српска књижевност, Српски језик)
Назив предмета: Књижевност за децу у настави
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета Стицање и развијање способности студената да аналитички приступају делима књижевности за децу као естетском, психолошком и педагошком феномену и да то знање примене у будућем наставном раду.
Исходи предмета По успешном завршетку курса, студенти су оспособљени да: - закључе шта карактерише дете као специфични чинилац естетске комуникације; - идентификују, уоче разлике и објасне основне карактеристике књижевности за децу у односу на књижевност за одрасле; - издвоје, процене и објасне основне формално-садржинске одлике књижевности за децу; - разликују основне васпитно-образовне циљеве књижевности за децу; - интерпретирају и процењују естетску вредност одабраних песама за децу - интерпретирају и процењују естетску вредност одабраних прозних дела за децу - анализирају и стваралачки реконструишу (инсценирају с ученицима) драмске текстове за децу
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Дете као чинилац естетске комуникације; 2. Основне карактеристике књижевности за децу у односу на књижевност за одрасле (разлике у хоризонту очекивања, форми и садржини, функцији; двострука адресованост дела књижевности за децу). 3. Основне формално-садржинске одлике књижевности за децу: формална и тематско-садржинска сведеност, динамичност радње, сликовитост, мелодиозност, структура, специфична карактеризација ликова, фантастика, игра, хумор, нонсенс, језичко-стилске карактеристике... 4. Васпитно-образовни циљеви књижевности за децу (хуманизовање путем уметности, естетско васпитање, саморазвијање и критичко преиспитивање објективне стварности). 5. Жанрови књижевности за децу: поезија (лирска песма, поема), 6. проза (бајка, приповетка, роман), 7. драмске текстови за децу. <i>Практична настава (вежбе):</i> Рад на тексту – интерпретација репрезентативних дела књижевности за децу: - одабране бајке Ш. Пероа, Х. К. Андерсена, О. Вајлда, Д. Максимовић, И. Брлић Мажуранић, Г. Олујић; - приповетке за децу: Е. Кишон, П. Бак, А. Доде, С. Велмар-Јанковић (<i>Књига за Марка</i> , избор) и др.; - романи: Л. Керол, <i>Алиса у Земљи чуда</i> ; А. де Сент Егзипери, <i>Мали Принц</i> ; М. Енде, <i>Бескрајна прича</i> ; Б. Нушић, <i>Хајдуци</i> ; Б. Попић, <i>Магареће године</i> ; У. Петровић (роман по избору); М. Тодоровић, <i>Вир светова</i> ; - избор из поезије за децу: Ј. Ј. Змај, С. Раичковић, Д. Ерић, Д. Лукић, Д. Радовић, Љ. Ршумовић, М. Данојлић, М. Антић, М. Одаловић и др. - избор из драмског стваралаштва за децу: Д. Радовић, А. Поповић, Д. Ковачевић и др.
Литература Вуковић, Н. (1996). <i>Увод у књижевност за децу и омладину</i> . Подгорица: Унирекс. Јовановић, С. (2001). <i>Поетика Душана Радовића</i> . Београд: Научна књига. Јовановић, В. и Т. Росић (ур.). (2012–2019). <i>Књижевност за децу у науци и настави</i> . Јагодина: Факултет педагошких наука (избор критичких текстова). Љуштановић, Ј. (2004). <i>Црвенкапа грицка вука: студије и есеји о књижевности за децу</i> . Нови Сад: Дневник. Љуштановић, Ј. (прир). (2009). <i>Принцеза лута замком: теоријска мисао о књижевности за децу</i> . Нови Сад: Змајево деце играње.

- Љуштановић, Ј. (2009). *Брисање лава: поетика модерног и српска поезија за децу од 1951. до 1971. године*. Нови Сад: ДОО Дневник.
- Опачић, З. (2011). *Наивна свест и фикција*. Нови Сад: Змајеве децје игаре.
- Пешикан-Љуштановић, Љ. (2012). *Госпођи Алисиној десној нози*. Нови Сад: Змајеве децје игаре.
- Радикић, В. (2003). *Змајево песништво за децу*. Нови Сад: Змајеве децје игаре.

Студијски програм : Језик, књижевност и култура; модул: Српска књижевност
Назив предмета: Историја српске културе
Статус предмета: обавезан
Број ЕСПБ: 3
Услов:-
Циљ предмета: Стицање знања о основним елементима националне културе као саставног дела европске традиције, од средњег века до почетка 21. Века, како би се студенти припремили за курсеве из историје српске књижевности.
Исход предмета: Студенти умеју да усвоје и опишу општи појам културе, имају представе о току српске културе и сагледавају националну култура у европским културним токовима.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Простор српске културе, појам националне култ. Однос традиције и модерности, материјална и духовна култура. Развојне етапе српске културе, хришћанство и паганство. Истраживачи српске културе. Период средњег века; хуманизам, ренесанса и барок; култура 18. столећа; развој током 19.и 20.века; савремено доба. <i>Практична настава:</i> Анализа теоријских текстова о појму културе. Интерпретација грађе из области културе.
Литература: Јован Деретић, <i>Културна историја Срба</i> ,1997;Владимир Ћоровић, <i>Историја Срба</i> , 1988; Мирјана Д. Стефановић, <i>Кратки увод у историју српске културе</i> , 2008; <i>Историја приватног живота</i> , 2001; <i>Историја приватног живота у Срба: од средњег века до савременог доба</i> , приредили М. Поповић, М.Тимотијевић, М. Ристовић, 2011; Р. Вучетић, <i>Кока кола социјализам</i> , 2019.

Студијски програм : Језик, књижевност, култура (модул Српска књижевност)
Назив предмета: Традиционална култура Срба
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљеви предмета Проширивање знања о пореклу и историји Словена и оспособљавање студената за усвајање знања о традиционалној култури Срба и њеним основним елементима, категоријама и представама, односно систему знакова који чине „језик“ те културе.
Исходи предмета По успешном завршетку курса, студенти су оспособљени да: - изведу закључак о пореклу, историји и првобитним религијским веровањима Словена; - објасне значење појма традиционална култура (народна култура, етнокултура) - уочавају и разликују основне елементе који чине систем традиционалне културе; - реконструишу садржај традиционалне културе и њене слике света; - самостално идентификују и тумаче елементе традиционалне културе и њихову функцију и значење у одабраним примерима усмене књижевности у којима се они рефлектују.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Порекло и историја Словена (Словени и Срби у дијахронијској перспективи), религија старих Словена. Значење и садржај појма традиционална култура (народна култура, етнокултура); традиционална култура као израз јединствене слике света; реконструисање садржаја традиционалне културе и њене слике света; однос културе и природног језика као система знакова; семантичке јединице језика традиционалне културе: вербалне манифестације (песнички облици), радње, предмети и појаве; бинарне опозиције; традиционална култура као систем знакова (циклично поимање времена; просторни односи – горе/ доле, лево/ десно...; свој/ туђи, елементи природе (вода, земља, небо, небеска тела); бића – богови, демони, хероји, свеци, људи, њихове номинације и атрибуције; биљке; животиње, предмети, појаве; социјални односи и сродство. <i>Практична настава: Вежбе</i> Анализа одабраних дела усмене књижевности у којима се рефлектују поменуте представе.
Литература Гура, А. (2005). <i>Симболика животиња у словенској народној традицији</i> . Београд: Бримо, Логос, Глобосино – Александрија. Деретић, Ј. (2005). <i>Културна историја Срба</i> . Београд: Дерета. Elijade, M. (1980). <i>Sveto i profano</i> . Prev. Z. Stojanović. Vrnjačka Banja: Zamak kulture. Ђорђевић, Т. Р. (1953). <i>Вештица и вила у нашем народном веровању и предању/ Вампир и друга бића у нашем народном веровању и предању</i> . Српски етнографски зборник. LXVI, Београд: САНУ. Ђорђевић, Т. Р. (1958). <i>Природа у веровању и предању српског народа</i> , I-II. Београд: Научно дело. Зечевић, С. (2008). <i>Српска етномитологија</i> . Београд: Службени гласник. Кулишић, Ш., Петровић, П. Ж., Пантелић, Н., (ур.) (1998). <i>Српски митолошки речник</i> . Београд: Етнографски институт САНУ, Интерпринт. Lovmjanjski, H. (1996). <i>Religija Slovena</i> . Beograd: Biblioteka XX vek: Slovograf. Недељковић, М. (1990). <i>Годишњи обичаји у Срба</i> . Београд: „Вук Караџић“. Раденковић, Љ. (1996). <i>Симболика света у народној магији Јужних Словена</i> . Ниш: Просвета. Толстој, С. , Раденковић, Љ. (ур.) (2001). <i>Словенска митологија: енциклопедијски речник</i> . Београд: Zepter Book World. Чајкановић, В. (1994). <i>Сабрана дела из српске религије и митологије</i> , 1-5. Београд: СКЗ, БИГЗ, Просвета, Партенон М. А. М. (одабрана поглавља).

Студијски програм: ОАС Језик, књижевност и култура (модул: Српски као нематерњи и страни језик и књижевност, Српски језик и књижевност)
Назив предмета: Основи лексичке семантике
Статус предмета: Изборни за ЖК: Српски језик и књижевност; Обавезни за ЖК: Српски као нематерњи и страни језик и књижевност
Број ЕСПБ: 3
Услов: /
Циљ предмета: проширивање знања о лексичком значењу; упознавање са предметом и основним поставкама семантике као лингвистичке дисциплине, њеним развојем и савременим приступима значењу.
Исход предмета: студенти су оспособљени да примене различите приступе за анализу лексичког значења, да препознају механизме семантичких трансформација и шире сагледају односе унутар лексичког система.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> 1. Семантика као научна дисциплина. 2. Врсте и основне карактеристике значења. 2.1. Лексичко, граматичко и реченичко значење. 2.2. Лексичко значење: традиционални приступи; лексичко значење: савремени приступи. 3. Макрокомпоненте лексичког значења. 4. Семантички садржај лексема: сема, семема, архисема, диференцијална сема, контекстуална сема, граматичка сема. 5. Једнозначност и вишезначност лексема 5.1. Полисемија 6. Семантички односи међу речима, семантичке мреже. 7. Теорије лексичке семантике. 7.1. Теорија лексичког поља. 7.2. Компонентна анализа. 7.3. Теорија прототипа. 7.4. Когнитивна семантика. 7.5. Концептуална анализа. 7.5.1. Концептуална метафора. 7.5.2. Концептуална метонимија. <i>Практична настава:</i> 1. Анализа лексема као семантичких јединица у различитим текстовима. 2. Рад и вежбе на различитим реченицима према задатим критеријумима. 3. Примена теоријских полазишта на практичну анализу значења речи у контексту и ван њега.
Литература: Гортан-Премк, Даринка (1987). <i>Полисемија и организација лексичког система у српском језику</i> . Београд: Институт за српски језик САНУ. Geeraerts, Dirk (2010). <i>Theories of Lexical Semantics</i> . Oxford: Oxford University Press. Драгићевић, Рајна (2007). <i>Лексикологија српског језика</i> . Београд: Завод за уџбенике. <i>Речник српскохрватског књижевног језика</i> књ. 1–3, Нови Сад – Загреб: Матица српска – Матица хрватска, 1967–1969, књ. 4–6, Нови Сад: Матица српска, 1971–1976. Кликовац, Душка (2004). <i>Метафоре у мишљењу и језику</i> . Београд : Библиотека XX век; Књижара: Круг. Прћић, Твртко (2008 ²). <i>Семантика и прагматика речи</i> . Сремски Карловци: Издавачка књижарница Зорана Стојановића. Расулић, Катарина, Душка Кликовац (ур.) (2014). <i>Језик и сазнање. Хрестоматија из когнитивне лингвистике</i> . Београд: Филолошки факултет. Ристић, Стана, Милана Радић-Дугоњић (1999). <i>Реч. Смисао. Сазнање</i> . Београд: Филолошки факултет у Београду. Stubbs, Michael (2002). <i>Words and Phrases. Corpus Studies of Lexical Semantics</i> . Oxford: Blackwell. Wierzbicka, Anna (1996). <i>Semantics. Primes and Universals</i> . Oxford: Oxford University Press.

Студијски програм : ОАС Језик, књижевност и култура (модул: Српски језик и књижевност; Српски као нематерњи и страни језик и књижевност)
Назив предмета: Дијалектизми у настави језика и књижевности
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Положен испит из предмета Дијалектологија српског језика 1 и Дијалектологија српског језика 2.
Циљ предмета: Упознавање студената с дијалектизмима у разговорном језику и књижевним делима.
Исход предмета: Оспособљеност студената да препознају дијалекат, успешно анализирају његову структуру и разлике у односу на стандард, изражајно интерпретирају текст на дијалекту и истакну његову стилску вредност.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Разлике између стандардног језика и дијалекта и њихов међуоднос. Употребна вредност дијалекта (где и када); Типови дијалектизама и њихова стилско-уметничка вредност у делима писаца заступљених у основношколској и средњошколској лектури. Стеван Сремац: Поп Ћира и поп Спира, Зона Занфирова; Борислав Станковић: Коштана, Нечиста крв; Драгослав Михајловић: Петријин венац; Јанко Веселиновић: Хајдук Станко; Петар Кочић: Јазавац пред судом, Јауци са Змијања, Суданија; Бранко Ћопић: Доживљаји Николетине Бурсаћа, Орлови рано лете, Делије на Бихаћу, Магареће године; Стјепан Митров Љубиша: Приповјести црногорске и приморске, Приче Вука Дојчиновића; Матија Бећковић: Рече ми један чоек; Иво Ћипико: Приморске душе, За крухом. <i>Практична настава</i> Након слушања, гледања и изражајног читања појединих одломака дела писаних на дијалекту следи анализа на свим језичким и уметничким нивоима. Презентација семинарског рада о употреби и значају дијалектизама на свим језичким нивоима у одређеном књижевним делу. Разговор о прочитаном семинарском раду.
Литература: Брозовић, Далибор, Павле Ивић. Језик српскохрватски/хрватскосрпски, хрватски или српски [Извадак из II издања Енциклопедије Југославије]. Загреб: Југославенски лексикографски завод »Мирослав Крлежа«, 1988. Дијалекат – Дијалекатска књижевност [зборник реферата]. Лесковац: Лесковачки културни центар, 2009. Дијалекат – Дијалекатска књижевност [зборник реферата]. Лесковац: Лесковачки културни центар, 2011. Ивић, Павле. Српскохрватски дијалекти. Њихова структура и развој. Прва књига. Општа разматрања и штокавско наречје [Целокупна дела III]. Сремски Карловци – Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 1994. Јерковић, Јован. Језик и писци. Нови Сад: Матица српска – Институт за јужнословенске језике, 1991. Књижевно дело Стевана Сремца – Ново читање. Лингвистичка секција. Београд – Ниш: САНУ – Универзитет у Нишу, 1997. Књижевност на дијалекту [зборник реферата]. Лесковац: Лесковачки културни центар, 2007. Пецо, Асим. Писци и њихов језик. Београд: Просвета, 1

Студијски програм: Сви
Назив предмета: Напредна информатичка писменост 1
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Положен испит из неког од основних информатичких предмета (Информатика, Информатичка писменост 1, Информатичка писменост 2, Бесплатни софтверски алати 1, Бесплатни софтверски алати 2) или одговарајући ECDL сертификат
Циљ предмета Овладавање напредним могућностима израде и форматирања докумената у програму Microsoft Word, односно коришћења напредних могућности и функција програма Microsoft Excel за табеларне калкулације.
Исход предмета Стечена знања ће омогућити студенту ефикасно коришћење напредних функција програма за обраду текста и табеларне калкулације уз повећање продуктивности. Курс обухвата садржаје неопходне за полагање напредних ECDL (European Computer Driving Licence) модула „Напредна обрада текста“ и „Напредне табеларне калкулације“.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Напредна обрада текста (форматирање текста и пасуса, стилови и садржај документа, коментари и праћење промена, слике и облици, табеле, графикони, натписи објеката, листе, секције и ступци, заглавље и подножје, нумерисање страница, фусноте, референцирање, обрасци, циркуларна писма, шаблони, штампање, макрои, заштита документа). 2. Напредне табеларне калкулације (подаци, форматирање ћелија, основе рачунања, датум и време, математичке и логичке функције, финансијске функције, функције за рад са текстом, функције за референцирање, функције база података, условно форматирање, филтрирање и сортирање, изведене табеле, графикони, анализа података, валидација, коментари, макрои, штампање). <i>Практична настава</i> На вежбама се програми, обрађени у теоријском делу курса, илуструју практичним примерима, респективно.
Литература (до 10 референци) Joan Lambert, <i>Word 2016 Korak po korak</i> , CET, Beograd, 2016 Paul McFedries, <i>Excel 2016 Formule i funkcije</i> , CET, Beograd, 2016 Zoltan Geler, Karlo Bala, <i>Napredna informatička pismenost 1 - prezentacije, skripte, video tutorijali</i> , http://informatika.ff.uns.ac.rs